

విచిత్రవ్యక్తి

క్రిది 1590 వ సంవత్సరం. ఆస్త్రియా దేశం ప్రపంచంతో సంబంధంలేకుండా మడికట్టుకుని కూర్చున్నట్లు దూరంగా ఉండి నిద్రపోతోంది. ఆస్త్రియాలో ఇంకా మధ్యయుగాల నాగరికతే! నడుస్తోంది. అప్పటి పరిస్థితి చూస్తే మధ్యయుగాల నాగరికత ఆస్త్రియాలో శాశ్వతంగా తిష్టవేసుకుని కూర్చునేట్లు కనిపిస్తోంది. కొందరు ఆస్త్రియాలో కాలమానం కొన్ని శతాబ్దాలు వెనకబడివుందనీ, మానసికంగాను ఆధ్యాత్మికంగాను ఆస్త్రియా ఇంకా విశ్వాసవాదయుగం²లోనే ఉందనీ

(1) మధ్య యుగాలనాటి నాగరికత:— యూరప్ ఖండ చరిత్రని వాళ్ల చరిత్రకారులు మూడు పెద్ద భాగాలుగా విభజించారు; ప్రాచీన యుగం, మధ్యయుగం, నవీన యుగం అని. ప్రాచీనయుగంలో బానిసల పద్ధతి ఉండేది. మధ్య యుగంలో భూస్వామ్య పద్ధతి ఉండేది. నవీన యుగంలో పట్టుబడిదారీ పద్ధతి ఉన్నది. మధ్యయుగంలో చర్చి, చక్రవర్తి, సామంతులు సామాన్యజనం మీద నిరంకుశాధికారం చెలాయించేవారు. ఈ యుగం బ్రెటన్, ఇటలీ మొదలైనదేశాల్లో పదిహేనవ శతాబ్దంతంతో ఆఖరై, నవీన యుగం ప్రారంభమైంది.

(2) విశ్వాసవాదయుగం:— మధ్యయుగ నాగరికత శిఖరాల నందుకున్న కాలంలో విశ్వాసవాదం ప్రబలంగా ఉండేది. ఈ వాదం ప్రకారం ప్రజలు ఏ విషయాన్ని ప్రశ్నించగూడదు; పరిశోధించగూడదు; ఇదంతా భగవంతుడి సృష్టి అని, మొదటినుంచీ ప్రపంచం ఇలాగే ఉందనీ, చివరిదాకా ఇలాగే ఉంటుందనీ విశ్వసించాలి. అలా విశ్వసించనివాడు భగవద్విరోధి.

అనేవారు. విశ్వానవాదయుగం అంటే వారి ఉద్ది
శ్యంలో భూషణమేకాని దూషణంకాదని గుర్తుంచుకో
వాలి. కనీసం మేమంతా దాన్ని భూషణగానే జమ
కట్టాం; ఇంకా ఆ యుగంలోనే ఉన్నందుకు
గర్వించాం కూడా. నే నప్పటికి బాలుణ్ణయినా
అదంతా నాకు బాగా జ్ఞాపకం ఉంది.

అవును; ఆస్త్రియాదేశం ప్రపంచానికి
దూరంగా ఉండి నిద్రపోతోంది. మా చూరు ఆస్త్రి
యాకి సరిగా మధ్యలో ఉండటంచేత మరీ గాఢంగా
నిద్రపోతోంది. చుట్టూ కొండలు, అడవులు; వాటి
మధ్య శాంతంగా, ఏకాంతంగా నిద్రపోతోంది మా
గ్రామం. మిగతా దేశాల్లో జరిగే సంఘటనల వార్త
లేవీ వచ్చి మా గ్రామపు గాఢనిద్రనీ, స్వప్నాలనీ
చెదరగొట్టేవికావు. ఆ వార్తలు రాని లోటుకూడా
ఉండేదికాదు.

మా చూరికి ఒకపక్కన ఒకనది ప్రశాంతంగా
ప్రవహించేది; నదిమీద ఆకాశంలో సోమరిగా తిరు
గాడే తెలితెలిమబ్బుల ప్రతిబింబాలు, మెల్లిగా కదిలి
పోయే పడవల ప్రతిబింబాలు కనిపించేవి. ఇంకొక
పక్కన అడవు లుండేవి. అడవుల చివర ఒక పెద్ద
కొండ శిఖరం; శిఖరంమీద ఒక పెద్దకోట; కోట
గోడలనిండా, బురుజులనిండా అల్లిబిల్లిగా పెరిగిన
ద్రాక్షులతలు. నది ఆవల దూరంగా ఎడమవైపున
సూర్యరశ్మి చొరకుండా దట్టంగా చెట్లు పెరిగిన

పర్వతశ్రేణి. కుడివైపున నదిమీదికి పంగిచూస్తున్న
పర్వతశిఖరం. ఈ పర్వతశిఖరానికి, ఆ పర్వతశ్రేణికి
మధ్య విశాలమైన మైదానం; మైదానం మధ్య చెరు
రుగా చుక్కల్లాగ కనిపించే ఇల్లు, తోటలు, చెట్లు
నీడలు.....

కొన్ని మైళ్ళ చుట్టుపక్కలవరకూ ఆ ప్రాంతం
ఒక సామంత రాజు స్వాధీనంలో ఉండేది. కొండ శిఖరం
మీద కోట ఆయనదే. ఆయన సేవకులుకోట నెప్పుడూ
నివాసయోగ్యంగా పరిశుభ్రంచేసి ఉంచేవారు. కాని
రాజుగారు కాని, ఆయన కుటుంబీకులు గాని,
ఎప్పుడూ అక్కడ ఉండేవారు కాదు. ఎప్పుడో
అయిదేళ్ల కొకసారి వచ్చి కొన్నాళ్లుండిపోయేవారు.
పరివారసమేతుడై రాజుగారు కోటలో విడిచిచెయ్య
టానికి వస్తే, జగదీశ్వరు డేవణ్ వచ్చినట్లు, ప్రపంచ
సామ్రాజ్యాల వైభవాల నన్నిటినీ వెంటబెట్టుకుని
వచ్చినట్లు సందడి అయ్యేది. ఆయన వెళ్ళిపోగానే
మద్యపాన మహోత్సవం తర్వాత నీరసవాతావరణం
ఏర్పడ్డట్లు నీరవంగా ఉండేది.

మా గ్రామనామధేయం ఈ జెల్ డార్ఫ్ ; మా
కుర్రాళ్లకి అది స్వర్గసన్నిధంగా ఉండేది. ఆటే బడి
వాద ఉండేదికాదు. బల్లో మాకు చెప్పేదల్లా, క్రైస్తవ
ధర్మాలు తూచా తప్పకుండా పాటించాలనీ, ఏడుక్రీస్తు
తల్లిఅయిన మేరీకన్యను పూజించాలనీ, చర్చినీ, క్రైస్తవ
భగవద్గీతలను గౌరవించాలనీ—ఇంతే. ఇంతకంటే

మాకు బల్లో ఇంకేమీ నేర్పేవాళ్లు కాదు. అసలు నేర్చుకోటానికి అధికారం కూడా లేదు. ఆరోజుల్లో ఆనవాయితీప్రకారం మామూలుజనానికి విజ్ఞానం కలిగించగూడదు. ప్రజలు విజ్ఞానవంతులైతే తమ స్థితి గతుల మీద అసంతృప్తి కలుగుతుంది ; ప్రజల్ని ఈ విధంగానృప్తించిన భగవంతుడు తన సృష్టివిధానం మీద ప్రజలకు అసంతృప్తి కలగటం సహించడు.

మా గ్రామానికి ఇద్దరు మతగురువు లుండే వారు. ఒకాయన పేరు ఫాదర్ అడాల్ఫ్. ఈయనకి క్రైస్తవమతంమీద చాలా శ్రద్ధాప్రపంతు లుండేవి. చాలా కష్టపడి ప్రజలకి నీతులు బోధించే వాడు. మతగురువుగా ఫాదర్ అడాల్ఫ్ కంటే సమర్థులైనవాళ్ళుంటే ఉండవచ్చు ; కాని ప్రజలు ఆయన పట్ల చూపించేటంత భయభక్తులు ఇంకెవరిమీద చూపించలేరని ఘంటాపథంగా చెప్పగలను. దీనికి ఒక కారణం ఉన్నది : ఫాదర్ అడాల్ఫ్ కి సైతాను అంటే బూత్తిగా భయంలేదు. సైతాను అంటే భయపడని

(3) సైతాను:— క్రైస్తవమత గ్రంథాల్లో సైతాను అనబడే వాడు దేవుడిమీద తిరుగుబాటుచేసి ఓడిపోయి నరకంలోకి తోసివేయబడిన ఒక మహాపాపి. నరకంలో పడిపోయినా సైతాను అప్పుడప్పుడు భూలోకంలోకి వచ్చి మానవులను వశపరచుకొని, వాళ్ళచేత పాపాలు చేయించి, వాళ్ళు స్వర్గానికి పోకుండా నరకంలో పడేట్లుచేసి, ఆ విధంగా దేవుడిమీద కసి తీర్చుకుంటూ ఉంటాడు. పుణ్యంచేసే మనిషి భగవద్భక్తుడనీ, పాపం చేసే మనిషి సైతాను భక్తుడనీ క్రైస్తవుల నమ్మకం.

క్రైస్తవుడు నే నెరిగినంతవరకూ ఆయ నొక్కడే. ఆయన ధీమా చూసి, ఆయన దగ్గరేనో మంత్రసిద్ధులుండి ఉండాలనీ, లేకపోతే పైతానుపట్ల అంత నిర్లక్ష్యంగా సంఛరించలేడనీ ప్రజలకి ఒక గట్టి నమ్మకం ఏర్పడింది.

సాధారణంగా పైతాన్ని బూతులు తిట్టనివాళ్లెవరూ ఉండరు; కాని ఆ తిట్టడంలో కూడా పైతానంత భక్తి, భయం, గౌరవం చూపిస్తారు కాని ఇష్టం వచ్చినట్టు మనసారా తిట్టరు. ఫాదర్ అడాల్ఫ్ అట్లాకాదు; పైతాన్ని నోటికొచ్చిన తిట్టలా తిట్టవాడు. ఆ తిట్లు వింటుంటే వినేవాళ్ళకి గుండెలు పీచు పీచుమనేవి. ఆయన పైతాన్ని గడ్డిపోచ కింద లెక్క కట్టి వేళాకోళం చేసేవాడు. వినేవాళ్లు కల్లుమూసుకుని శిలువను స్మరించుకుని తొందరగా అక్కణ్ణించి తప్పుకునేవారు; లేకపోతే ఏదో భయంకరమైన పని జరుగుతుందని వాళ్ల భయం.

ఫాదర్ అడాల్ఫ్ పైతాన్ని ముఖాముఖి అనేక సార్లు కలుసుకున్నట్టు, కలుసుకున్నప్పుడల్లా “పోవామ్ నీ లెక్కేమిటి?” అని నిర్లక్ష్యం చేసినట్లు ప్రతీతి. ప్రతీతి ఏమిటి—ఫాదర్ అడాల్ఫ్ స్వయంగా అలాగని చెప్పేవాడు. ఆయన చెప్పింది నిజమేననటానికి కనీసం ఒక ప్రబల సాక్ష్యం ఉంది : ఒకసారి ఆయన తన గదిలో ఉండగా పైతాను వచ్చాడు. ఫాదర్ అడాల్ఫ్ పైతానుతో చాలాసేపు యుద్ధం చేశాడు.

యుద్ధం చేస్తూచేస్తూ చేతులో ఉన్న సారాసీసా సైతానుమీదికి విసిరేశాడు. విసిరేశాడనటానికి నిదర్శనంగా తెల్లటిగోడమీద ఎర్రటిమరక, పగిలిన సీసా తాలూకు ముక్కలా ఈనాటికీ ఉన్నాయి.

మా రెండో మతగురువు ఫాదర్ పీటర్. ఆయనంటే మా అందరికీ ప్రేమ. ఆయనమీద కొందరు కిట్టనివాళ్లు ఒక అపనిందవేశారు : భగవంతుడు ప్రేమ స్వరూపుడని, తన పుత్రులైన మానవులందరినీ పాపాత్ములు, పుణ్యాత్ములు అనే విచక్షణ లేకుండా చివరికి తన దగ్గరికి చేర్చుకుంటాడని ఫాదర్ పీటర్ ఎవరితోనో ఎప్పుడో అన్నట్టు ఒక అపవాదు లేవదీశారు. నిజానికి ఆయనా మాట అనివుంటే అది ఘోరమైన మాటే. కాని ఫాదర్ పీటర్ ఆ మాట అన్నట్టు ఋజువులేదు. అలా అనే మనిషి కూడా కాడాయన. ఇలాంటి అబద్ధాలు ఆయన ఎప్పుడూ చెప్పడు. ఎంతో మంచి మనిషి. ఆ మాట చర్చిలో ప్రార్థనసభలో ఆయన అనలేదు. అనిఉంటే నలుగురూ అప్పుడే ఆ విషయం బయటపెట్టేవారు. బయట ఎక్కడో ఎప్పుడో ఎవరితోనో ఏ సందర్భంలోనో అన్నట్టు. అన్నాడని కిట్టనివాళ్లు తేలిగ్గా కల్పించి ఉండవచ్చు. ఫాదర్ పీటర్ అంటే కిట్టనివాడొకడే ఉన్నాడు. అతడు మా పూరి జ్యోతిషుడు. ఊరిపైట పాడుపడిన గోపురగృహంలో ఉంటాడు. ఎప్పుడూ బయటికిరాడు. రాత్రిళ్ళు గోపురం చిటారున కూర్చుని నక్షత్రాలు శోధిస్తూ

ఉంటాడు. అతడు యుద్ధాల్ని గురించి, కరువుల్ని గురించి జోస్యం బాగా చెప్పగలడు. అదే మంత్ర కష్టం కాదనుకొండి. ఎందుకంటే ఎక్కడో అక్కడ ఎప్పుడూ యుద్ధం జరుగుతూనే వుంటుంది, టౌమం తాండవస్తూనే వుంటుంది. కాని అతడు మంచి జ్యోతిష్కుడనటానికి కారణ వేమిటంటే ఆయన దగ్గి రొక పెద్దగ్రంథం ఉంది. దాని సహాయంతో ఎవరి జాతకమైనా చెప్పగలడు; పోయిన వస్తువు లెక్క దున్నా యో ఖచ్చితంగా చెప్పగలడు. గ్రామంలో ఫాదర్ పీటర్ తప్పిస్తే జ్యోతిష్కుడంటే భయపడని వాడు లేడు. ఆ జ్యోతిష్కుడు గోపురందిగి పొడుగాటి టోపీ, నక్షత్రాల గుర్తులున్న వదులు అంగరఖా, ఒక చేతులో జ్యోతిష్గ్రంథం, మరొక చేతులో మంత్ర దండం ధరించి గ్రామవీధుల్లో నడుస్తూఉంటే, సైతా నుతో దెబ్బలాడిన ఫాదర్ అడాల్ఫ్ లాంటి నిర్లక్ష్యపు మనిషి కూడా చచ్చు దగ్గిర పెట్టుకుని మెలిగేవాడు.

ఫాదర్ పీటర్ మాత్రం జ్యోతిష్కుణ్ణి లెక్క చేసేవాడుగాదు. వట్టి మోసగాడనీ, మూఢుడనీ నిర సిం చేసాడు. ఇలా నిరసించడంవల్ల జ్యోతిష్కుడికి ఫాదర్ పీటర్ మీద సహజంగా ద్వేషం కలిగింది. ఫాదర్ పీటర్ మీద అపవాదు వేసింది జ్యోతిష్కుడే ననీ, అతడే ఆ ముక్క- పైమతాధికారి దాకా చేర వేసి వుంటాడనీ మే మంతా అనుకున్నాం. భగ వంతుడు ప్రేమస్వరూపుడని ఫాదర్ పీటర్ తన

తమ్ముడు కూతురైన మార్గెట్తో అన్నాడని పెద్ద మతాధికారికి ఫిర్యాదు చేయబడింది. తన పెత్తంద్రుడి ఆ ముక్క అనలేదని, ఆ ముసలాయనమీద కరుణించ వలసిందనీ మార్గెట్ ఎంత మొత్తుకున్నా పెద్ద మతాధికారి వినిపించుకోలేదు. ఫాదర్ పీటర్ ను ఉద్యోగం నుంచి తొలగించాడు. అసలు వెలివేసేవాడేకాని, వెలి వెయ్యటానికి తగినంత సాక్ష్యం దొరకనందున మతాధికారి అక్కడితో ఊరుకున్నాడు. ఫాదర్ పీటర్ కు మతగురువు ఉద్యోగంపోయి రెండేళ్లయింది. ఆ ఉద్యోగం కూడా ఫాదర్ అడల్ఫ్ కే లభించింది.

ఉద్యోగంపోయిన తర్వాత ఫాదర్ పీటర్ కూ, మార్గెట్ కూ చాలా గడ్డురోజులు సంప్రాప్తమైనాయి. అంతకుముందు గ్రామంలోవారు వారిద్దరినీ ఎంత గౌరవించారో ఇప్పుడంత హీనంగా చూడసాగారు. వారి స్నేహితులంతా దూరదూరింగా తొలగిపోసాగారు. ఉద్యోగం పోయేనాటికి మార్గెట్ కు షుద్ధనిమిదేళ్ళు. అంత చక్కని అమ్మాయి మా పూల్లో లేదు. పైగా మంచి తెలివితేటలుకల పిల్లి. కొందరు విద్యార్థులను కూడదీసి ఫిడేలు నేర్పేది. ఆవిధంగా ఇంటి ఖర్చులకి సరిపోయే షుద్ధ కష్టపడి ఆర్జించేది. కాని ఫాదర్ పీటర్ కు ఉద్యోగంపోయి, అవమానంపాలైన తర్వాత విద్యార్థులు క్రమంగా తగ్గిపోసాగారు. ఇప్పుడు సలు వారి ఇంటికి ఎవరూ వెళ్లటమే మానేశారు. గ్రామంలో యువతీయువకులు నృత్యోత్సవాలు, పండులు చేసు

కునేటప్పుడు మార్గెట్ ను పిలవటం మానేశారు. ఇది వరకు ఆమెచుట్టూ తుమ్మెదల్లాగ జమ్మంటూ మూగే యువకులు ఇప్పుడు ఆమె చాయలకే రావటంలేదు—
విల్వెల్స్ మీజింగ్ అనే యువకుడుతప్ప. మార్గెట్, ఆమె పెత్తంద్రీ, స్నేహితులకు, బంధువులకు దూరమై ఒంటరిగా, చీకాకులో, చీకటిలో, చేతి చిల్లిగవ్వ యినా లేని దరిద్రస్థితికి వచ్చారు. గుడ్డలు చిరిగి పోయాయి; రోజుకొక రొట్టెకూడా కొనలేని గతి పట్టింది. ఇంటియజమాని సాలమన్ ఐజాక్స్ ఇంట్లో నుంచి వెళ్లగొట్టేస్తానని తీవ్రంగా బెదిరించటం కూడా ప్రారంభించాడు.

2

వేము ముగ్గురం బాలురం మాత్రం ఎప్పుడూ ఒకరి నొకరం విడవకుండా స్నేహంగా తిరిగే వాళ్లం. పసి పిల్లలంగా ఉన్నప్పటి నుంచీ మాకు స్నేహం కలిసింది. ఏళ్లు గడిచిన కొద్దీ మమ్మైత్రీ గాఢమైంది. ఒకడిపేరు నికొలాస్ బామన్; ఒకడిగా రబ్బాయి. రెండోవాడి పేరు సెప్రీ వోల్మీయర్; ఒక పెద్ద హోటల్ యజమానికొడుకు. మూడో వాణ్ణి నేను. నా పేరు తియోడోర్ ఫిషర్; మానాన్న చర్చిలో పిమానో వాద్యగాడు.

వేము ముగ్గురం ఆచుట్టు పక్కల కొండల్లోను, అడవుల్లోను నినుగూ విరామం లేకుండా విహరించే

వాళ్లం. అక్కడి ప్రతిచెట్టూ, ప్రతిగుట్టూ, ప్రతిపుట్టూ
మాకు గుర్తే. తీరిక లభించినప్పుడల్లా — అంటే ఈను
లాడటం, పడవలో పికారు వెళ్లటం, చేపలు పట్టడం,
మంచు మీదనో, కొండ వాలుల్లోనో ఆటలాడటం—
మొదలైన జరూరు పనులేమీ లేనప్పుడల్లా అడవుల్లోనే
తిరిగే వాళ్లం.

మిగతా కుర్రాళ్లకంటే మాకు ప్రత్యేకంగా
ఉన్న ఘనత ఏమిటంటే కొండమీది కోటలోని
తోటలో స్వేచ్ఛగా ఆడుకోటానికి మాకు హక్కుం
డేది. కోటలోని ముసలి సేవకుడొకడు మాకు
స్నేహితుడు. అతడు మమ్మల్ని యధేచ్ఛగా తోటలో
ఆడుకో నిచ్చేవాడు. రాత్రిళ్లప్పుడు మాకు పూర్వ
కాలపు కథలు, ఏవేవో వింతలు చెపుతూ కాలక్షేపం
చేసేవాడు. మాకు పొగతాగటం నేర్పింది అతనే.
అప్పుడప్పుడు కుండపోతగా వాన కురిసేది. అలాంటి
సమయాల్లో ఆ రాత్రికి కోటలోనే ఉండిపోయే
వాళ్లం. కోటబయట కొండమీద తొండాలతో
కుమ్మరించినట్టు వాన కురుస్తూ, మెరుపు మెరుస్తూ,
ఉరుము ఉరుముతూ ఉంటే మేము లోపల వెచ్చగా
పొగ తాగుతూ మా వృద్ధస్నేహితుడు చెప్పే వింత
కథలు వింటూ కూర్చునే వాళ్లం. ముఖ్యంగా
దేవతామూర్తులు, యుద్ధాల, హత్యలు, చిత్రవధలు వీటిని
గురించిన భయంకర కథలు అతడు చెబుతుంటే
చెవులు నిక్క బొడుచుకుని ఆసక్తితో వినేవాళ్లం.

మాత్రమేననీ చెప్పేవాడు. మాకు అతని మూలంగా ఎంత ధైర్యం కలిగిందంటే, అతనితో కలిసి కోట వెనకాల భూగృహాల చీకట్లోకి కూడా నిర్భయంగా వెళ్ళేవాళ్లం. భూగృహంలో ఒక్కసారి మాత్రమే దెయ్యం కనిపించింది. ఆ దెయ్యం మనక మనకగా పొగలాగ దూరంగా తప్పుకుపోయింది. దాన్ని చూసి మేము రవ్వంతైనా చలించలేదు. ఈ దెయ్యం తన్ను, చాలాసార్లు నిద్ర లేపిందనీ, కాని ఎటువంటి హాని చెయ్యలేదనీ వృద్ధుడు చెప్పాడు. అన్నిటికంటే గొప్ప సంగతి ఇంకోటున్నది. వృద్ధుడు అనేకసార్లు సాక్షాత్తు స్వర్గం నుంచి దిగివచ్చిన దేవకన్యల్ని చూశాట్ట. దేవకన్యలకి రెక్కలు లేవట; బట్టలు తొడుక్కున్నారట; వాళ్లు తనతో మామూలు మనుషుల్లాగే శుభ్రంగా మాట్లాడారట. దేవకన్యలు దెయ్యాల మాదిరిగా కాక చాలా సంతోషంగా, మందహాస ముఖాలతో కనిపించారట.

అది మేనెల. ఆకిందటి రాత్రి మా వృద్ధ మిత్రుడు చాలా దెయ్యాల కథలు చెప్పాడు. పొద్దున్నే లేచి అతనితో కూర్చుని భోజనంచేసి కొండ కిందకి వెళ్ళాము. నదిపైన వంతెన దాటి, ఎడమవైపున గల కొండలెక్కి, చెట్లతో నిండిన ఒక శిఖరం మీద కూర్చున్నాము. ఈ శిఖరం మా ఆటస్థలం. సాధారణంగా ఇక్కడికే వచ్చి కూర్చుంటూ ఉంటాము. పచ్చికమీద కాల్లు జాచుకుని వడుకుని, వైపు

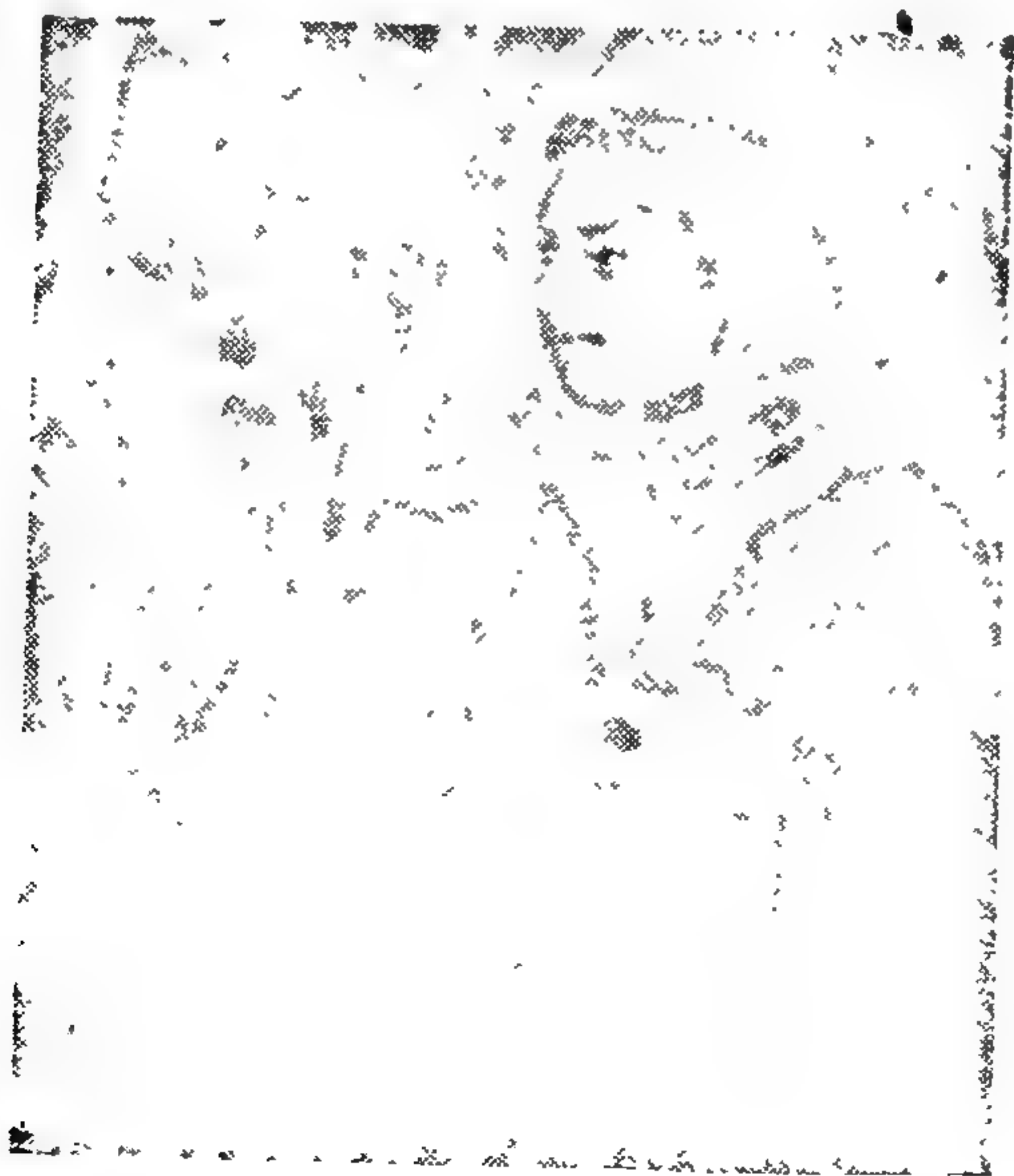
వృద్ధుడు ఎక్కువగా తన అనుభవాతే వర్ణించేవాడు. ఎన్నోసార్లు దెయ్యాలి, మంత్ర గత్తెలనీ⁴ ఇంద్ర జాలికులను అతడు చూశాట్ట. ఒకసారి కొండల్లో తిరుగు తుండగా తుపాను వచ్చిందట. అప్పుడు ఒక మెరుపు మెరిసి గాలిలో ఈదులాడుతూ, జడలు విరబోసుకుని పోతున్న దెయ్యాల గుంపులు కని పించాయట. ఇంకా ఎన్నోసార్లు దెయ్యపు గబ్బిలాలు చూశాట్ట. ఈ గబ్బిలాలు మనుషుల్ని బలే చిత్రంగా చంపుతాయట. మనుషులు నిద్రపోతున్నపుడు పక్క మీద వాలి, మెలుకువ రాకుండా చల్లగా రెక్కలతో విసురుతూ మెడమీద కరిచి నెత్తురు శీల్చివేస్తూ చంపుతాయట.

వృద్ధుడు మాకు దెయ్యాల భయం పూర్తిగా పోగొట్టాడు. దెయ్యాలు మనుషుల్ని ఏమీ చెయ్య వని, పాపం వాటితో మాట్లాడే వాళ్లేవరూ లేక అలా ఒంటరిగా దిగులుగా ఏడుస్తూ భూలోకంలో తిరుగుతూ ఉంటాయనీ, వాటికి కావలసిందల్లా ప్రేమతో కూడిన ఒకమాట, ఒక చిరునవ్వు

(4) మంత్రగత్తెలని ఇంగ్లీషులో Witches అంటారు. సైతానుతోను, అతని తాలూకు భూతాలతోను సంబంధబాంధవ్యా లేర్పరుచుకుని వాళ్ళద్వారా కొన్ని శక్తులు సంపాదించి వాటిని మనుషులమీద ప్రయోగించే స్త్రీలని మంత్రగత్తెలంటారు. ఈ మంత్రగత్తెలు చచ్చికి విరోధులు. మధ్యయుగ దినాలలో మంత్ర గత్తె అని అనుమానం కలిగిన ఏ స్త్రీనైనా నిర్దాక్షిణ్యంగా పట్టు కుని నిలువునా నిప్పంటించి చంపేసేవారు.

కాలుస్తూ, మాకు రాత్రి వృద్ధుడు చెప్పిన వింత కథలను గూర్చి చర్చించాలని అనుకున్నాం. కాని పైపు కాల్పు టానికి వీలేక పోయింది. చెక్కుముకి రాయి, ఉక్కు ముక్క వెంట తెచ్చుకోవటం మరిచిపోయి నందుకు చాలా విచారం కలిగింది.

ఇంతలో ఎక్కడి నుండి వచ్చాడో ఏమో ఒక యువకుడు చెట్ల మధ్యనుండి మా కేసి నడిచి వచ్చాడు. మా పక్కన కూర్చుని, ఎంతో కాలంనుంచీ మమ్మల్ని ఎరిగిన వాడల్లే స్నేహంగా మాట్లాడ సాగాడు. మేము మాత్రం అతనితో మాట్లాడలేదు. అతడెవరో

కొత్తవాడు. కొత్తవాళ్లతో వెంటనే దోస్తీ కలిపించుకుని మాట్లాడటం మా కలవాటులేదు. కొత్త బట్టలు, ధగధగ మెరిసేవి, కట్టుకున్నాడు; మంచి అందంగా ఉన్నాడు. ఆ తేజోవంతమైన ముఖం, ఎంత విన్నావినబుద్ధి వేసే కంఠస్వరం, ఒక రకమైన సాకు మార్యంతో కూడిన టీవి—ఇవన్నీ చూసి అతనితో నేస్తం కలపాలని అనిపించింది. కాని ఎలా మొదలు పెట్టాలో తెలియలేదు. ఇంతలో నాకు పైపుజ్ఞానకం వచ్చింది. పైపు తీసి ఇద్దామను కున్నాను గాని దగ్గర నిస్వల్పేదు గదా అని మళ్ళీ జ్ఞానకం వచ్చి మానేశాను. వెంటనే ఆ అపరిచిత యువకుడు నాకేసి చూసి మందహాసం చేసి,

“నిష్పకావాలా? దానికే ముంది? నిమిషంలో తయారు చేస్తాను,” అన్నాడు.

షట్ట శక్యంకాని ఆశ్చర్యం నన్ను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసింది. నేను ఇంతవరకూ అతనితో ఒక్క మాట మాట్లాడలేదు. పైపు తీసి ఇద్దామని, నిష్పలేక పోతే పైపు మాత్రం ఇవ్వటం దేనికని, ఇదంతా నాతో నేను అనుకున్నానే గాని పైకి అనలేదు. ఇంతలో అతనే నిష్పకావాలా అని అడగటం ఎంత ఆశ్చర్యకరం ! ఆతడు నాచేతులో పైపు తీసుకుని పొగాకుమీద మెల్లిగా ఉదాచు. వెంటనే పొగాకు అంటుకుంది. నీలపు పొగ సుడిగుండంలో అల్లల్లాగ గిరగిర తిరుగుతూ పైకి లేచింది. ధన్యమని ముగ్ధురం.

లేచి ముందుకు దూకి పరిగెత్త బోయాము. కాని కొత్త యువకుడు పారిపోవద్దనీ, మాకేమీ హాని చెయ్యనని బతిమాల సాగాడు. మాతో చెలిమి చెయ్యటానికే వచ్చాననీ, మేమంటే తనకెంతో ఇష్టమనీ అన్నాడు. ఆమాటలు విని ఉన్నచోటే ఆగిపోయాము. వెనక్కి వెళ్లటానికి ఒక వంక భయమూ, ఈవెంట ఏమిటో పరిశీలించాలని మరొక వంక ఆసక్తి—ఈరెంటితోనూ ఎటూ కదలలేక నుంచున్నాము. యువకుడు ఇంకా బతిమాలుతూనే ఉన్నాడు పారిపోవద్దని. పొగాకు అంటుకుని కాలు తున్నప్పటికీ పైపు తాపున బద్దలై పోవటం, భూమి కంపించటం, పిడుగులు పడటం, మొదలైన వేమీ జరగనందున మాకు భయం తీరింది. నెమ్మదిగా కాస్త కాస్త వెనక్కి వచ్చి అతని దగ్గరే నుంచున్నాము—అవసరమైతే పారిపోటానికి సిద్ధంగా.

మా భయం, అనుమానం తీర్చటానికి అతడు ఎంతో మృదువుగా, మధురంగా కబుర్లు చెప్పాడు. అంత తియ్యటి కంఠం నే నెప్పుడూ వినలేదు. అతని ముఖంలో ఎంతో మంచితనం కనిపించింది. మరి కొద్ది నిమిషాల్లో మేము మాకు తెలియకుండానే అతని పక్కన కూర్చుని నిర్భయంగా మాట్లాడ సాగాము. కొత్త స్నేహితు డొకడు దొరికినందుకు సంతోషం కలిగింది. బెరుకూ, కొత్తా తీరి పూర్వ పరిచితుల మల్లె మాటా మాటా కలిపిన తర్వాత నెమ్మదిగా

అడిగాము: పొగాకుమీద ఊదినంత మాత్రానే నిప్పు ఎల్లా తెప్పించ గలిగావని. అతడు అని కొత్త విద్యేమీ కాదన్నాడు. తనకు స్వతహాగా వచ్చిన విద్యే నన్నాడు. ఇదేకాదు, ఇల్లాంటి వింకా ఎన్నో తమాషాలు తను చెయ్యగల నన్నాడు.

“ఏం తమాషాలు?” అని అడిగాము.

“ఓ, ఏది పడితే అదే చెయ్యగలను. నేను చెయ్యలేనిది లేదు.”

“మాకు చేసి చూపిస్తావా?”

“మరి మీరు పారిపోకుండా ఉంటారా?”

“ఉహు. పారిపోము. చెయ్యరా? తమాషాలు చెయ్యరా?”

“చేస్తాను. మీరు మళ్ళీ భయపడి పారి పోకుండా ఉంటే ఎన్నైనా చేసి చూపిస్తాను.”

మేము - పారిపోమని వాగ్దానం చేశాము. యువకుడు కొంచెం దూరంలో ఉన్న నీటిమడుగు వద్దకు వెళ్లి ఒక ఆకు దొన్నెలో నీళ్లు తీసుకు వచ్చాడు. నీళ్లు మీద ఇందాకటిలాగే ఉదాడు. నీళ్లు క్షణంలో గడ్డకట్టి మంచులాగ మారాయి. మాకు అద్భుతమని పించింది, కాని భయం వెయ్య లేదు. ఇంకా తమాషాలు చెయ్యమని అడిగాము. యువకుడు మమ్మల్ని ఇప్టం వచ్చిన పళ్లు కోరుకో మన్నాడు. ఈ కాలంలో కాస్తాయా కాయవా ఆనే

విచక్షణ లేకుండా ఏం కావలిస్తే అవి కోరుకోమన్నాడు. మేము ముగ్ధురం ఒకేసారి అడిగాం.

“బత్తాయీకాయ!”

“ఆపిల్!”

“ద్రాక్షపళ్లు!”

“మీ జేబులో ఉన్నాయి, చూసుకోండి,” అన్నాడు యువకుడు. జేబుల్లో చేతులు పెట్టగానే ఎవరు కోరిన పళ్లు వారికి దొరికాయి. అవి తింటు ఎంతో రుచిగా ఉన్నాయి కూడాను. ఇంకా కానా అనిపించింది. కాని మర్యాదగా ఉండదని పైకనలేదు.

“మీకేం కావలిసినా ఇస్తాను. మీరు నాతో ఫలానా ఫలానా ఇది కావాలని చెప్పక్కర్లేదు. మీ పక్కన నేనున్నంతసేపూ మీరు కోరుకోవటం తడవు అన్నీ వచ్చేస్తాయి”, అన్నాడు యువకుడు.

రొట్టె, బిస్కట్లు, బిళ్లలు, బాదం కాయలు,— ఏది తలుచుకుంటే అది, ఆక్షణంలో జేబు ఈనినట్టు బయలుదేర సాగాయి. ఆబగా, ఆవురావురుమంటూ వాటిని మేము లగాయించాము. కొత్త యువకుడు మట్టితో చిన్న ఉడత చేసి వదిలిపెట్టాడు. అది పరిగెత్తుకు పోయి చెట్టు కొమ్మమీద కూర్చుని మాకేసి చూసి వెక్కిరించింది. తరవాత ఎలిక పిల్లలంత కుక్కనొక బాన్ని చేసి వదిలిపెట్టాడు. అది మొరుగుతూ పోయి చెట్టెక్కి ఉడతను తరిమింది. అలా ఆబల్లి కుక్క ఉడతని చెట్టుమీంచి చెట్టుమీదికి తరుముకుంటూ

చివరికి రెండూ దూరంగా కనుచూపు మేరచాటి,
పోయాయి. తరవాత మట్టితోనే పక్షులు చేశాడు.
అవి రెక్కలల్లార్ని పాడుకుంటూ ఎగిరి పోయాయి.

చివరికి ధైర్యం చేసి అడిగాను: నువ్వెవరినో
చెప్పమని.

“నేను దేవతని,” అన్నాడు యువకుడు,
అది చాలా మామూలైన విషయమైనట్టు. అవి
ఇంకొక పక్షిని నేలమీద పెట్టి, చప్పట్లు కొట్టాడు.
అది ఎగిరిపోయింది.

“దేవత” అనగానే ఏదో చెప్పలేని భయం
కలిగింది మాకు. కాని భయపడ వద్దనీ, దేవతను
చూసి భయపడే అవసరం లేదనీ యువకుడు ధైర్యం
చెప్పాడు. మళ్ళీ మామూలుగా ఏమీ జరగనట్టు
మృదువుగా కబుర్లు చెప్పసాగాడు. చెబుతూనే
మట్టితో వేలెడంత మనిషి బొమ్మల్ని బోలెడుచేసి
పెట్టాడు. ఆ మనుషుల్లో ఆడవాళ్ళూ మొగవాళ్ళూ
ఉన్నారు. వాళ్లు గబగబ పనులు ప్రారంభించారు.
రెండు చదరపు గజాల స్థలం బాగుచేసి దానిమీద
ఒక చిన్నకోట కట్టటం మొదలు పెట్టారు. ఆడవాళ్ళు
సున్నం కలిపి తట్టలతో తీసుకువచ్చి నిచ్చెనల మీద
ఉన్న మగవాళ్ళకి అందించటం, మగవాళ్లు ఇటుకలు
పేర్చి సున్నం మెత్తటం—అచ్చు నిజంగా మనుషులు
చేసినట్టే చెయ్య సాగారు. అటువంటి మనుషులు
అయిదు వందలమంది అటూ ఇటూ ఏదో గొప్పపని

ఉన్నట్టు తిరగటం, చకచక కోట నిర్మాణం పూర్తి చెయ్యటం చూస్తుంటే భయం, బెరుకూ మరిచిపోయి తన్మయులమై పోయాము. “మేము కూడా అలాంటి మనుషుల్ని చెయ్యవచ్చునా?” అని యువకుణ్ణి అడిగాము. చెయ్యవచ్చున్నాడు. సెప్పీని పేరుపెట్టి పిలిచి కోట గోడలమీద పెట్టటానికి ఫిరంగులు తయారు చెయ్యమన్నాడు. నికొలాస్ ను పేరుపెట్టి పిలిచి సైనికులకు కనచాలు, శిరస్త్రాణాలు, కత్తులు, డాన్లు తయారు చెయ్యమన్నాడు. నన్ను గుర్రాల్ని, రాతుల్ని తయారు చెయ్యమన్నాడు. అతడు మమ్మల్ని పేరు పేరునా పిలుస్తుంటే మేం చెప్పకుండా నిల్లా తెలిసిందా అని మళ్ళీ ఆశ్చర్యం కలిగింది. సెప్పీ ఉండబట్టలేక యువకుణ్ణి “నీ పేరేమి” అని అడిగాడు. “సైతాను,” అని సమాధానమిచ్చి అప్పుడే నీచ్చెర ఎక్కువగా కాలుజారి పడబోతున్న ఒక ఆడమనిషిని పుల్లతో ఆపి సరిగా నుంచోబెట్టాడు “ఈ ఆడమనిషికి ఇంత బజాగ్రతేమిటి? కాలుజారి పడితే ఇంకేమన్నా ఉందా?” అన్నాడు..

ఆ పేరు వినగానే మాకు వొళ్లు ఘుళ్లుమంటి. అప్రయత్నంగా మా చేతుల్లోని బొమ్మ ఫిరంగులు, గుర్రాలూ అవీ కిందపడి ముక్కలయ్యాయి. యువకుడు అదిచూసి చిరునవ్వు నవ్వుతూ “ఏమిటా చూస్తారేం?” అన్నాడు. నేను “అబ్బే ఏం లేదు దేవతలకి అల్లాంటి పేరుంటుందా?” అన్నాను.

“ఎందు కుండ గూడదూ?”

“కాని—ఆ పేరు—అది—దేవుడి విరోధి పేరు గదా?... ”

“అవును. అతడు మా బాబయ్యే.”

ఈమాట మా కెంత ఆశ్చర్యం కలిగించిందో చూడనట్టు నటిస్తూ విరిగిపోయిన గుర్రాల్ని, కవ చాల్ని ముట్టుకున్నంత మాత్రానే సరిచేసి మా కందించాడు.

“మీకు గుర్తులేదా? మా బాబయ్య కూడా ఒక్కప్పుడు దేవతే,” అన్నాడు యువకుడు.

“అవును, నిజమే. మరిచిపోయాను,” అన్నాడు సేప్రీ.

“దేవుడిపై తిరుగుబాటు చెయ్యకముందు మా బాబయ్య ఒక్క పాపం కూడా చెయ్యలేదు.”

“అవును, చెయ్యలేదు,” అన్నాడు నికొలాస్

“మాది చాలా మంచివంశం. అంతమంచి వంశం స్వర్గంలో ఇంకోటిలేదు. మాలో కల్లా పాపం చేసింది మా బాబయ్య ఒక్కడే.”

సైతానుతో ముఖాముఖి అలా మాట్లాడటం ఎంత ఉత్సాహంగా ఉందో చెప్పలేను. ఏదో వినూ తనమైన, సమ్మోహనమైన, అద్భుతమైన విషయం చూస్తుంటే ఒక వంక భయం, మరొకవంక సంతోషం పెనవేసికొని గుండె వేగంగా కొట్టుకోవటం, శ్వాస అంతకంతకు త్వరితము . కావటం మీరంతా ఎరుగు

బాబు. అలాంటి అవస్థలోనే వృద్ధుల మేము. సైతాన్ను ఒక ప్రశ్న అడగాలని పించింది. కాని అడిగితే అవమర్యాదగా వుంటుందేమో నని శంకవల్ల ఆగాను. సైతాను తను చేస్తున్న ఎద్దుబామ్మను కిందపెట్టి నా వంకచూసినవ్యూహా అన్నాడు:

“అవమర్యాద కాదు. ఒకవేళ అవమర్యాద అయినప్పటికీ అటువంటి వాటిని ఆటే వట్టించుకోను. ‘మా బాబయ్యను ఎప్పుడైనా చూశానా’ అని అడగాలను కొంటున్నావు కదూ ? చూడకేం ? కొన్ని లక్షలసార్లు చూశాను. నేను వెయ్యి సంవత్సరాల కుర్రాణ్ణిగా ఉన్నప్పటి నుంచీ ఆయనను గుడును. మా బాబయ్యకి మా వంశంలో పిల్లలందరిపై కంటే నాపైనే ఎక్కువ ప్రేమ. అప్పటినుంచి, మా బాబయ్య నరకంలోకి పడిపోయేవరకూ, అంటే నాకు ఎనిమిదివేల ఏళ్లు వచ్చేవరకూ నేనంటే ఎంతో ప్రేమగా ఉండేవాడు.”

“ఎనిమిదివేల — ఏళ్లు!” అన్నాడు ఒక్కసారిగా.

“అవును... నేను చిన్నవాణ్ణిగా ననిపిస్తున్నానని కదూ మీరు ఆశ్చర్యపోతున్నారా? అవును. నేను చిన్నవాణ్ణి. మీరు కాలం అని పిలిచేందుండే, అది మాకు చాల విశాలమైనది. దేవతలకి వృద్ధాప్యం రావాలంటే చాలా కాలం పడుతుంది...” ఇంతలో నా మనస్సులో ఒక సందేహం మెదిలింది. సైతాను నావంక తిరిగి సమాధాన మిచ్చాడు; “నాకిప్పుడు మీ

కాలమానం ప్రకారం పదహారువేల ఏళ్లు." నీకొలాన్ నంక తిరిగి అతని మనసులోని సందేహానికి గావున సమాధాన మిచ్చాడు; "ఉహు. లేదు. దేవుడు మా బాబయ్యని మాత్రమే నరకంలోకి తోసి వేశాడు గాని మావంశంలో ఇతరులకేమీ శిక్ష వెయ్యలేదు. మా బాబయ్య ఒక్కడే పాపం చేశాడు; మొదటి పురుషుడిచేత, మొదటి స్త్రీచేత కూడా పాపం చెయించాడు. మాకు పాపం అంటే ఏమిటో కూడా తెలియదు; - పాపం చెయ్యటం కూడా చేతకాదు; బహుశా ఎప్పుడూ ఇలాగే ఉంటామను కుంటాను—" ఇంతలో బొమ్మకొట నిర్మిస్తున్న కార్మికుల్లో ఇద్దరు చెబ్బి లాడుకోసాగారు. వాళ్లు గొంతుకలు తుమ్మెదలు రొదచేస్తున్నంత హీనస్థాయిలో ఉన్నాయి. ఒకరి నొకరు తిట్టకున్నారు; తరవాత చెబ్బిల్లోకి ఓగారు. మెల్లిగా రక్తం కారసాగింది. ఒకరిజుట్టు ఒకళ్లు పట్టుకుని నదలకుండా నేలమీద చాప చుట్టగా దొడ్లారు. ఇదంతా చూస్తున్న పైతాను వాళ్లిద్దరినీ చేతుల్లోకి తీసుకుని నల్లుల్ని నలిపినట్టు నలిపి చంపి పారేశాడు. జేసుమూల తిసి చేతికంటిన నెత్తురు

(5) పైతాను, అతని పక్షింవానూ స్వగ్గంనుంచి నరకానికి ఒహిష్కరించబడిన లెరువాత దేవుడు ప్రపంచాన్ని, అంటే మన భూమిని సృష్టించాడు. భూమికి వెలుగు నిచ్చేందుకు సూర్యు, చంద్రు, నక్షత్రాలను సృష్టించాడు. భూమిమీద అదిపురుషుడైన విషమేను, అదిస్త్రీ అయిన ఈవ్ ను, వారితోపాటు సకల చిరాచిరాలను సృష్టించాడు.

తుడు మకుని తన ప్రసంగం కొనసాగించాడు; “ఇందాక ఏం చెబుతున్నాను?—ఆ—మాకు పాపం చెయ్యటం చేశ కాదు. పాపమంటే తెలియదు గనక చెయ్యాలనే కోరిక కూడా ఎప్పుడూ కలగను.”

సైతాను మాటలు నిజిత్రంగా తోచాయి. అతడు చేసిన పనేమిటి? చెబుతున్న మాటలేమిటి? అతని మాటలు అంతకష్టం కలిగించలేదు గాని అతడు చేసిన రెండు హత్యలు మాకు దాడులుగా కనిపించాయి. ఇద్దరు మనుషులను, తన కేమీ అపకారం చెయ్యని వారిని, నిష్కారణంగా వధించాడు; అది హత్యకాక మరేమవుతుంది? చాలా బాధపడ్డాము; కొత్త వ్యక్తిమీద మాకు ఇందాక ఎంత గౌరవం కలిగింది! ఎంత ఉదార స్వభావుడని, ఎంత సుందరుడని, ఎంత గోప్య వాడని అనుకున్నాము! ఇప్పుడదంతా పోయింది! నట్టి సేచుడిలాగ కనిపించాడు.

కాని సైతాను మాత్రం ఏమీ జరగనట్లు తన దోషన తను చెప్పుకు పోతున్నాడు! తన విశ్వ సంచారం, ఏయే లోకాల్లో ఏయే వింతలు చూశాడో, మన భూలోకానికి కోట్ల యోజనాల దూరంలో ఉన్న ఏయే ప్రపంచ మండలాల్లో ఎలాంటి జీవులుంటారో, వారి ఆచార వ్యవహారాలెటువంటివో అన్నీ వర్ణించాడు. వింటుంటే మచ్చల్ని నేము మరిచి పోయాము; అతని వాక్కుధారనం తాగి

తన్నయులమై, మంత్ర ముగ్ధ సర్వాల్లాగ నోకు
 తేరుచుకు చూస్తూ ప్రాడిపోయాము. మా ఎదురుగా
 చనిపోయిన ఇద్దరు మనుషులు తాలూకు వితంతు
 భార్యలు భర్తలమీద పడి గొల్లు గొల్లున ఏడుస్తు
 న్నారు. శవాల పక్కన ఒక మతగురువు మోకరించి
 చనిపోయిన వారి ఆత్మశాంతికై భగవంతుని ప్రార్థిస్తు
 న్నాడు. ఇతరులు చుట్టూమూగి, టోపీలు తీసి చేత
 పట్టుకుని కన్నీరు కారుస్తున్నారు — మేము ఇదంతా
 చూశాము గాని సైతాను అట్లవైపు చూడనన్నా
 చూడలేదు. కాని కొంతనేపటికి ఏడుపులు, ప్రార్థనలు
 ఎక్కువై, ఆరొద అతనికి చిరాకు కలిగించింది.
 వెంటనే పక్కనున్న ఒక కర్ర తీసుకుని శవాల దగ్గర
 మూగిన జనాన్నందరినీ రెండు దెబ్బలతో నేల
 వట్టి చేశాడు. తిరిగి తన సంభాషణ సాగిం
 చాడు.

ఆ చంప బడిన జనంలో మతగురువు కూడా
 ఉన్నాడు ! చేవత అయివుండి మతగురువును గొప్ప
 శాడు ! ఎంత ఘోరం ! తప్పు చెయ్యటమంటే
 ఏమిటో తెలియదట ! చూస్తూ చూస్తూ వందల కొలది
 అమాయకులను, తన కేమీ అపకారం చెయ్యని
 వారిని వధించాడు.

కాని ఊణంలో అన్నీ మరిచిపోయి అతని
 మాటలు వినసాగాము. అతని కంఠం వేణు నాదం
 లాగ మధుర మధురంగా చెవులకు సోకి ఎక్క

డున్నామో, ఏం చేస్తున్నామో తెలియని లోకాల్లోకి తీసుకు పోయింది. ఆకంతం విని అతనిమీద పూజ్య భావం తప్ప మరొక భావం కలిగించుకో తానికే మాకు సాక్ష్యం కాలేదు. అమృతంలాగ ప్రవహించే అతని వాక్కులు శ్రవణోద్దయముతో తాగుతూ, తన పక్కన మమ్మల్ని కూర్చో విచ్చినందుకు, తన నేత్రాం నర్మంలోకి తేరి పారమాద విచ్చినందుకు కృతజ్ఞతతో నిండిపోతూ, అతడు మమ్మల్ని ముట్టుకుంటే చెప్పలేని పారవశ్యం అనుభవిస్తూ, అక్కడే కూర్చుండి పోయాము.

3

మానూత్న మిత్రుడు చూడని సంఘటన లేదు; వెళ్లని స్థలంలేదు; అతనికి తెలియని విషయం లేదు; మరిచిపోయిన విషయం లేదు. మనం కొన్నేళ్లు శ్రమపడితే గాని తెలుసుకోలేని దాన్న అతడు ఒక్క క్రిగంటి చూపుతో గ్రహిస్తాడు. అతడు ఏదన్నా న్ణించటం ప్రారంభిస్తే అది సజీవంగా మనకళ్లకి కట్టి న్నట్టుంటుంది. భూమిని దేవుడు సృష్టించటం చూశాట్ట; మొదటి మానవుడైన ఏడం సృష్టిని కూడా చూశాట్ట. శామ్సన్ దేవాలయ స్తంభాల్ని ఊడబెరికి దేవాలయాన్ని శ్వంసం చెయ్యటం చూశాడు. జూలియస్ సీజరు చనిపోవటం చూశాడు. నర్మంలో దేవతల వైదిక జీవితం ఎల్లా ఉంటుందో చెప్పాడు. నరకంలోని

అగ్ని సరస్సులో 'దేవుడి విరోధులు మలమల మాడి
 నోవటం వణ్ణించాడు. వీటన్నిటి గూర్చి చెబితూ అవి
 మాకళ్ల ఎదట కనిపించేట్టు చేశాడు. మేము నిజంగా
 ఆయాస్థలాల్లో ఉన్నంత ప్రత్యక్షంగా అన్న కని
 పించాయి. నరకలోకపు అగ్ని సరస్సులో గిరిగిరి
 కొట్టుకునే పాపాత్ముల దారుణ బాధచూసి మేము
 గజగజలాడిపోయాం. కాని సైతాను ఆ దృశ్యం
 చూస్తూ ఉత్తుత్తి మంటల్లో ఉత్తుత్తి ఎలికలు కాలిపో
 మున్నంతగా కూడా చలించలేదు.

ఇక భూలోకలో స్త్రీపురుషులను గూర్చి
 నూట్లాడుతున్నప్పుడు, వారి పనులను, ఎంత
 మహోత్సవమైనవాటినైనా సరే, వణ్ణిస్తున్నప్పుడు,
 సైతాను ఇదంతా నిరర్థకమైన బామ్మలాటగా పరిగ
 జేస్తున్నట్టు మూర్లాడాడు. అతడు మనుషుల్ని గూర్చి
 మూర్లాడుతున్నా, ఈగల్ని గూర్చి, దోమల్ని
 గూర్చి మూర్లాడుతున్నట్టు అనిపించింది. ఆమాట
 స్పష్టంగా చెప్పేశాడు కూడా: మానవులు వణ్ణి
 చొర్యగ్యులు, అజ్ఞానులు, గర్వపోతులు, శుష్క
 దండగగార్లు, రోగిష్టులు, బలహీనులు, ఎవరూ
 పనికిరాని చెత్తరకంగావు. అయినప్పటికీ వాల్లచి
 చూస్తుంటే తనకేదో తమాషాగానే ఉంటుందని
 మెచ్చుకున్నాడు. మానవులను ఇన్ని బండ్లబూతులు
 తిట్టినా, ఆ తిట్టడంలో ఎక్కడా అతని ద్వేషం వ్యక్తం
 కాలేదు. మామూలుగా అన్నట్టే అన్నాడు. పెంట

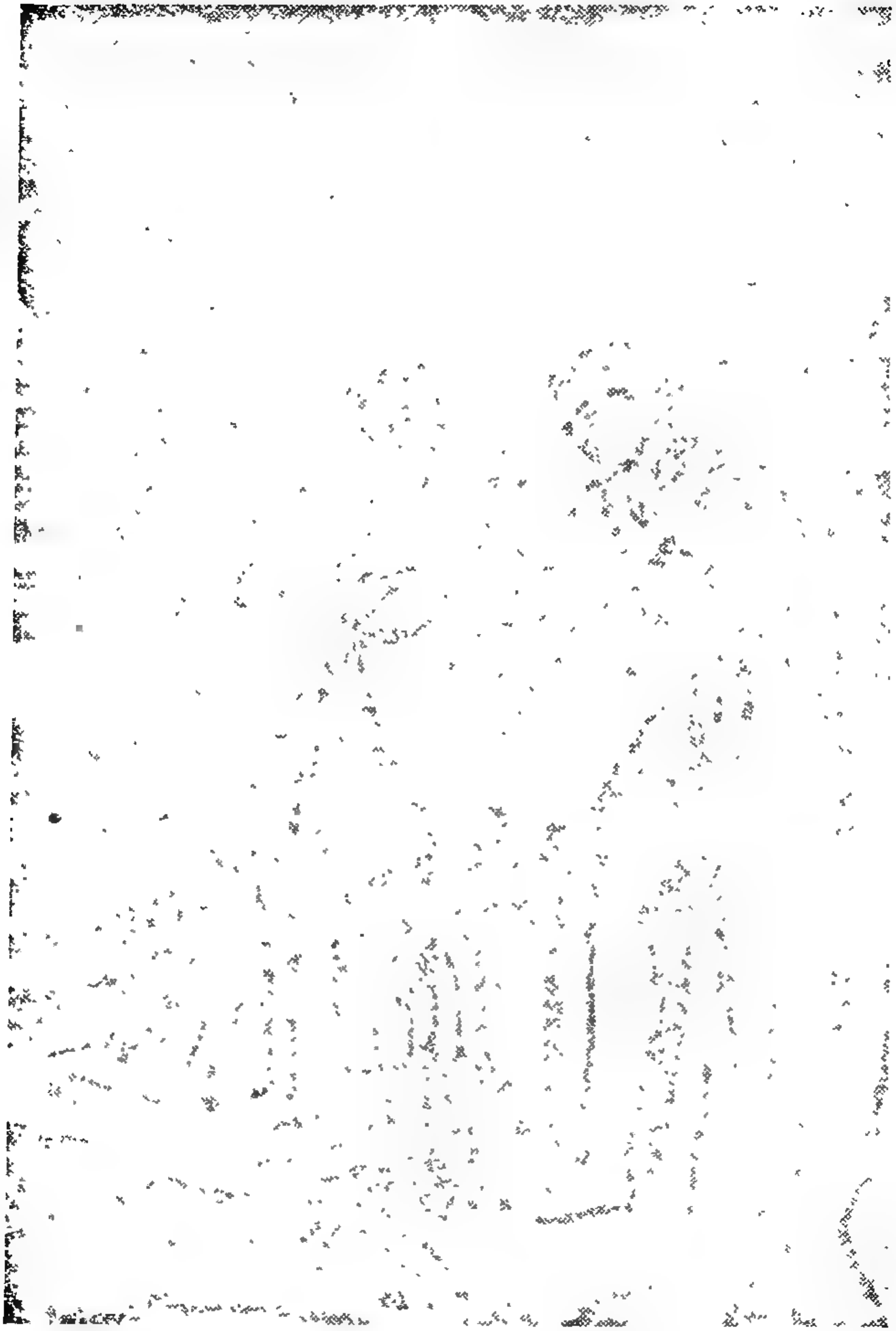
పోగును చూసి మనం దూరంగా తొలగిపోయి
నప్పుడు దానిమీద మనకి వ్యక్తిగతంగా కోపం
వ్రుట్టందా? ఉండదు. అట్లాగే మానవులంటే అతనికి
కోపం లేదు. మనని తిట్టాలని తిట్టకపోయినప్పటికీ
అదేమంత పెద్దమనిషి తరహాగా లేదని మనసులో
అనుకున్నాను.

“పెద్దమనిషి తరహా కాదా? నే నన్నది అయ్యే
కాలా నిజం. నిజం చెప్పటంకంటే పెద్దమనిషి తరహా
ఏముంది?... ఆ, ఇదుగో, కోట తయారైంది.
బావుందా?” అన్నాడు సైతాను.

నిజానికి బొమ్మకోట చాలా బావుంది. కందకం,
ప్రహరీగోడ, బురుజులు, రెడ రెడలాడే చిన్న
జెండాలు—షరిమాణిలో చిన్నదైనా నిజమైన కోట
అంత సర్వంగ సుందరంగా ఉంది. సైతాను బురుజుల
మీదికి ఫిరంగుల నెక్కించమనీ, సైనికులను బిరుగా
నుంచోపెట్టమనీ, ఆశ్వికదళాన్ని సమాయత్త పరచ
మనీ మాకు ఆదేశించాడు. మేము తయారుచేసిన
మనుషులను, గుర్రాలిన్ని చూస్తే మాకే నవ్వొచ్చింది.
సైతాను వాటిని ముట్టుకుని ప్రాణం తెప్పించాడు.
మాకు బొమ్మలు చెయ్యటం తిన్నగా చేతకాలేదు.
మనుషులకి, గుర్రాలకి కాళ్లు వంకరటింకరగా
ఉన్నాయి; ఒకకాలు పొట్టి, ఒకకాలు పొడుగుగా
తయారయ్యాయి. మనుషులు వంకరటింకరగా
నడుస్తుంటే తాగినవాళ్లు తూలుతూ నడుస్తున్నట్లుంది

పైగా నడవటం కుదరక అడుగడుక్కి కూలబడి కాళ్లు
చేతులు విరగొట్టుకున్నారు. చివరికి ఒకరి నొకరు
తోసుకుని అంతా కూలబడి లేనలేక తన్నుకో
సాగారు. తోటి మానవులు అలా బాధపడుతుంటే
మాకు సిగ్గుపేసినా, మరొకవంక ఆపుకోలేని నవ్వు
కూడా వచ్చింది. ఇక మేము చేసిన ఫిరంగు
లున్నాయి—వాటిని ఫిరంగు లనబానికే వీలులేను.
వాటిలో మంచు కూరి పేల్చేసరికి అవి వంకరిగా
ఉన్నందున ఒక్కసారిగా అన్నీ ముక్కలు ముక్క
లుగా బద్దలై పోయాయి. ఆ ప్రేలుడుకు చుట్టుప్రక్కల
ఉన్న ఫిరంగిపైసికులు కొందరు మరణించారు;
కొందరు గాయపడ్డారు.

తరవాత సైతాను కోటఉన్న ప్రదేశానికి
గాలివాన తెప్పిస్తా నన్నాడు. కావలిస్తే భూకంఠం
కూడా తెప్పిస్తా నన్నాడు; ప్రసూదం రాకుండా
మమ్మల్ని దూరంగా నుంచోమన్నాడు. మనుషుల్ని
కూడా ఇవతలకు పిలుద్దామనుకున్నాము గాని
సైతాను వద్దన్నాడు. కావలిస్తే మళ్ళీ ఆ మనుషుల్ని
తయారు చేసుకోవచ్చనీ, పీళ్లు నశించినంత మాత్రాన
నష్టమేమీ లేదనీ అన్నాడు. ఇంతలో కోటశిఖరాలు
మీదుగా నల్లటి మబ్బులు వ్యాపించి ఆ ప్రదేశమంతా
చీకటి చేశాయి. చీన్న చీన్న మెరుపులు మెరిశాయి;
బుల్లి బుల్లి పిడుగులు పడ్డాయి; గాలి హోరున
వీచింది; భూమి కంపించింది; వాన ప్రారంభమైంది;

జనమంతా రక్షణ కోసం కోటలోకి చొరబడ్డారు.
మట్టాలు అంతకంతకు చిక్కనై, నల్లనై కోటను

పూర్తిగా మూసివేశాయి. మెరుపులు తిగెలు తిగెలుగా కోటను ముట్టడించాయి. కోట భగ్గుమని అంటుకుంటుంది. వెయ్యి నాల్కల పాము లాగ అగ్ని దేవుడు మనలు కొట్టాడు; జ్వాలా తరంగాలమీద నాట్యంచేశాడు. కోటలో దాక్కున్న మనుషులు హృదయ భేదన భవనులుచేస్తూ మళ్ళీ బయటికి పారిపోయి వచ్చారు. సైతాను మళ్ళీ వాళ్లని కోటలోకే తోసివేశాడు; వారి దురవస్థ చూసి మామ కూడా ఏడు పొచ్చింది. వద్దని ఎంత బతిమాలుతున్నా సైతాను వారిని మంటల్లోకే తోశాడు. కోటలో ఉన్న మంచుగుండు సామాను అంటుకుని ఛామ్మని భవనించింది. ఆ ప్రేలుడుకు భూమి బద్దలైంది. కోట, అందులో వున్న పంచలాది అనూయిక ప్రాణులు భూగర్భావరంలోకి పడిపోయి, క్షణంలో అంతా అదృశ్యమై పోయింది. ఒక్క మనిషి కూడా మిగలేదు. భూమి ఏమీ ఎగరనట్టు తిరిగి మూసుకుంది. ఆ దృశ్యం చూసి మా గుండెలు బద్దలై పోయాయి. ఏడవకుండా ఊరుకోలేక పోయాము.

“నందుకేమస్తాను? ఇంకా ఇలాంటి వాళ్లని ఎంత మందిని కావలిస్తే అంతమందిని తయారు చేసుకోవచ్చు,” అన్నాడు సైతాను నిర్దయగా నవ్వుతూ.

సైతాను హృదయకాశిన్యాన్ని కరిగించాననుకోవడం కంటే నిరర్థక ప్రయాస ఇంకో టుండను.

అతనిలో మనుష్యత్వం బాత్తిగాలేదు; అతనికి నూనవ
హృదయం అర్థం కానేకాదు. తన ఎదుట జరిగిన
పైశాచిక హత్యాకాండ చూసి పెళ్లి వేడుక చూస్తు
న్నట్టు ఆనందించాడు. తన ఆనందాన్ని మేము కూడా
సంచుకునేలాగ చేయాలని ప్రయత్నించాడు.
మమ్మల్ని మరిపించటం అతనికేమీ కష్టమైన పని
కాదు. డేలులోంచి ఏదో చిత్రమైన వాద్యం తీసి
వాయిచాడు. అది సంగీతమేనా? ఏమో చెప్పలేము.
అంత విచిత్రమైన, పినూత్నమైన మధుర శబ్దాలు
మేము ఎప్పుడూ ఎక్కడా విసలేదు. బహుశా అది
స్వర్గలోకపు సంగీతమై ఉండి ఉండచ్చు. అవునని
పైతాను సమాధాన మిచ్చాడు. కుణం లో గత
సంఘటన లన్నీ మరిచిపోయి, అప్రయత్నంగా లేచి
నిలబడి నాట్యం చెయ్యసాగాము. ఆనాట్యం ఎలా చేత
నైందో పూకే తెలియదు. ఆనాట్యం కూడా స్వర్గ
లోకపు నాట్యమే నన్నాడు పైతాను. వాద్యం
వాయిస్తున్నంత సేపు అతని కళ్లనుండి మాకళ్లు
తిప్పకోలేక పోయాము. నూ చూపులు హృదయాల్ని
చీల్చుకుని వచ్చినట్టు తోచింది. వాటిలో అతని పై భక్తి
తప్ప మరొక భావమే లేదు.

సంగీతం ఆగింది. నెమ్మదిగా నూ నాట్యం
కూడా ఆగింది. కలలోంచి మేలుకున్నట్టు జాగరితుల
మయ్యాము. పైతాను తనకు వేరేచోట పనివుంది,
వెళ్లిపోవా లన్నాడు. అతడు వెళ్లిపోతే మేము

భరించలే మన్నాము. అతని చేతులు పట్టుకుని
దీనంగా బతిమాలు కున్నాము వెళ్లవద్దని. సైతాను
మాప్రార్థన మన్నించాడు. మేము బతిమాలటా
తనకు సంతోషం కలిగించిందన్నాడు. ఇంకా కొంచెం
సేపు మాత్రమే మాతో ఉంటానన్నాడు. తన
అసలు పేరు సైతాను అయినా, ఆ పేరు మాముగ్గురికీ
తప్ప ఇంకెవరికీ తెలియకూడదనీ, ఇతరు లన్నప్పుడు
తన్ను ఇంకో పేరుతో పిలవాలనీ చెప్పాడు. ఫిలిప్
ట్రూమ్ అని పిలవమన్నాడు.

సైతాను లాంటి అద్భుత వ్యక్తికి ఫిలిప్ ట్రూమ్
అనే మామూలు పేరు తగదనిపించింది. కాని సైతాను
ఒక నిర్ణయం చేశాక దానికి తిరుగేముంది!

ఇవ్వాళ వేము ఎన్నో విచిత్రాలు చూశాము.
ఊళ్లోకి వెళ్లాక మాతోటి పిల్లలతో ఇదంతా చెబితే
ఎంత గొప్పగా ఉంటుందో అనుకున్నాము. కాని
మా ఆలోచనలు గ్రహించాడు సైతాను.

“వద్దు వద్దు; ఈవేళ జరిగిన విచిత్రాలు
మన నలుగురిలోనే అణగి పోవాలి. ఒక్కపినరు
కూడా బైటికి పోక్కగూడదు. మీరు బాల్య చాపల్యం
చేత ఒకవేళ ఎవరితోనన్నా చెప్పాలను కున్నా
చెప్పలేరు. చెప్పాలను కున్నప్పుడల్లా వాగ్భంగం చేసి
ఉంచుతాను,” అని హెచ్చరించాడు.

ఇదంతా రహస్యంగా ఉంచాలనే సరికి మాకు
ఆశాభంగం అయింది. కాని చేసేదిలేక నిట్టూర్పు

విడిచి ఉరుకున్నాము. మళ్ళీ కబుర్లలో పడ్డాము. సైతాను మా మనస్సులో మెదిలే ఆలోచనల కెప్పటి కప్పుడు సమాధానా లిచ్చాడు. ఇలాగ ఇతరుల ఆలోచనలను కనిపెట్టటం అన్ని చిత్రాల కంటే చిత్రంగా ఉండనుకున్నాను. కాని సైతాను సమాధాన మిచ్చాడు:

“మీకైతే చిత్రంగా ఉండచ్చుగాని నాకతి చిత్రమేమీ కాదు. మీకు మల్లే నేను పరిమిత జీవిని కాను. మీ మానవ లక్షణాలకి నేను అతీతుణ్ణి. మానవుల దౌర్బల్యాన్ని నేను తరిచి తరిచి పరిశోధించాను. కాని ఆ దౌర్బల్యం నన్నంటదు. మీరు నన్ను ముట్టుకుంటే మనుష్య శరీరం ఉన్నట్టే ఉంటుంది; కాని నాకు శరీరంలేదు; నాబట్టలు నిజమైన బట్టలు కావు. నేను అశరీరిని...అదుగో ఫాదర్ పీటర్ వస్తున్నాడు.”

మేము చుట్టూ చూశాము. ఎవరూ కనబడ లేదు. “మీకత డిస్పడప్పుడే కనిపించడు. మీ కంటికి అంగం దూరంలో ఉన్నాడు,” అని సైతాన్ అన్నాడు.

“ఫాదర్ పీటర్ని నువ్వెరు గుచువా?” అని అడిగాము.

“ఉహు..”

“ఆయనక్కడికి వస్తే ఆయనతో మాట్లాడనా? ఆయన మాకు మల్లే ఏమీ చదవకోని అజ్ఞానుడు కాదు. మాట్లాడనా?”

“ఇష్టమే కాదు. ఇంకోసారి ఎన్నడైనా మాట్లాడతాను. నాకు వేరే తొందరలేని వుంది. ఆ, అడుగో. ఇష్టమే చూడచ్చు మీరు. సద్దచెయ్య కుండా కూచోండి. మాట్లాడ కండి.”

ఫాదర్ పీటర్ దూరంగా చెట్లమధ్య నుండి మాకేసే వస్తున్నాడు. మేము ముగ్గురం దోవపక్కగా పెరిగిన పచ్చికలో కూర్చున్నాం. సైతాను దోవ మధ్యగా కూర్చున్నాడు. ఫాదర్ పీటర్ తలవంచుకుని, క్లిష్టంగా ఆలోచిస్తూ, వచ్చి వచ్చి, మాకు రెండు గజాల దూరంలో ఆగాడు. ఆగి, బోపీతీసి, త్తేమీకు మాలతో మొహం తుడుచుకుంటూ మూలతో మాట్లాడ బోతున్నట్టు చూశాడు. కాని మాట్లాడ లేదు. “ఇక్కడి కెళ్లా వచ్చాను? ఇంతకు ముందే గదా నాగదిలో కూర్చుని చదువు కుంటున్నాను? నన్నిక్కడి కేవరో లాక్కొచ్చినట్టు కనిపిస్తుంది. లేక పోతే నా అంతట నేనే ఇంతదూరము నడిచి వచ్చా నేమో? అంతా గందరగోళంగా వుంది. ఈమధ్య మనస్సు మనస్సులో వుండటంలేదు,” అని కళ్ళలో తన గొణుక్కున్నాడు. తరవాత ముగ్గురు నడిచాడు. సైతాను అక్కడ కూర్చున్నట్టు కూడా చూసుకోకుండా సూటిగా అతనిగుండా నడిచాడు.

విచిత్ర వ్యక్తి (కృష్ణా జిల్లా)

మాకు చెప్పరాని ఆశ్చర్యం వేసింది. భయ భ్రాంతులమై కెవ్వమని కేక పెయ్యబోయాము కాని ఏదో మంత్రశక్తి వల్ల మానోళ్లు తెరిచినవి తెరిచినట్టే ఉండి పోయాయి. ఫాదర్ పీటర్ అలా చెట్లచాటుకు నడిచిపోయి ఇక కనిపించలేదు. సైతాను ఇలా అన్నాడు:

“చెప్పావా, లేదా? నేను అశరీరినని.”

“అవును, నువ్వు అశరీరివే,” అన్నాడు సకొలన్; “కాని మేము అశరీరులం కాదే. నిన్ను ఫాదర్ పీటర్ చూడనట్టు తెలుస్తూనే వుంది. కాని మమ్మల్ని కూడా చూడకుండా ముందుకు వెళ్లి పోయాడు. మాకేసి మాస్తూ కూడా మేమిక్కడన్నట్టు గ్రహించలేదు. మేము కూడా నీలాగే అదృశ్యులమై ఉన్నామా?”

“అవును. మన మెవ్వరం అతనికి కనిపించ లేదు. కనిపించ గూడదని నేను అనుకున్నాను; అల్లాగే జరిగింది.”

అతడు చెప్పింది ఒక పట్టాన నమ్మ శక్తి కాలేదు. ఎప్పుడో జరిగాయని కథలుగా చెప్పుకునే అద్భుత నిచిత్రాలన్నీ మా విషయంలోనే జరుగు తున్నాయంటే, ఇదంతా కలా, నిజమా అనిపించింది. కల అని ఎలా అనుకోగలం? నిజమైన మనిషి లాగానే మా ఎదురుగా కూర్చుని, నవ్వుతూ, నవ్విస్తూ, మలా నాగా కబుర్లు చెబుతున్నాడు సైతాను. అప్పటి మా

మనస్థితి వర్ణించటం నాతరంకాదు. తనస్మయత్వం అంటే సరిపోతుందేమో ! కాని తనస్మయ స్థితిని మాటల్లో వర్ణించటమెట్లా? తనస్మయత్వం అనేది సంగీతం లాంటిది. సంగీతం ఈమాదిరిగా ఉంటుందని మరొక మనిషికి వర్ణించటమెట్లా?

పైతాను తిరిగి ప్రాచీన యుగాల కథలు చెప్ప సాగాడు. అబ్బ! అతనికి తెలియనిది, అతడు చూడ నిది లేదు ! అతడు చెప్పేవి వింటూ, అతనికేసి చూస్తూ, అంత విస్తారమైన విజ్ఞానం, అంత అనంత మైన అనుభవం సంపాదించిన వాడి మనస్సు ఎలా ఉంటుందా అని ఆలోచించ సాగాము. అతనితో మమ్మల్ని పోల్చుకుంటే, పోలికకైనా సరిపోని క్షణ కీటకాలమనిపించింది. పైతాను మాట్లాడటంలో కూడా అతని దృష్టికి మానవులు పెంట కుప్పలవంటి వారేనన్న ధోరణి తప్ప మరొకటి వ్యక్తం కావటం లేదు. అయితే మానవులను అవమానించాలనే ఉద్దేశ్యం అతనిలో ఎక్కడా కనిపించలేదు. పెంటకుప్పను తీసి అవతల పారవేసి నష్టం దాన్ని అవమానిస్తున్నామనే భావం మనకుంటుందా? ఉండదు. అలా పారవేయటం పట్ల పెంటకుప్ప ఎంత బాధ పడుతోందో, ఎంత వ్యాకులం పడుతోందో అనే ఆలోచన మనకిరాదు. అసాది బాధ పడగలనో లేదో అనే ఆలోచన కూడా రాదు.

చేరిక సహించలేక ధైర్యంచేసి పైతాన్ని అడిగాను, “మచుషు... సీకింత నిరసన భావం ఎందుకూ? నీకూ మాకూ తేడా ఏమిటి?” అని. నా ప్రశ్న పని నివ్వెర పోయూడు; ఏమడుగు చున్నానో కూడా అతనికి కొంత నేపటి వరకూ అర్థం కాలేదు. చివరికి ఇలాగన్నాడు:

“నాకూ మనిషికి తేడా ఏమిటా? మర్త్యుడికి అమర్త్యుడికి తేడా ఏమిటా? మేఘానికి, ఆత్మ పదార్థానికి తేడా అడుగుతున్నావా?” అని ఇక్కనే పాకుతున్న పురుగునొక దాన్ని పట్టుకుని “నీకి నీజరుకి తేడా ఏమిటి?” అని అడిగాడు.

“ఈ పురుగునూ నీజరునూ పోల్చటం న్యాయం కాదు. నీజరు తత్వానికి, ఈ పురుగు తత్వానికి, నీజరు జీవించిన కాలానికి, ఈ పురుగు జీవించే కాలానికి ఎంతో అంతరం ఉన్నది,” అన్నాను నేను.

“అవును నీ ప్రశ్నకు నువ్వే సమాధానం చెప్పి కున్నావు. దాన్ని నేను విడమర్చి చెబుతానాగు. మానవుని సృష్టి నేను కల్లారా చూశాను. మానవుడు మట్టితో సృష్టించ బడ్డాడు. నేను మట్టితో సృష్టి కాలేదు. మానవుడు చిత్ర నిచిత్ర కోగాల మ్యూజియం లాంటి వాడు; అశుచికి నిలయమైన వాడు. మానవుడు ఇవ్వాలి వస్తాడు; రేపు పోతాడు. బురదగా ప్రారంభమై దుర్గంధంగా నిష్క్రమిస్తాడు. నేను అమరుల కోవకు చెందినవాణ్ణి. నాకూ మాన

వుడికీ ఇంకొక పెద్ద భేదం ఏమిటో తెలుసా? మానవుడికి ధర్మాధర్మ విచక్షణ జ్ఞానం ఉన్నది. నాకు లేదు. తెలిసిందా?”

సైతాను మాట్లాడకుండా ఆలోచనలో పడ్డాడు. ధర్మాధర్మ విచక్షణ జ్ఞానమంటే నాకు బాగా తెలియదు; చూచాయగా మాత్రమే ఆమాట అర్థం తెలుసు. కాని అదేదో గొప్పదనీ, ఆ విచక్షణ శక్తి మానవునికి ఉండటం గర్వించదగినదనీ మాత్రం నాకు నిశ్చయంగా తెలుసు అటువంటి దాన్ని పట్టుకుని సైతాను నిర్లక్ష్యం చెయ్యడం నాకు చాలా కష్టం కలిగించింది. తన సేపు అందరం మానంగా కూర్చున్నాము. తరవాత సైతాను మళ్ళీ కబుర్లు ప్రారంభించాడు. మానిరుత్సాహం పోగొట్టడానికై హాస్య కథలు చెప్పి ఉషారు చేశాడు. చివరికి లేచి నిలబడ్డాడు.

“ఇక నేను వెళ్లిపోవాలి. సనుంది.”

“వద్దు వద్దు. అప్పుడే వెళ్లవద్దు. ఇంకా కాసేపు కూర్చో. ఇక మళ్ళీ రావు నువ్వు,” అని ముగ్గురం ఒక్కసారిగా అన్నాం.

“ఉహు. వెళ్లాలి. మళ్ళీ వస్తాను. తప్పకుండా వస్తాను.”

“ఎప్పుడూ? ఇవ్వాలిరాత్రికా? చెప్ప ఎప్పుడొస్తావో?”

“త్వరలోనే. మీరే చూస్తారుగా.”

“నువ్వంటే మాకెంతో ఇష్టం. నువ్వు రాకపోతే ఎంత బాధ పడతామో తెలుసా?”

“అవును. మీరంటే నాకు కూడా ఇష్టం ఏర్పడింది. అందుకే మీకోసం ఒక కమాషా చేసి చూపిస్తాను. సాధారణంగా నేను నిశ్చయించేటప్పుడు హఠాత్తుగా అంతర్ధానమై పోతాను. ఇప్పుడు మెల్లి మెల్లిగా హఠించి పోతాను.”

అంటూండగానే సైతాను క్రమంగా హఠించి పోసాగాడు. చివరికి సబ్బు బుడగ అంత పరిమాణానికి వచ్చాడు. కాని కాళ్లు, చేతులు, ముఖం ఈ ఆకారమంతా యథాకూలంలోనే ఉంది. సబ్బు బుడగ లోంచి అవతలి వస్తువులు కనిపించినట్టే అతనిలోంచి అవతలి పాదాలు, పచ్చిక అన్నీ కనిపిస్తున్నాయి. సబ్బు బుడగ మీద సూర్యరశ్మి పడి ఇంత భవస్సు రంగులు వచ్చినట్టే అతడు కూడా చిత్ర చిత్ర వర్ణాలతో ప్రకాశించాడు. సబ్బు బుడగను ఊచి నప్పుడు మెల్లిగా ఎగుడుమా పోయి నేలమీద పడి రెండు గింతులు చేసి టక నుని బద్దంబుతుంది. అలానే సైతాను కూడా సబ్బు బుడగంత తేలికపోయి కొంత మూరి ఏగిరి పోయాడు. తరవాత పచ్చిక మీదికి దిగాడు. మళ్ళీ ఏగిరి మరి కొంత మూలంలో వాగాడు. అలా చాలామూరం పోయిపోయి బద్దలై మాయ మయ్యాడు. అతడు ఇంద్రుని ఉన్నస్థలంలో కూర్చుని మిగిలింది.

ఈ దృశ్యం సరమాద్భుతంగా ఉంది. ఏదో ఇంద్రజాలం చూస్తున్నట్లు ఉపరి విగ్రహాల్లో చూశాం. సైతాను మాయమైన కొంత సేపటికి స్థిరంగా నిట్టూర్పులు విడిచాం. చివరికి సెప్పీలేచి నుంచుని,

“అసలిదేమీ జరిగలేదనుకుంటాను,” అన్నాడు.

“అవును. ఇదంతా మాయ,” అన్నాడు నికొలాస్.

నాకూ అలాగే అనిపించింది. కాని మాట్లాడకుండా, స్తబ్ధంగా కూర్చుండిపోయాను.

ఇంతలో ఫాదర్ పీటర్ వెళ్లిన దారినే తిరిగి వస్తూ కనిపించాడు. తలవంచుకుని నేలమీద ఏదో వెదకుతున్నాడు. మాకు బాగా దగ్గరసా వచ్చిన తరువాత తలఎత్తి మమ్మల్ని చూసి,

“ఇక్కడ ఎంత సేపటినించి ఉన్నారా?” అని అడిగాడు.

“ఆట్టేసేపు కాలేదు ఫాదర్!”

“అలాగా. ఈ దోవచే వచ్చారా?”

“అవును ఫాదర్!”

“అలాగా. నేనూ ఈ దోవచే వచ్చాను. నా చేతి సంచి దోవలో ఎక్కడో పోలేదుకున్నాను. దాంట్లో డబ్బుకూడా వుంది. కాస్తే ననుకోండి. అయినా నాకున్నదంతా ఆ కాస్తే మీ కెక్కడన్నా నానాచీ కనిపించిందా?”

“చూడలేదు ఫాదర్. నెదికితే కసిపిస్తుందేమో.”

“అయితే వెదకండి...అరె. ఇకనో ఇక్కడే వుంది!”

అంతవరకూ అది అక్కడ ఉండటం మేము చూడనేలేదు. సరిగ్గా సైతాను ఇందాకి కూర్చున్న చోటనే (సైతాను రావటం, కూర్చోటం నిజమేఅయిన పక్షంలో) చేతిసంచీ వున్నది. ఫాదర్ పీటర్ సంచీ తీసుకున్నాడు. వెంటనే తెల్లబోయా చూశాడు.

“ఈ సంచీ సాదే. కాని ఇది చాలా బరువుగా వుంది,” అంటూ సంచీ తెరిచిచూశాడు. సంచీనిండా బంగారునాణా లున్నాయి. నాణాలు చూడగానే మేము ముగ్ధులం ఒక్కసారిగా నోళ్లు తెరిచి “సైతాను పనే!” అనబోయాము. కాని తెరిచిన నోళ్లు తెరిచినట్టే ఉండి పోయాయి; మాట బైటికి రాలేదు. అది సైతాను మహిమయేనని వెంటనే గ్రహించాము.

“నాసంచీలోకి ఇన్ని నాణాలు ఎలా వచ్చాయి? మీ పనేనా యిది?” అన్నాడు ఫాదర్ పీటర్.

ఈ సమయంలో సగటునడి నవ్వాము. ఇంత తెలివితక్కువ ప్రశ్న వేసినందుకు ఫాదర్ పీటర్ ఈ కూడా నవ్వొచ్చింది.

“ఇక్కడి కింకెవరిన్నా నచ్చారా?” అని ఆయన అడిగాడు.

మేము సమాధానం ఇవ్వబానికి నోళ్లు తెరిచాము. 'ఎవరూ రావేను' అంటే అబద్ధమవుతుంది; 'సైతాను' అందామంటే ఆ మాట పైకి రావటం లేదు. చివరికి "మనుష్యమాత్రు డేవడూ రాలేకు," అని సమాధానం ఇచ్చాము.

"కాదు. ఎవరో వచ్చారు. నే నిందాక ఈ వోవనే ఇటు వెళ్లాను. అప్పు డిక్కడ ఎవరూ లేరు. ఆతరవాత ఎవరో వచ్చివుండాలి. బహుశా మీకా మనిషి కనిపించలేదేమో. నిజంగా చెప్పండి—మీ కెవరూ కనిపించలేదా ఇక్కడ?"

"మా కే మనిషీ కనిపించలేదు ఫాదర్!" అన్నాము.

"చాలా విచిత్రంగా వుంది," అని గొంతు కుక్కంటూ ఫాదర్ పీటర్ సంచీలో నాణాలు తీసి లెక్కించసాగాడు. మేము ఆయన లెక్క పెట్టినవాటిని తీసి వరసగా పేరుచున్నాము.

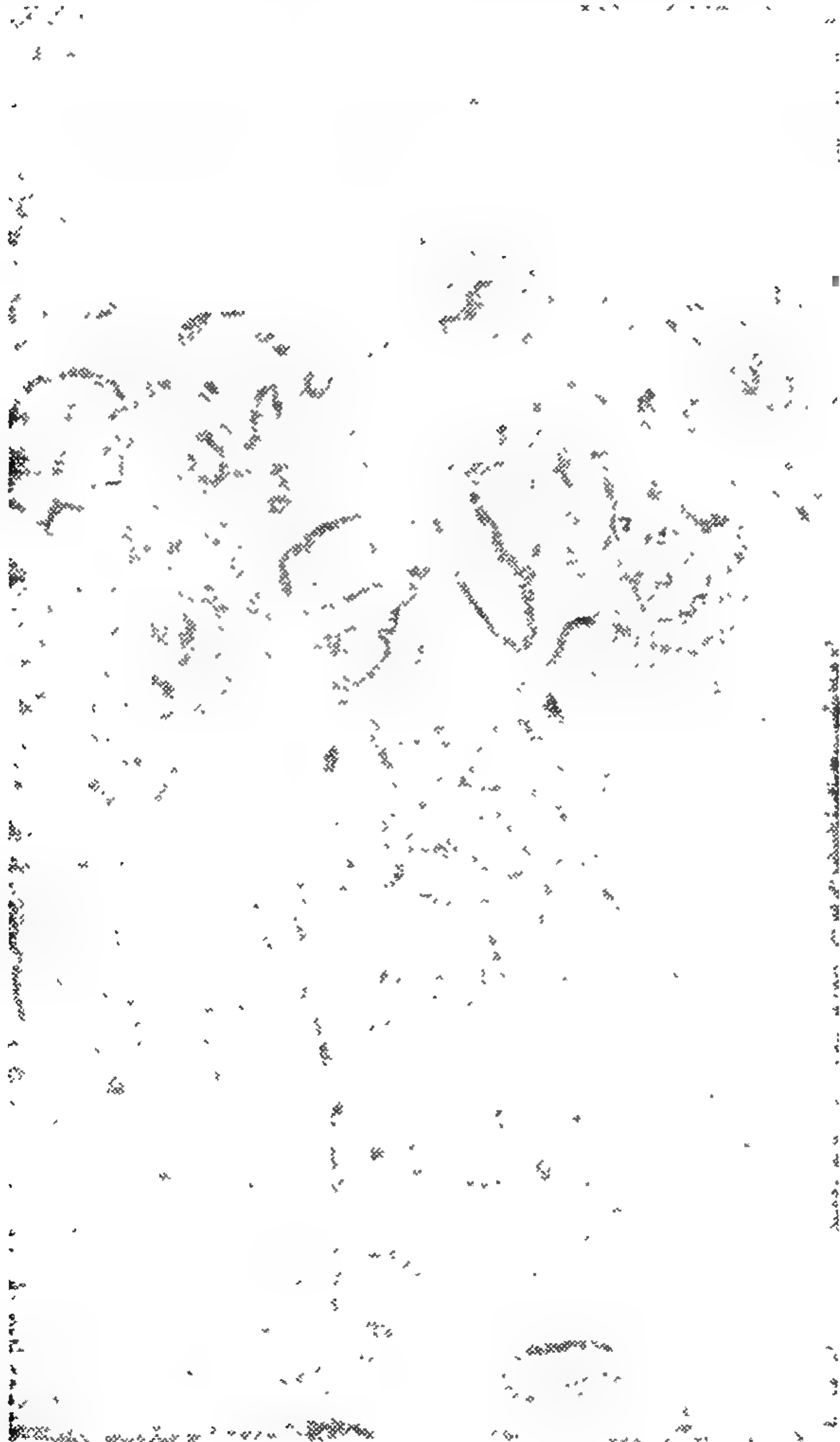
"అబ్బ! పదికొండు వందల డకట్లు * పై చిల్లర. ఇంతా నానైదే, ఎంత బావుంటుంది!" అన్నాడు ఫాదర్ పీటర్.

"అది సదే ఫాదర్!" అన్నాము.

"కాదు. ఇంతా నాది కాదు. ఇంకాలో నాలుగు డకట్లు మాత్రమే నావి. మిగతావి....."

* డకట్ :—పూర్వం యూరపియన్ దేశాల్లో వాడుకలో ఉండే బంగారు నాణెం.

అంటూనే ఆ వృద్ధుడు బంగారు నాణాలు గుప్పిళ్ళతో
తీసి వదిలిపెడుతూ తియ్యటి ఆలోచనల్లో పడ్డాడు.

ఆయన్ని చూస్తుంటే జాలివేసింది. కొంత సేపటికి ఆయన అదిరిపడినట్టు వెళ్ళికి తొలగి, “కాదా. ఇది నాది కాదు. నాచేత నేరం చేయించటానికి ఎవడో విరోధి ఈ నల పన్నాడు...అవును...” అన్నాడు.

నికొలాస్ అందుకుని “కాదా, ఫాదర్. ఇది నీదే. మన వ్రాల్లో జ్యోతిష్కుడు తప్ప నీకు నిజంగా విరోధులెవరూ లేరు. మార్గెట్ కి కూడా ఎవరూ శత్రువులు లేరు. నిన్ను మోసం చేయాలని పదకొండు వందల డకల్లు, ఇక్కడ పడవేసే విరోధి అసలు లేడు,” అన్నాడు.

నికొలాస్ అన్న మాట ఫాదర్ పీటర్ కాదన లేకపోయాడు. ముఖం కొంచెం వికసించింది. “నువ్వు చెప్పింది నిజమే నికొలాస్! కాని ఈ డబ్బు నాది కాదు. ఇంత డబ్బు నాదెల్లా అవుతుంది?” అన్నాడు.

అలాగని ఆయన అన్నాడు కాని “ఇది నీదే” నని మాచేత ఇంకా కాసేపు బతిమాలించుకోవాని అలా అంటున్నట్టు తెలుస్తూనే వుంది.

“ఫాదర్! నువ్వు సందేహించకు. ఈ డబ్బు నిజంగా నీదే, కావల్సిన మేము సాక్ష్యం ఉంటాం”, అన్నాడు నేను.

మిగతా ఇద్దరూ నా మాట సమర్థించారు.

“అబ్బాయిలూ! మీరు నన్ను మరీ బలవంతం చేస్తున్నారు. ఈ డబ్బులో ఒక్క నూరు నాణాలు వావైతే ఎంత బావుండును? మా ఇల్లు నూరు డకల్లకు

తాకట్టు పెట్టాము. గేఫ గనక తాకట్టు విడిపించుకోక పోవే ఇక మాకు వివాదానికి కష్టం ఉండదు. మరి నాకున్నదంతా కలిపి నాలుగు డకల్లైనయ్యే!”

“మళ్ళీ అలా అంటావేమి ఫాదర్! ఇందులో ప్రతిఒక్క డకల్ సేదే. తప్పకుండా తీసుకోవాలి. తప్పదు. నువ్వు అన్యాయంగా సంపాదించింది కాదని మేము సాక్ష్యం ఉంటాము. కదురా సెప్పీ? ఏమంటాన్ థియూడోర్?” అన్నాడు. నికొలాస్.

“ఓ” అని మేమిద్దరం తలకాయలూపాము. నికొలాస్ డబ్బంతా పోగుచేసి మాసిపోయిన సంచీలో పోశాడు. ఫాదర్ పీటర్ తన ఇంటి తాకట్టు ఇవ్వాలే విడిపించివేస్తాననీ, మిగతా డబ్బు వడ్డీకి వేస్తాననీ, ఆ డబ్బు ఎవరిదో ఆ మనిషి కనపించినప్పుడు అతని డబ్బు అతనికే ఇచ్చివేస్తాననీ అన్నాడు. మమ్మల్ని ఆ డబ్బు తన కెలా వచ్చిందో ఆ వైనమంతా ఒక కాగితంమీద రాసి సాక్షి సంతకాలు పెట్టమన్నాడు.

4

పాదర్ పీటర్ ఒక్కసారిగా ధనవంతుడు కావడం ఊళ్లో పెద్దసంచలనానికి కారణమైంది. సాల మన విహాక్స్కి వచ్చిచ్చి ఇల్లు విడిపించుకున్నాడు; మిగతాది అతనివద్దనే వడ్డీకి వేశాడు. భాగ్యశాలి కాన వాడో ఇప్పటిదాకా మూడవరంగం కేటాకున్న పాత స్నేహితులు, బంధువులు వచ్చి పలకరించాడు; ధన

వంతుడైనందుకు అభినందించారు. అక్కడితో ఆగక, మార్గెట్ ను విందుకు, నృత్యానికి ఆహ్వానించారు.

సాదర్ పీల్స్ ఏమీ దాచకుండా ఉన్న దున్నట్టు చెప్పేశాడు. ఏ పరిస్థితుల్లో, ఎప్పుడు, ఎక్కడ డబ్బు దొరికిందో వివరంగా, సమృద్ధిగా చెప్పాడు. ఆ డబ్బు అక్కడి కెలా వచ్చిందో తనకి తెలియదనీ, అదంతా దేవుడి చలవేననీ అన్నాడు.

ఒకల్లిద్దరు పెదవులు విరిచారు. “దేవుడి చలవ కాదా, సైతాన్ చలవలాగా కనపిస్తోంది” దని చాటుగా అనుకున్నారు. కొందరు మా ముగ్గుర్ని అవతలికు తెసుకుపోయి “నిజం” చెప్పమని ఒత్తిడి చేశారు. ఇంకెవ్వరికీ చెప్పమనీ, తనూషాగా ఉందిగనక అసలు విషయం ఏమిటో తెలుసుకోవాలని అడుగు తున్నామనీ అన్నారు. ఒట్లేసుకున్నారు; వారిలో కొందరు లంచం ఇస్తామనికూడా అన్నారు. ఏదన్నా కల్పించి చెబితే, డబ్బుయినా వస్తుందని ఆశపడ్డారు. కాని సమయానికేమీ తోచలేదు. అందుచేత లంచం కొట్టే అవకాశం జారిపోయింది.

డబ్బును గురించిన రహస్యం మా ముగ్గురికీ తప్ప ఎవరికీ తెలియదు. ఈ రహస్యం దాచటంలో మేము ఆట్టే కష్టపడలేదు. కాని ఆ అసలు రహస్యం, ఇంతకంటే పెద్దది, గొప్పది, అద్భుతమైనది అయిన, అసలు రహస్యంమటుకు మమ్మల్ని నిలుపునా దహించసాగింది. చెబుదా మనుకున్నప్పటికీ ఆ రహస్యం

బైటికి రావటంలేదు. చెప్పటానికి నీల్లేకుండా
వాగ్దానం చేస్తానన్నాడు సైతాను. అతడున్నట్టే
ఆ సహస్రం చెబుదామనుకున్నప్పుడల్లా నోయ్ కట్టు
బడిపోతున్నాయి. నేను ప్రతిదినమూ మా ఆటస్థలా
నికి పోయి ఒంటరిగా సైతాన్ని గూర్చి మాట్లాడుకునే
వాళ్ళం. అసలు మాకు సైతాను ప్రసక్తి తప్ప మిగతా
ప్రాశంఛిక విషయాలన్నీ శుద్ధమైనవిగా తోచనా
గాయి. సైతాన్ని గూర్చి, అతడు చేసిన పనులను
గూర్చి ఎంతవేపు మాట్లాడుకున్నా విసుగు పుట్టేది
కాదు. రోజురోజుకీ, రాత్రి రాత్రికీ ఎదురుచూసేవాళ్ళం
సైతాను వస్తాడేమోనని. ఆటలు, పాటలు అన్నీ
మానేసి దర్భరమైన నీక్షలో దొంగలుగా కాలం వెల్లి
బుచ్చేవాళ్ళం. సైతాను చేసిన విచిత్రాలు, అతడు
తిరిగిన లోకాలు, అతడు చూపిన ప్రాచీన యుగాల
దృశ్యాలు ఇవన్నీ తలుచుకుంటే మా తోడిబాలుర
ఆటలు, వినోదాలు క్షుద్రాతిక్షుద్రాలుగా కనిపిం
చాయి.

మొగటిరోజున ఒకవిషయం మాత్రం మమ్మల్ని
వివరీతంగా బాధించింది. ఆరోజుల్లా ఛాదర్ ఫీటర్
ఇంటికి తడవతడవకూ వెళ్ళి వాకబుచేసి వచ్చాము.
మా భయం మరేమీ లేదు—మాయ వస్తువులు
మంత్రం ఉన్నంతవరకే ఉంటాయి; మంత్రం విచ్చి
పోగానే వస్తువులుకూడా మాయమైపోతాయి. అలాగే
ఛాదర్ ఫీటర్ వద్ద ఉన్న బంగారు నాణాలు కూడా

మట్టిగానో, బూడిదగానో మారిపోతామేమో, లేక
మాయమైపోతాయోనని ఎంతో భయపడ్డాము. కాని
అలాటిదేమీ జరగలేదు. అది నిజమైన బంగారమేనని
అప్పుడు మాకు ధైర్యం కలిగి, నిశ్చింతగా నిద్రపో
యాము.

ఫాదర్ పీటర్ ను ఒక విషయం అడగాలని తహ
తహపడ్డాము. రెండోరోజు సాయంత్రం ఆయనదగ్గిరికి
వెళ్లి కాసేపు ఆయన పనుల్లో సాయం చేశాము.
జంకుతూ జంకుతూ చివరికి ధైర్యంచేసి నేనే అడి
గాను : “ఫాదర్ ! ధర్మాధర్మ విచక్షణ అంటే,
ఏమిటి?”

ఫాదర్ పీటర్ నా ప్రశ్న విని ఆశ్చర్యపడ్డాడు.
కళ్ళజోడు ముక్కు చివరికి లాగి నాకేసి చూస్తూ,

“ఇది ధర్మం, ఇది అధర్మం అని తెలుసుకోగల
శక్తిని ధర్మాధర్మవిచక్షణం అంటారు” అన్నాడు.

ఆయన సమాధానం నన్నంతగా తృప్తి పరచ
లేదు. సందేహంగా ఆయనకేసి చూశాను. ఇంకా
ఏమడుగుతానో అన్నట్టు ఆయన కూడా నాకేనే
చూశాడు. చివరికి గొంతు పెకల్చుకొని అడిగాను :
“ఆ విచక్షణజ్ఞానం ఉండటం అవసరమా?”

“అవసరమా? నీకేమిన్నా మతిపోయిందా? ఆ
జ్ఞానం లేకపోతే మానవుడు పశువునా సమానం. పశు
వులు ఆ జ్ఞానం లేకపోవటంవల్లనే శాశ్వతమరణం

పోందుతాయి. మానవులకా. జ్ఞానం ఉన్నందువల్లనే శాశ్వత జీవితానికి వారసులవుతారు."

ఫాదర్ పీటర్ ఇలా చెప్పిన తరువాత ఇంకే మడగాలో జ్ఞాపకం రాలేదు. ఒక్కొక్కసారి ఏదన్నా తిన్నప్పుడు కడుపు నిండినట్టు ఉంటుంది గాని తృప్తి కలగదు. అలాగే ఫాదర్ పీటర్ సమాధానం విన్నాము గాని మా సందేహం తీరలేదు.

ఫాదర్ పీటర్ దగ్గిరించి తప్పకుని ఇంట్లోకి వెళ్లాం. మార్గెట్ కనిపించింది. ఆమె మేరీ లూగర్ అనే అమ్మాయికి పియానో నేర్పుతోంది. ఫాదర్ పీటర్ కు అదృష్టం పట్టిన తరువాత మొట్టమొదటగా మార్గెట్ దగ్గిరికి వచ్చింది ఆ అమ్మాయే. ఆ పిల్ల తండ్రి ఊళ్లో మంచిపలుకుబడిగల ఆసామీ. ఆమెను చూసి మిగతా పిల్లలు కూడా క్రమంగా మార్గెట్ దగ్గిరికి వస్తారని మాలో మేము అనుకున్నాము.

మార్గెట్ మమ్మల్ని చూడగానే గబగబ వచ్చి తన్నూ, తన పినతండ్రినీ రక్షించినందుకు కృతజ్ఞత తెలిపింది. ఆమె అలా కృతజ్ఞత తెలపటం అది మూడోసారి. రక్షించింది మేము కాదని ఎన్నిసార్లు చెప్పినా ఆమె వినిపించుకోలేదు.

మేము ఇంట్లోంచి తోటలోకి వచ్చాము. తోట కంచెమీద విల్బెల్మ్ మీడ్లింగ్ కూర్చుని ఉన్నాడు. ఫాదర్ పీటర్ కష్టదినాల్లో ఉన్నప్పుడు ఊళ్లో ఉండకూ ఆయన్ని, మార్గెట్ ని వెలివేసినట్టు చూశారు

గాని విల్వెల్మ్ మీస్టర్ మాత్రం ఆ కుటుంబాన్ని విడవలేదు. మార్గెట్ పై అతనికి గాఢమైన ప్రేమ ఉందనటానికి అదే నిదర్శనం. ప్రతిపాదనాత్రం ఆతడు తోటకంచెమీద కూర్చుని మార్గెట్ కోసం ఎదురు చూసేవాడు. మార్గెట్ ఇంటిపనులు త్వరత్వరగా ముగించుకుని వచ్చేది. ఇద్దరూ కలిసి ఊరి బైటికి పికెరుగా చేయిచేయి కలిసి వెళ్ళేవాడు. మీస్టర్ కొత్తగా లాయరువృత్తి ప్రారంభించాడు. నెమ్మది నెమ్మదిగా పేరులోకి వస్తున్నాడు. అంతపెద్ద తెలివితేటలు గల మనిషి అనటానికి వీల్లేదుగాని సుందరమైన ఆకారం, దానికితగ్గ మంచిహృదయం గలవాడనటం చేత, అతనిని బాగానే ఉంది.

మమ్మల్ని చూసి 'మార్గెట్ పాతం ఎంత నరకూ వచ్చిందని అడిగాడు. 'అయిపోవచ్చిం' అని సమాధానము ఇచ్చాము, మాకు తెలియకపోయినప్పటికీ. మాకు తెలుసు ఆ జవాబుతో మీస్టర్ సంతోషపడతాడని. మా మాట వినగానే అతని ముఖం చేరింత అయింది.

5

నాలుగో రోజున ఎప్పుడూ ఇల్లు కదలి జ్యోతి స్కూలు ఊళ్ళోకి వచ్చాడు. ఎవరో అతని చెవిలో ఊదిస్తుంటారు ఫాదర్ పీటర్ కు ధనం దొరికినట్టు. ముందు మమ్మల్ని వెదికి పట్టుకున్నాడు.

చాటుకు పిలిచి అంతా భోగిల్లా చేశాడు. మేము చెప్ప గలిగినదంతా చెప్పాము. అతనంటే మాకు చచ్చే భయం. అందుచేత వీలైనంతవరకూ అంతా వివరంగా చెప్పాము. జ్యోతిష్కుడు కానేపు కళ్లు మూసుకుని ఆలోచన చేశాడు. చివరికి కళ్లు తెరిచి అడిగాడు :

“ఎన్ని డకట్లు ఉన్నాయి ఆ సంచిలో ?”

“షడకొండువందల ఏడు డకట్లు ఉన్నాయండీ.”

జ్యోతిష్కుడు తనలో తను గొణుక్కుంటు న్నట్లు అన్నాడు : “చిత్రంగా ఉండే! అవును, చాలా చిత్రంగా వుంది. ఎలా జరిగి ఉంటుంది?”

తరవాత మళ్ళీ మొదట్నుంచీ చెప్పమన్నాడు. జరిగినదంతా మళ్ళీ ఏకరువు పెట్టాము. అంతా విని “కాస్తాకూస్తా కాదు. షడకొండువందల ఆరు డకట్లు!” అన్నాడు.

“ఆరు కాదు, ఏడు” అన్నాడు సెప్పీ.

“ఏడే? ఆరు కాదూ? ఇందాక ఆరే అన్నా వుగా ?”

‘ఇందాక ఆరు అనలేదు, ఏడే అన్నాము’ అంటే జ్యోతిష్కుడు ‘అయితే నేను అబద్ధమాడా నంబారా ?’ అని విరుచుకుపడతాడు. అతనితో జగడం పెట్టుకోవటం క్షేమం కాదు. అందుకని నికొ లాస్ వినయంగా,

“కాదు సార్! ఇందాక ఆరు అనబోయి ఏడు అన్నాము. మాదే పొరబాటు. నిజానికి పదకొండు వందల ఏడు డకట్లు దొరికాయి,” అని అన్నాడు.

“ఫరవాలేదులే అబ్బాయ్! ఒకటి ఎక్కువైనా తక్కువైనా ఇబ్బంది లేదులే. పైగా ఇన్ని కోజలైన తరవాత మీకు మాత్రం జ్ఞాపకం ఉంటుందా సరిగా ఎన్ని డకట్లు దొరికాయో?”

“కాదు సార్! మాకు బాగా జ్ఞాపకం ఉంది. జ్ఞాపకం ఉండటానికి కారణంకూడా వుంది,” అన్నాడు సెస్సీ.

“ఏమిటది?”

“మొగట ఫాదర్ పీటర్, తరవాత థియోడోర్, తరవాత నికొలాస్ వరసగా మూడు సార్లు లెక్క పెట్టారు. వాళ్లు లెక్క పెట్టటానికి ముందే నేను తమాషా చేద్దామని ఒక డకట్ తీసి దాచాను. పదకొండు వందల ఆరు డకట్లు లెక్కకు వచ్చాయి. అప్పుడు నేను వాళ్లు చూడకుండా దాచిన డకట్ మళ్ళీ కలిపాను. ‘మీరు తప్ప లెక్క పెట్టారు. మళ్ళీ ఈసారి లెక్క పెట్టండి,’ అన్నాను. మళ్ళీ లెక్క పెట్టేటప్పటికి పదకొండు వందల ఏడు డకట్లు లెక్క వచ్చింది. అందుచేత మాకు డబ్బు ఎంత దొరికిందో స్పష్టంగా జ్ఞాపకం వుంది.”

“నిజమేనా?” అని జ్యోతిష్కుడు మమ్మల్ని అడిగాడు. అవునని మేము తలకాయ లాగించాము.

“ఇప్పుడు తెలిసిపోయింది దొంగ ఎవరో? అబ్బాయిలూ, అది దొంగసొమ్ము. దొంగ కూడా దొరికాడు,” అని జ్యోతిష్కుడు వెల్లిపోయాడు. దొంగసొమ్ము అనటంతో అతని ఉద్దేశ్య మేమిటో అర్థంకాక కొంతసేపు తికమకపడ్డాము. ఒక గంట గడిచిందో లేదో అంతా అర్థమైంది. జ్యోతిష్కుని డబ్బు ఫాదర్ పీటర్ తనకరించాడనీ, పోలీసులు ఫాదర్ ను అరెస్టుచేశారని ఊరుఊరంతా గుప్పమంది. ఎవరికి తోచినట్టు వారు చెప్పకోసాగారు. ఫాదర్ పీటర్ అలాంటి మనిషి కాదని చాలమంది అన్నారు. కొందరుమాత్రం, తిండికిలేని పరిస్థితిలో ఎంత మంచి మనిషైనా నైచ్యానికి పాల్పడక మానడని అన్నారు. ఒక విషయం మాత్రం అందరూ ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించారు : ఫాదర్ పీటర్ కు హఠాత్తుగా ఘనం దొరికిన వైనం నమ్మటానికి వీలేకుండా ఉందని అంతా అన్నారు. జ్యోతిష్కుడికి దొరికితే దొరకచ్చు గాని ఫాదర్ పీటర్ కు అంత డబ్బు ఆ విధంగా దొరకటం అసంభవమని అన్నారు.

ఫాదర్ పీటర్ కు దొంగతనం అంటగట్టబడటంతో మా ముగ్గురికీ కూడా తలవంపులైంది. గ్రామస్థులు మమ్మల్ని బహిరంగంగా అవమానించ సాగారు. ఫాదర్ పీటర్ కు ఆ డబ్బు దోవలో దొరికిందనటానికి మేము ముగ్గురం తప్ప ఇంకెవరూ సాక్షులు లేరు. అందుచేత మేము కూడా ఆయనతో లాలోచి అయి,

బహుశా లంచం పుచ్చుకుని అబద్ధమాడినట్లు అంతా అనుమానించారు. ఇళ్లదగ్గర మా తండ్రులు కూడా మమ్మల్ని అనుమానించారు. తమకు పూయనిమచ్చ తెచ్చిపెడుతున్నామని, ఇప్పటికే నా నిజం బస్సుకుని వంశశౌరవం తిరిగి నిలబెట్టవలసిందనీ మమ్మల్ని వేసించుకు తిన్నారు. మేము చెప్పింది నిజమేనని ప్రమాణాలు చేసినకొద్దీ వారి కోపం ఎక్కువకాసాగింది. చివరికి మాకు ఏమిట పుట్టింది. జరిగినదంతా చెప్పేద్దామనుకున్నాము. సైతాను రావటం, పూయలు మండ్రాలు చెయ్యటంతో సహా యావత్తూ బయట పెట్టేద్దామనుకున్నాం. కాని ఎంత ప్రయత్నించినా ఆ రహస్యం బైటికి వస్తేగా. సైతాను పేరెత్తినప్పుడల్లా మా నోళ్లు తెరిచినవి తెరిచినట్టే ఉండిపోవటం పరిపాటి అయింది. సైతాను వస్తే బాగుండుననీ, ఈ విషయపరిస్థితినుండి బయట పడవెయ్యటానికి అతడొక్కడే సమర్థుడనీ తహతహలాడిపోయాము.

జ్యోతిషుడు మాతో మాట్లాడి వెళ్ళిపోయిన గంట సేపట్లో ఫాదర్ పీటర్ ను చెరసాలలో పడవెయ్యటం, సాలమర్ వెహిక్లర్ దగ్గర ఆయాస దాచుకున్న డబ్బు తిరిగి లాక్కుని సంచీలో గుట్టే నీలు పెయ్యటం, అంకా జరిగిపోయింది. ఆ నాణాలు ఫాదర్ పీటర్ ఇచ్చిన నాణాలేననీ, వాటి మొత్తం పదకొండువందల ఏడు డకట్లనీ, వాటిని లెక్కపెట్టిన

తనవార మల్లీ తను ముట్టుకోలేదనీ, సాలమన్
విజ్ఞాప్తచేత అధికారులు ప్రమాణం చేయించారు.

ఫాదర్ పీటర్ తన్ను చర్చి న్యాయస్థానం * వారి
చేతనే విచారణ చేయించాలని పిటిషను పెట్టు
కున్నాడు. కాని మా రెండో మతగురువు ఫాదర్
అడ్వల్ ఇందుకు ఒప్పకోలేక. మతగురువు
ఉద్దేశ్యంనుండి తొలగించబడిన ఫాదర్ పీటర్ ను చర్చి
న్యాయస్థానంచేత విచారణ చేయించటానికి వీలైదని
ఆయన అన్నాడు. నిరసనకూడా ఆమాట అన్నాడు.
అందుచేత ఫాదర్ పీటర్ కేసు సివిల్ కోర్టుకి పోయింది.
సివిల్ కోర్టు మరికొన్నాళ్ళదాకా సమావేశంకాదు.
విత్తైల్ మిస్ట్రీంగ్ ఫాదర్ పీటర్ తరపున నకాల్తా
నామా పుచ్చుకున్నాడు. తన శక్తినంచన లేకుండా
నాదిస్తానన్నాడు; కాని గెలవటం బహుశస్త్రమని చాటున
ఒప్పకున్నాడు.

మల్లీ మార్గెట్ కు కష్టాలు ప్రాప్తమైవాయి.
నడిమిత్రపుసిరి ఎలా వచ్చిందో అలాగే పోవటంతో,
స్నేహితులు, బంధువులు మల్లీ మొహాలు చూసి
చేశారు. మార్గెట్ ను ఊరడించటానికైనా ఎవరూ
రాలేదు. విందుకు రమ్మని ఆహ్వానిస్తూ వచ్చిన ఉత్త

* చర్చి. ఉద్యోగులు వేరంచేసినప్పుడు సివిల్ కోర్టు
వారిని విచారణచేయటానికి పిలువడేదికాదు; చర్చి న్యాయ
స్థానమే వారిని విచారణచేసేది.

రాన్ని రద్దు చేస్తూ సంతకంలేని గురో ఉత్తరం వచ్చింది. పియానో నేర్చుకోవడానికి చేరిన ఇద్దరు ముగ్గురు విద్యార్థినులు మళ్ళీ మానేశారు. పాపం మార్గెట్ కుంగిపోయింది. ఫాదర్ పీటర్ జైలులో పడటంతో, ఇంట్లో మగదిక్కులేకుండా పోయింది. అన్యస్తవశాస్త్ర ఇల్లు మాత్రం పోలేదు. ఫాదర్ పీటర్ సాలమన్ విజాకోక్కి చెల్లించిన డబ్బు ప్రస్తుతం అధికార్ల వద్ద ఉన్నప్పటికీ ఇంటిపైగల తాకట్టు రద్దయినట్లే పరిగణించబడింది.

ఆ ఇంట్లో మార్గెట్ కు తోడుగా ఉర్బలా అనే వృద్ధదాసి కూడా ఉండేది. మార్గెట్ ను చిన్నప్పటినుంచీ పెంచి పెద్దచేసింది ఆమె. వంటచెయ్యటం, బట్టలు ఉతకటం, మొదలైన ఇంటిపనులన్నీ ఆమె చేస్తూంటుంది. ఫాదర్ పీటర్ కుటుంబానికి కష్టపినాలు ప్రాప్తమైనా ఆమె ఆ కుటుంబాన్ని నిడవకుండా అంటి పెట్టుకుని వుంది. 'దిక్కులేనివారికి దేవుడే దిక్కు' అని ఆమె నిత్యమూ అంటూ ఉండేది.

ఫాదర్ పీటర్ జైల్లోపడిన నాలుగోరోజున వృద్ధదాసి ఉర్బలా మా యింటికి వచ్చింది. "బట్టలుంటు ఉతుకుతాను ఇ"మ్మన్నది. మా అమ్మ దయశాలి కొన్ని బట్టలు ఇచ్చింది. అవి పుచ్చుకుని ఉర్బలా అన్నది: "ఈ సంగతి మార్గెట్ గారితో చెప్పకండి. డబ్బుకోసం ఇంకొకళ్ళ ఇంట్లో నేను కష్టపడుతున్నానని చెలిస్తే ఆమె వొప్పకోదు. పాపం ఆమెకి కడుపు

నిజా తింటానికై నా లేదు. రోజురోజుకీ చిక్కిపోతున్నది.”

ఉర్సులా కూడా తిండి లేక బాగా క్షీణించి పోయింది. అసలే వృద్ధాప్యం; దానికితోడు తగిన పోషణ లేక నీరసించింది. మా అమ్మ ఆమెకు అన్నం పెట్టింది. అన్నానికి మొహంవాచినదానిలాగ గబగబ రెండు నిమిషాల్లో అంత అన్నమూ తిన్నది. మార్గెట్ కి కూడా పట్టుకుపోమ్మని మా అమ్మ చెప్పింది. కాని “మార్గెట్ దయాధర్మంగా పెట్టిన అన్నం తినదు,” అని ఉర్సులా అన్నది. బట్టలమూట వీపున వేసుకుని ఉత్తకటానికి నదివైపు బయల్దేరింది. కాని ఆ టే దూరం నడవ లేక పోయింది. బట్టలమూట కాదుగదా, ఈగ వాలినా మొయ్యలేనంత నీరసంగా ఉన్నది. ఆమెను చూస్తే జాలి వేసింది. మా అమ్మ ఉర్సులాను వెనక్కిపిలిచి మూట తీసుకుని “బట్టలు నువ్వేం ఉతుకుతావులే. ఇది తీసుకో” మని కొంత డబ్బు చేతిలో పెట్టింది. ఉర్సులా మొదట సందేహించింది మార్గెట్ కోప్పడుతుందేమోనని. ఫరవాలేదు పుచ్చుకోమన్నాము. “మీరు ఊరికే ఇచ్చానని తెలిస్తే మార్గెట్ ఎలానూ ఊరుకోదు. అందుకని ఈ డబ్బు దోవలో దొరికిందని చెబుతాను,” అన్నది. అయితే అబద్ధమాడినట్టు కాగూడదు కనక ఆ డబ్బు తను చూస్తుండగా రోడ్డుమీద నడవెయ్యమని నాతో చెప్పింది. అలాగే పడేశాను. అప్పుడు

మా అమ్మదగ్గర సెలవు తీసుకుని ఇంటికి బయల్దేరింది. దోషలో నేను పడేసిన డబ్బు తీసుకుని, ఏదంగా దొరికినట్టే ఆశ్చర్యం, సంకోచం కలిగించి తన వారిన నను పోయింది.

ఉర్సులాకు అప్పటి కేవో డబ్బుచ్చి పంపించినా, రోజు - ఎవరిస్తారు? ఎవరివ్వగలరు? మరి మార్గెట్ కి జీవనం ఎట్లా గడుస్తుంది? అన్న ఆలోచనలు నన్ను బాగించాయి. పోనీ ఆమెకు ధైర్యం చెప్పేందుకైనా అప్పడప్పుడు వాళ్ళింటికి వెళ్ళివద్దామనుకున్నాను. కానీ దానికి మా తలదండ్రులు వొప్పకోలేదు. ఊర్లో అందరూ వెలివేసిన ఇంటికి రాకపోకలు సాగించటం మంచిదికాదని నన్ను చివాట్లు పెట్టారు. చేసేది లేక ఊగుకున్నాను.

ఆరోజున ఇలాగే విచారిస్తూ ఒంటరిగా నడుస్తూన్నాను. హఠాత్తుగా నాలో ఏరో మార్పు వచ్చింది. ఒక్కసారిగా సంతోషంతో ఉప్పొంగి పోయాను. వెంటనే పైతాను వచ్చినట్టు గ్రహించాను. పైతాను సముఖంలో ఉన్నవారి కెవరికైనా ఆ విషయమైన అనుభూతి కలుగుతుంది. ఇదివరకు ఆ అనుభూతి ఎరిగివుండటంపట్ల వెంటనే తెలిసింది పైతాను దగ్గర్లో ఎక్కడో ఉన్నట్టు. చలుక్కున అగి నలుదిక్కులా చూశాను. మరి కొద్దిక్షణాల్లో పైతాను నా ఎక్కడ సాక్షాత్కరించి నాతో నడవసాగాడు. తక్షణం అతను కిందటిసారి వచ్చి వెళ్ళినప్పటి

నుంచీ జరిగిన వృత్తాంతమంతా గబగబ ఏకరువు
పెట్టాను. మార్గరెట్ కూడా, ఆమె పినతండ్రీకి ఒక్క
సారిగా కష్టాలొచ్చినట్లయినా చెప్పాను. అలా మాట్లాడుతూ
రోడ్డుమీదులు తిరిగాము. ఉగ్రుల కనిపించింది.

గొప్పన గొప్పన ముందు
వెళ్ళును. (అక్షరాలు)

ఒక చెట్టునీడలో కూర్చుని బక్కచీకెన పిల్లి నొక దాన్ని ఒళ్లో పెట్టుకుని నిముగుతోంది. ఆమెను సమీపించాము. “ఆ పిల్లి ఎక్కడి”దని అడిగాను. “ఆ అడివిలోంచి వచ్చింది. పాపం తిండి దొరక లేదో ఏమో నీరసంగా తూలుకుంటూ వచ్చింది. తల్లిశాండీ కూడా లేరుగావును. దీన్ని తీసుకుపోయి పెంచుదామని చేర దీశాను,” అని చెప్పింది ఉర్సులా.

“నువ్వసలే బీదానివి. నీ పొట్టకే లేనప్పుడు ఇంకోపొట్టను కూడా ఎక్కడ పోషించగలవు? ఈ పిల్లిమీద నీకంత జాలివుంటు ఏ ధనవంతుడికో అప్ప గించరాదూ?” అన్నాడు సైతాను.

ఎవరో కొత్తవ్యక్తి తనతో అలా మాట్లాడటం చూసి ఉర్సులాకు కోపం వచ్చింది. “ధనవంతు డేవడి కైనా ఇమ్మంటున్నావా? మంచిమంచి బట్టలు కట్టుకుని తక్కుతూ, తారుతూ పచ్చావు; నువ్వు ధనవంతుడివేగా? నువ్వే తీసుకోరాదూ?” అని పెక్కిరించింది. తరవాత కనుబొమ లెగలేసి అన్నది : “హు. ధనవంతుల కివ్వాలిట, ధనవంతులకి. వాళ్లకి కళ్ళు కెళ్ళినుంటాయి; ఈ పిల్లికూన వాళ్ళదృష్టి కెక్కడ ఆనుతుంది? దీన్ని పోషించటానికి వాళ్ళకే మనసరం? నాబోటి బీదలే ఇలాంటి నోరుతేని జీవాల్ని కనికరించేది. దిక్కులేనవాడికి దేవుడే దిక్కు అయినే పోషిస్తాడు దీన్ని.”

“దేవుడు పోషిస్తాడని నీ కెల్లా తెలుసు ?
అన్నాడు సైతాను

ఈ మాటతో ఉర్సులా కింకా కోపం వచ్చింది.
“ఎల్లా తెలుసేమిటి, నాకు తెలుసు. దేవుడు గూడ
కుండా ప్రపంచంలో ఏమీ జరగదు.”

“దేవుడు చూస్తేనేం, చూడకపోతేనేం; జరిగే
దెల్లాగూ జరుగుతుందిగా.”

వృద్ధురాలి ఆగ్రహానికి పట్ట పగ్గాలు లేవు.
కోపంలో మొదట మాట్లాడలేకపోయింది. చివరికి
“ఏయ్, అబ్బాయ్. నీవారిన నువ్వు పో. లేకపోతే
కర్ర తీసుకుని ఒక్కటేస్తాను,” అని కసిరింది.

ఉర్సులా అలా అనటంతో నాకు అమితమైన
భయం కలిగింది. సైతానుకు కోపం వస్తుందేమో,
వస్తే ఉర్సులాను నెత్తిమీద ఒకటివేసి చంపేస్తాడేమో
నని భయపడ్డాను. ఎందుకంటే సైతాను మానవులకి
పురుగులకంటే ఎక్కువ విలువ ఇవ్వడు! ఒక జీవి
ఉన్నా పోయినా అతని కొకటే. కాని సైతాను
ఉర్సులా అన్నమాటకు చలించలేదు. బహుశా
అతనికి అవమానం అనేది లేదనుకుంటాను. మహా
రాజును నల్లి కుడితే అవమానమని ఎలా భావించడో
అలాగే అతనికి మానవుల ప్రవర్తన అవమాన
కారణం కాజాలదు. అతడు నిశ్చలంగా నవ్వుతూ
ఉర్సులాకేసి అలాగే చూస్తూ నుంచున్నాడు. ఆ
చూపుతో ఏమీ మహిమ ఉన్నదో అప్పటిదాకా

వణుకుతూ వంగివంగి కూర్చున్న వృద్ధురాలు ఇరవయ్యేళ్ళ యువతిలాగ చురుకుగా లేచి నిలబడింది. అంత చురుగ్గా లేవటం నాకేగాక ఆమెకుకూడా ఆశ్చర్యం కలిగించినట్లంది. సైతాను సన్నిధిలో సంతోషం, ఘోరతనం తప్ప మరొకటి ఉండటానికే వీలులేదు. అతని ప్రభావం పిల్లికూనపైకి కూడా ప్రసరించింది. అది లేచి ఉషారుగా గంతులు వెయ్యసాగింది. ఇది మరింత ఆశ్చర్యకారణమైంది.

“ఇదేం విడ్డూరం? ఈ పిల్లికూన ఇప్పటిదాకా నడవనేలేక పోయిందిగదా? ఎల్లా ఎగురుతోందో?” అన్నది ఉర్సులా.

“ఈమాదిరి పిల్లిని నువ్విదివర కెప్పుడూ చూడలేదు. ఇది కొత్తరకం పిల్లి,” అని నవ్వాడు సైతాను.

అసలే సైతానుమీద కోపంగావున్న ఉర్సులా ఈ హేళనకు మరింత మండిపడింది. “ఏయ్, అబ్బాయ్. అసలు నువ్వెవరు? ఇక్కడికొచ్చి అనవసరంగా జోక్యం కలిగించుకోమని ఎవరు చెప్పారు? నేను ఇదివరకు ఏం చూశానో ఏం చూడలేదో నీకేం తెలుసు?”

“నాకు తెలుసుగనకే చెబుతున్నాను. ఈ పిల్లికి నాలికమీద వెంట్రుకలుంటాయి.”

“చాల్లే నీ వేళాకోళం.”

“వేళాకోళం కాదు. కావల్సివస్తే పరీక్ష చెయ్.”

ఉర్సులా పిల్లిని పట్టుకోబోయింది. కాని పిల్లి చేతికొడకుండా దూరంగాపోయింది. ఉర్సులా పిల్లిని పట్టుకోవాలని మహా ప్రయత్నించింది. పిల్లి అద లేదు. చివరికి విసుగుపట్టి నీన ప్రయత్నం విరమించింది.

“ఏదన్నా పేరుపెట్టి పిలు; వస్తుందేమో,” అన్నాడు సైతాను.

ఉర్సులా నవేవో చాలా పేరుపెట్టి పిలిచింది. కాని పిల్లి వినిపించుకోలేదు.

“ఆగ్నిస్ అని పిలు; వస్తుందేమో,” అన్నాడు సైతాను.

ఈసారి పిల్లి దగ్గరికి వచ్చింది. ఉర్సులా దాన్ని పట్టుకొని నోరుతెరిచి పరీక్షించింది. “అరె. నిజమే. నాలికమీద వెంట్రుక లున్నాయి. ఇలాంటి పిల్లి నెప్పుడూ చూడలేదు. ఈ పిల్లి నీదా?” అని ఉర్సులా సైతాన్ను అడిగింది.

“కాదు.”

“మరి దానిపేరు నీ కల్లా తెలిసింది?”

“ఈ జాతిపిల్లుల్ని ఆగ్నిస్ పిల్లు లంటారు మరే పేరుతో పిలిచినా అవి పలకవు.”

“ఎంత చిత్రంగా ఉంది!” అనుకుంది ఉర్సులా. ఇంతలో ఏదో పండేహం కలిగినట్లుంది; పిల్లిని కింద దించి “ఉహు. ఈ పిల్లిని ముట్టుకోగూడదు. వదిలే స్తాను...నాకు భయమని కాదు...ఇట్లాంటి పిల్లుల్ని... నమో కొందరు అంటుండగా విన్నాను...కాక

పోయిరా ఈపిల్లి ఇప్పుడు నిక్షేపంగా వుంది. దాని బతుకు అది చూసుకోగలదు. దీన్ని నేను సాక నక్క రేదు,” అన్నది. “మంచిపిల్లే పాపం. చూట్టాని కూడా నాజూగ్గావుంది. మిస్ మార్గెట్ ఒంటరిగా ఏమీతోచక బాధపడుతోంది. ఈ పిల్లి వుంటే దీంతో కాలక్షేపం చెయ్యచ్చు. కాని.....”

“ఇంతమంచి పిల్లిని వదిలిపెట్టడం భావ్యంకాదు” అన్నాడు సైతాను.

ఉర్సులా ఉత్సాహంతో “ఏం?” అని అడిగింది.

“ఈజాతి పిల్లుల్ని పెంచితే మంచి అదృష్టం.”

“నిజంగా? చెప్ప, అబ్బాయ్, నిజంగానే? ఏమిటా అదృష్టం?”

“ఈ పిల్లులు డబ్బిస్తాయి.”

“ఎల్లా ఇస్తాయి?”

“దీన్ని పెంచినవాళ్ళకి ప్రతి ఉదయం జేబులో నాలుగు వెండినాణాలు కనిపిస్తాయి.”

ఉర్సులాకు ఒళ్లు మండిపోయింది. కొత్త యువకుడు తన్ను వేళాకోళం చేస్తున్నాడనుకొంది. చూస్తుండగానే ఆమె కోపం రెచ్చిపోయింది. కసితిరా తిడదామనుకుంది. అప్రయత్నంగా గొనుజేబుల్లో రెండుచేతులూ పెట్టి, నిహరుగా నుంచుని, తిట్లు ప్రారంభించబోయింది. హఠాత్తుగా ఆమె ముఖం మారింది; కోపం మాయమై, ఆశ్చర్యమో, భయమో,

సంతోషమో ప్రవేశించింది. నెమ్మదిగా ఒక జేబు లోంచి చేయి తీసింది. గుప్పిలి విప్పి చూస్తూ నుంచుంది. చేతిలో నాలుగు వెండినాణాలు మెరిశాయి. అవి మాయనాణాలేమో, మాయమైపోతాయేమోనని అలాగే చూస్తూ నుంచుంది. చివరికి భక్తి విశ్వాసా లుట్టిపడే స్వరంతో అన్నది : “నిజం. నిజం. నువ్వన్నది అక్షరాలా నిజం. ఊమించు. తెలియక కారుకూతలు కూశాను. నువ్వు నిజంగా దేవతవి,” అంటూనే పరుగునవచ్చి సైతాను చెయ్యి ముద్దుపెట్టుకుంది. ఆస్ట్రీయన్ ఆచారంప్రకారం చెయ్యి మళ్ళీ మళ్ళీ ముద్దుపెట్టుకుంది.

డబ్బు చూసి ఉర్సులా సంతోషించినప్పటికీ, ఈ పిల్లి మంత్రపు పిల్లి అనీ, ఇదంతా సైతానుమాయ అనీ, మనస్సులో అనుకునే పుడాలి. ఏ మాయ అయినా స్వీకరించటాని కామె సిద్ధంగానే వుంది. రోజూ రెండుపూటలా తిండికి సరిపోయిన డబ్బు ఇస్తే చాలు. సైతాను మహిమ అయినా ఫరవాలేదు. నిజానికి ఎంత దైవభీతిగలవారికైనా సైతాను నిజాయితీలో ఉన్నంత సమ్మకం దేవతలమీద కూడా ఉండదు.

ఆగ్నిన్ పిల్లిని చంకబెట్టుకుని ఉర్సులా ఇంటికి బయల్దేరింది. నేనుకూడా ఒక్కసారి మార్గెట్ ను చూసి నన్నే ఎంత బావుండు ననుకున్నాను. అనుకోవటమే తక్షణ మకుక్షణంలో మార్గెట్ ఇంట్లో ఉన్నాను. మార్గెట్ కుర్చీలో కూర్చుని వుంది. మెల్లిగా తలఎత్తి

మమ్మల్ని చూపింది. మనిషి అమిత బలహీనంగా వుంది. కాని సైతాను నన్ను నిలబడే బలహీనత, అనారోగ్యం ఉండటానికే వీల్లేదు. సైతాన్ను చూడగానే ఆమె చురుకుగా లేచి నిలబడింది. సైతాన్ను ఆమెకు పరిచయం చేశాను. అతని పేరు ఫిలిప్ బ్రూస్ అని, నా స్నేహితుడనీ చెప్పాను ముగ్గురం కూర్చున్నాడు. సైతాను రెండుక్షణాలలో మార్గెట్ బెదుకుపోయాడు. చిరఃరిచితుడితో మార్గెట్ నీవు ఆమె మార్గెట్ సాగింది. తనకు తెలియకుండా, చిన్నమకాకుండా లో, నిశ్చల వచ్చారంది. తలుపులు తెరిచే ఉన్నాయనీ, ఆమె సరిధ్యానంగా ఉండి మారాక గమనించలేదనీ సైతాను చెప్పాడు. అది అబద్ధం. నిజానికి ఏ తలుపులూ తెరిచి లేవు. వెను గోడల్లోనో, ఇంటికప్పులోనో, భూమి అడుగునుంచో ఎల్లా వచ్చామో నాకే తెలియదు. కాని సైతాను మాటకు తిరుగులేదు. అతడు చెప్పింది ఎంత పచ్చి అబద్ధమైనా అవతలి మనిషి నమ్మితిరాల్సిందే. సైతాను చెప్పింది నిజమేనని మార్గెట్ నమ్మింది. అతడు కలుస్తు చెబుతున్నంత సేపూ అతనివంకే చూస్తూ కూర్చుంది. లోకోత్తరమైన అతని సొందర్యానికి ఎవడు ముగ్ధులు కాడు? ఆమె అతనికేసే నీకుగా చూడటం నాకు కూడా ఒకవిధమైన గర్వం కలిగించింది.

సైతాను అబద్ధాలమీద అబద్ధాలు చెప్పుకు పోతున్నాడు. తనకి తెల్లీ, తండ్రి లేరనీ, చిన్నప్పుడే చనిపోయారనీ చెప్పాడు. మార్గెట్ కి చనిపోయిన తన

తలిదండ్రులు జ్ఞాపకం వచ్చాలోయేమో కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకుంది. తనకొక పినతండ్రి ఉన్నాడనీ, ఆయన బాగా ధనవంతుడనీ, ఆయనే దిక్కులేని తన్ను చేర దీసి పెంచి పెద్దవాణ్ణి చేశాడనీ చెప్పాడు. మార్గెట్ కి జైల్లో ఉన్న తన పినతండ్రి జ్ఞాపకంవచ్చి గావును, మల్లీ కన్నీళ్లు జొటజొట కారాయి. తన పినతండ్రి, అతని పినతండ్రి ఎప్పుడూ కలుసుకుంటే బావుండునని ఆమె అన్నది. ఆమాట వింటున్నాడే నావొళ్ళు జలదరించింది. “అవును. చార్లెడ్ కూ ఒకరొకరికి పరిచయం కావటం బాగానే వుంటుంది,” అన్నాడు పైతాను. నాకు మల్లీ వొళ్ళు జలదరించింది.*

“ఏమో ఎవరికి తెలుసు? ఎప్పుడూ కలుసు కుంటారేమో? మీ పినతండ్రి ఏం చేస్తూవుంటారు?” అని అడిగింది.

“అబ్బో ఆయనకి ఒక బా? బక్షిషనులు. ఎప్పుడూ తిరుగుతూనే వుంటాడు.”

ఈవిధంగా యిద్దరూ సంభాషణ సాగించారు. మార్గెట్, ఇన్నామ్లా తను పడిన కష్టాలు మరచిపోయింది. ఉత్సాహంతో ఆమె కళ్ళు ప్రకాశించాయి. పైతానుమీద క్రమంగా ఆమెకు అనుకూలభావం ఎక్కువవుతున్నట్లు గ్రహించాను. చర్చి ఉద్యోగానికై

* మన కళ్ళలో వచ్చే నైతం అసలు పైతానుకాదు. అసలు పైతాను తన పినతండ్రి అని ఇలాడు చెప్పాడు. అసలు పైతాను కేవలం మీద తిరుగుబాటు చేసి సరకంగా పకిపోయినవాడు.

విద్య అభ్యసిస్తున్నానని అతడు చెప్పినప్పుడు మార్గెట్ కు అతనిపై గౌరవం ఇంకా ఎక్కువైంది. తరవాత జైల్లో ఉన్న ఫాదర్ పీటర్ ను మార్గెట్ ప్రతి రోజూ చూడగల ఏర్పాట్లు చేస్తానని చెప్పినప్పుడు అతనిమీద ఇష్టం నూరింతలయింది. సైతాను అప్పటికప్పుడే ఒక కాగితంమీద ఏవో వింత అక్షరాలు రాశాడు. అది మార్గెట్ కిచ్చాడు. జైలు కావలివారికి ఆ కాగితం చూపిస్తే లోపలికి వెళ్లనిస్తారని, బయటికి వచ్చేటప్పుడు మళ్ళీ చూపించమనీ చెప్పాడు. మార్గెట్ ముఖం వికసించింది. ఎప్పుడు చీకటి పడుతుందా, ఎప్పుడు పోయినతండ్రిని చూద్దామా అని తొందరపడింది. ఆ రోజుల్లో శాసనాలు మహాకూరంగా ఉండేవి. జైలరు సంవత్సరాల తరబడి బంధుమిత్రులను చూడకుండా కారాగారాల్లో మగ్గేవారు. ఒకపట్టాన సామాన్యజనులెవ్వరూ జైలరును చూసేందుకు అనుమతి లభించేది కాదు. అందుచేత మార్గెట్ తన అదృష్టానికి పొంగి పోయింది. సైతాను కాగితంమీద గిలికిన అక్షరాలు కావలివారిని మంత్రించేందుకు ఉపయోగపడతాయని, ఆ కాగితం చూసి కావలివారు ఆకాశేపూ నిశ్చేష్టులై ఏం జరుగుతున్నా తెలుసుకోలేని స్థితిలో ఉంటారని నేను గ్రహించాను.

ఇంతలో ఉర్పూ వంటగదినుండి బయటికి వచ్చి “వంట అయిందమ్మా,” అన్నది. నన్నూ, సైతాన్నూ చూసి తెల్లబోయింది. నన్ను పిలిచి రహ

స్వంగా అడిగింది, “పిల్లినంగతి మార్గెట్ తో చెప్పారా?” అని. చెప్పలేదన్నాను. “చెప్పనద్దు. చెబితే మార్గెట్ వెంటనే ముగగురువును పిలిపించి, మంత్రాలు చదివించి, పిల్లి దగ్గిరవున్న శక్తులు తీసివేయిస్తుంది. అది మంచిపిల్లి అయినా దెయ్యపుపిల్లి అయినా రెండుప్రకారాలు తిండికి లోటులేకుండా చేస్తుందిగదా! దాన్ని పోగొట్టుకోవటం మెందుకూ?” అని నన్ను హెచ్చరించింది.

మార్గెట్ భోజనానికి సిద్ధమవుతున్నది. “వెడదామా” అని సైతాన్ను అడిగాను. “భోజనంచేసి పోదాము,” అన్నాడు సైతాను. ఈమాటకు మార్గెట్ గాబరాపడింది. ‘ఇంట్లో ఒక్కమనిషి అర్థాకలిగా తినటానికై నా పదార్థాలులేనే’ అనే చింతలో పడింది ఆమె. ఉండమనటానికీ, పొమ్మనటానికీ కూడా మాట రాక ఆమె స్తబ్ధురాలైంది. ఇంతలో సైతాను మాటలు విన్నది గాబోలు ఉర్సులా అక్కడికి వచ్చింది. మొదట మార్గెట్ ముఖంలోని తేజస్సు, చురుకుదనం చూసి ఆశ్చర్యపోయింది. తరవాత మా కర్థం కాదనుకుని బొహీమియన్ భాషలో మార్గెట్ తో అన్నది! “మిస్ మార్గెట్! వీళ్ళని పొమ్మను. ఇంట్లో పదార్థాలేమీ లేవు.”

మార్గెట్ సమాధానమిచ్చే లోగానే సైతాను అందుకున్నాడు. బొహీమియన్ భాషలోనే అన్నాడు:

“ఇందాక నువ్వే కదూ రోడ్డుమీద నా కు కని పించావు -”

“అవును.”

అతడు బాహిషియన్ భాషలో మాట్లాడటం ఉర్సులాకు, మార్గెట్ కూ కూడా ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

“అయితే నే నింకా నీకు జ్ఞాపకం ఉన్నానన్న మాట,” అంటూ ఉర్సులాను కొంచెం అవతలికి తీసుకుపోయి మార్గెట్ కు వినపడకుండా చెప్పాడు: “నీతో ఇందాక చెప్పలా? ఆ పిల్లి కోరినదంతా ఇస్తుంది. ఏమీ భయపడకు. అది ఎంతమందికైనా భోజనం సిద్ధం చెయ్యగలదు.”

ఉర్సులా ముఖం చేటంత అయింది. ఆమె ఆందోళన తీరిపోయింది. కళ్లలో ఆర్థికమైన ఆనందం కందలించింది. పిల్లి విలువ తుణతగానికి హెచ్చుతున్నట్లు ఆమె గ్రహించింది.

“భోజనంచేసి పోదాం” అని సైతాను అన్న మాటకు మార్గెట్ ఇంతవరకూ సమాధానమివ్వలేదు. తాను అతిథులను తృప్తికరంగా సత్కరించే స్థితిలో లేననీ, అయినా ఉన్నదాంతోనే సంతోషించవలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాననీ అన్నది.

ఉర్సులా మాకు వంటగదిలో భోజనపు బల్లా, పళ్ళాలూ, అవీ అమర్చింది. షేము సుఖంగా ఆసీనుల చుర్రూము. పొయ్యిమీద పెనంలో చేప నొకదాన్ని

ఉద్బలా చేయుచున్నది. కమ్మటి వాసనలు గది అంతటా ఆవరించి నోచూరించాయి. మార్గెట్ ఆశ్చర్య పడింది, అదెక్కడినుంచి వచ్చిందా అని. చేప వేగిన తరవాత ఉద్బలా దాన్ని తిసుకువచ్చి మార్గెట్ కిచ్చింది. మార్గెట్ దాన్ని రెండు ముక్కలుగాకోసి ఒకటి నాకూ, ఒకటి సైతానుకూ వడ్డించింది. తనకు చేపలమీద అంత ఇష్టం లేదన్నది. ఇంతలో పెనంలో నుకొక చేప వేగుతూండటం చూసింది. ఆశ్చర్యపడింది కాని పైకి ఏమీ అనలేదు. బహుశా ఉద్బలాను తరవాత అడిగి కనుక్కుందామని అనుకునిఉంటుంది. ఇంతలో ఉద్బలా రుచికిరమైన మాంసం, ద్రాక్షరసం, పళ్లు వరసగా తిసుకువచ్చి వడ్డించసాగింది. మార్గెట్ ఇన్నీచూసి ఆశ్చర్యం ప్రకటించకుండా ఉరుకుంది. అదికూడా సైతాను ప్రభావమే అయివుంటుంది. అతడు భోజనం ఆరగిస్తూ ఇష్టాగోష్టిగా సంభాషణ ప్రారంభించాడు. నిమిషానికి వంద అబద్ధాల చొప్పున కచ్చించి తియ్యతియ్యగా మాట్లాడాడు. అతడు ఎన్ని అబద్ధాలాడినా అతని కేమీ ఇబ్బందిలేదు. దేవతగనక అతనికి పాపం చుట్టుకోదు; అసలు దేవతలకి పాప పుణ్యాలు ప్రసక్తే లేదని అతడే చెప్పాడుగా!

సైతాను ఉద్బలాను అదేషనిగా ముఖస్తుతి చేశాడు. మార్గెట్ తో రహస్యంగా చెబుతున్నట్టు నటిస్తూ, బిగ్గిరిగా ఉద్బలా వంటను మెచ్చుకున్నాడు. ఉద్బలాకు వయస్సు ముదిరినా ఇంకా అందంగానే

ఉందని, ఆమెకు తన పితృక్షిని పరిచయం చేస్తానని అన్నాడు. ఈ మాటలు ఉగ్సలా విననట్లు నటిస్తూనే వున్నది. ఆ వృద్ధురాలి కెక్కడలేని సిగ్గు వచ్చింది. యువతులకు సహజమైన లజ్జ అభినయిస్తూ గొను నవ రించుకోవటం, జుట్టు నవరించుకోవటం మొదలుపెట్టింది. ఆ దృశ్యం జగువ్వాకరంగా వుంది. సైతాను మానవజాతిని అవమానిస్తున్నట్లు. అనిపించి సిగ్గుతో తలవంచుకున్నాను.

ఇంతలో ఆగ్నిస్పల్లి మా కుర్చీలవద్దకు వచ్చింది. నేను చూడకుండా అది నాచెయ్యి నాకింది. ఆ నాకటంలో ఒక రహస్యం బయటపడింది. దాని నాలుకమీద వెంట్రుకలూ లేవు, గింట్రుకలూ లేవు. “ఇది మామూలు పిల్లే” అనబోయాను; కాని నోట్లో మాట నోట్లోనే ఆగిపోయింది. సైతాను నావంకచూసినవాడు. అప్పు డద్దమైంది నాకు.

ఆ రోజున చీకటి పడగానే మార్గెట్ ఒక బుట్టలో భోజనం, ద్రాక్షరసం సీసా, పళ్లు పెట్టుకుని జైలుకి బయల్దేరింది. నేనూ, సైతానూ మా యింటి వైపు నడుస్తున్నాము. నాకు ఒక ఆలోచన కలిగింది, జైలు లోపల ఎల్లా వుంటుందో చూడాలని. నా ఆలోచన సైతాను విన్నాడు. మరుక్షణం మేము జైల్లో ఉన్నాము. మేమున్న గది చిత్రహింసల గది అని సైతాను చెప్పాడు. నేరస్థులను అక్కడ రకరకాలుగా హింసించేందుకు యంత్రాలున్నాయి. ఒకటి రెండు

గుడ్డిదీపాలు మినుకుమినుకుమాని వెలుగుతూ ఆ గదిని మరిగత భయంకరం చేస్తున్నాయి. ఒక బల్లమీద ఖైదీ ఒకడు కాళ్లు చేతులు కట్టివేయబడి పడి పున్నాడు. మృత్యుకింకరుల్లాంటి కైలు అధికారులు, భటులు అతనిచుట్టూ వున్నారు. మమ్మల్ని వారు గమనించ నందున మేము అదృశ్యమై ఉన్నామని గ్రహించాను. ఆ ఖైదీ మతద్రోహి అని ఆరోపణ చేయబడింది. “మతద్రోహి వని ఒప్పుకుంటావా? లేదా?” అని అధికారులు అడుగుతున్నారు. “నేను మతద్రోహిని కాను, కాను, కాను,” అని ఖైదీ సమాధానం చెబుతున్నాడు. కొంతసేపైన తర్వాత భటులు ఖైదీ గోళ్లలో గుండుసూదులు దిగ వెయ్యసాగారు. అతడు గుండెలు బద్దలయ్యేటట్లు బాధతో అరుస్తున్నాడు. ఆ అశువులు విని నాకు తల తిరిగిపోయింది. ఆ గుండుసూదులు నాకే గుచ్చబడుతున్నట్లు నిలువెల్లా గజగజ వణికిపోయాను. పైగాను ఎప్పటివలెనే నిశ్చలంగా నవ్వుతూ చూస్తున్నాడు. చివరికి మూర్ఛపోయే స్థితిలో వున్న నన్ను పట్టుకుని బయటికి తీసుకురావలసివచ్చింది. చల్లగాలి సోకగానే నేను మామూలు మనిషి నయ్యాను. చిత్రహింసల గదిని తలుచుకుంటే వొళ్లు గగుర్పొడిచి మళ్ళీ కంపించాను. “అబ్బ! ఎంత ఘోరమైన హింస! చాళ్లు మనుషులా జంతువులా?” అన్నాను.

“కాదా, వాళ్లు మనుషులే. వాళ్ళని జంతువులతో ఎందుకూ పోలుస్తావు? మనుషులు చేసే సనికి జంతువుల నెందుకూ అవమానిస్తావు? తప్పుతప్పు,” అన్నాడు సైతాను.

“మీ జాతి ఎంత అబద్ధాలకోసం చూశావా? ఎక్కడలేని సద్గుణాలూ తనకే ఉన్నాయంటుంది. దుష్గుణాలన్నీ, తనకంటే ఉన్నతశ్రేణికి చెందిన జంతువులకు ఆరోపిస్తుంది. అసలు సద్గుణాలనేని ఉంటేగింటే ఉన్నతశ్రేణి జంతువులకేగాని మానవజాతికి లేకలేవు. ఏ జంతురూ ఇంత క్రూరహింస చెయ్యలేదు. ధర్మ ధర్మ విచక్షణ చెయ్యగల మానవజాతికే అది చేత నైనపని. ఏ జంతువైనా హింసచేసినప్పుడు తను చేసేది హింసఅని దానికి తెలియదు. అందుచేత అది తప్పనీ, అసలు తప్పనేదొకటి వుందనీ దానికి తెలియదు. మైగా ఏ జంతురూ హింసకోసమే హింసచెయ్యదు; తన సంతోషంకోసం అంతకన్నా చెయ్యదు. ధర్మ ధర్మనిచక్షణ చేస్తున్నాననే గర్వంతో మానవుడొక్కడే ఆపని చెయ్యగలడు. ఏదీ ధర్మమో ఏది అధర్మమో నిర్ణయించే శక్తి మానవుడొక్కడికే ఉన్నది. ధర్మం చెయ్యటమో, అధర్మం చెయ్యటమో నిర్ణయించుకునే శక్తికూడా అతని కొక్కడికే ఉన్నది. ఆ శక్తి ఉండటంవల్ల అతనికొచ్చిన లాభమేమిటి? ఏది సందర్భాలు తీసుకుంటే తొమ్మిది సందర్భాల్లో మానవుడు అధర్మం చెయ్యటానికే నిర్ణయించుకుం

బున్నట్టు కనిపిస్తుంది. అసలు అధర్మం అనేది ఎందుకుండాలి? ధర్మాధర్మ విచక్షణ లేకపోతే అధర్మం అనేదే ఉండదు. కాని మానవుడు ఎంత తెలివితక్కువ వాడంటే, ధర్మాధర్మ విచక్షణ జ్ఞానంవల్లవే, తిను జంతుకోటిలో అన్నిటికన్నా అధఃశ్రేణిలో ఉన్నానన్న సంగతి అతడు గ్రహించటంలేదు. ఏమోయ్ థియోడోర్ ! మాట్లాడవే? నీ కింకా తమాషా చూపిస్తా నాగు."

6

మృత్యువుతో మేము ఒక ప్రెంచిగ్రామంలో ఉన్నాము. అదేదో పెద్ద ఫ్యాక్టరీ; ఆడవాళ్లు, మగవాళ్లు, పిల్లలు చాలామంది వంచిన నడుము ఎత్తకుండా పనిచేస్తున్నారు. ఫ్యాక్టరీలోపల నిష్పలు చెరుగుతున్నంత వేడిగా వుంది; దుమ్ము, పొగ కలిసి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తున్నాయి. అంత దుర్భరమైన వాతావరణంలో పనివాళ్లు, చిరిగిన పేలికలు ధరించి, వాడిన ముఖాలతో, వంగిన శరీరాలతో, ఆకలితో నీరసించి, అలసటతో కుంగిపోయి, పనిచేస్తున్నారు. నేనూ, సైతాను అద్భుత్యరూపాలతో వారిమధ్య సంచరిస్తున్నాము. సైతాను ఇలా ప్రారంభించాడు:

"చూశావా థియోడోర్ ! మీ మానవుల ధర్మాధర్మ విచక్షణజ్ఞానం? ఈ ఫ్యాక్టరీయజమానులు ధనవంతులు; గొప్ప బైవభక్తులు; వాళ్లు

తమ తోటి మానవులైన ఈ కార్మికులకు ఇచ్చే జీతం ఎంతో తెలుసా? ఆకలికి మలమల మాడి చనిపోకుండా ఉండటానికి ఎంత అవసరమో అంతే ఇస్తారు. ఈ కార్మికులు ఇలా ఎంతసేపు పనిచేస్తారో తెలుసా? చలికాల మయేది, వేసవికాల మయేది, పిల్లల మేది, పెద్దవాళ్ల మేది — రోజుకి పధ్నాలుగు గంటలు, పొద్దున ఆరింటినించి, రాత్రి ఎనిమిది గంటలదాకా పని చేస్తారు. వీళ్లు ఎలుక బారియ్యలాంటి కొంపల్లో నివసిస్తారు. ఆ కొంపలనించి ఈ వ్యాక్చరీదాకా, రానూ పోనూ ఎనిమిదిమైళ్లు, బ్రతిరోజూ, వానలో, ఎండలో, బురదలో, ధూళిలో, చలిలో, నక్షలో సంవత్సరాలతరబడి, బ్రతికివున్నాన్నాళ్లా, నశించి వచ్చి ఇక్కడ శ్రమిస్తారు. వీళ్లు నిద్రపోయేది రోజుకి నాలుగ్గంటలసేపు. ఒక్కొక్క గదికి మూడేసి కుటుంబాల చొప్పున ఉహించటానికి చేతకానంత ధూళిలో, దుర్గంధంలో నివసిస్తారు. రోగాలు రాక ఏమవుతాయి? వస్తాయి; వీళ్లు పురుగుల్లగా టపటపరాలిపోతారు. ఈశిక్ష అనుభవించటానికి వారేమైనా నేరాలు చేశారంటావా? ఉహు. ఏ నేరాలూ చెయ్యలేదు. మీ మూర్ఖ మానవజాతిలో పుట్టిదిగ్గు వాళ్లు చేసిన నేరం! నేరం చేసినవాణ్ణి ఎంత చిత్రంగా హింసిస్తారో తెల్ల చూశావు. ఏ నేరం చెయ్యని వండలాది అమాయకులను ఎలా హింసిస్తారో ఇక్కడ చూస్తున్నావు. మీ జాతికి ఏ కోశానైనా మెదడు లేనది వుందం

టావా? జైల్లో ఆ మతద్రోహి బాధకీ, ఈ కార్మికులు
 పడే బాధలకీ పోలిక లేదంటావా? అవును పోలిక
 లేదు. వీరి బాధలతో పోలిస్తే ఆ చేరస్థుని బాధ అతి
 స్వల్పం. అతన్ని మన మిటు వచ్చేయ్యగానే, రంపపు
 చక్రాల మధ్య నుంచో బెట్టి ముక్కలు ముక్కలుగా,
 పిండి పిండిగా చేసి ప్రాణం తీశారు. అతడు చనిపో
 యాడు. మీ మానవజాతినుంచి శాశ్వతంగా విముక్తు
 డయ్యాడు. కాని ఈ కార్మికులు—పాపం వీరు కొన్ని
 సంవత్సరాలుగా ప్రతిరోజూ చనిపోతూనేవున్నారు.
 వీరిలో కొందరు మరికొన్నేళ్లదాకా జీవితంనుంచి
 విముక్తి పొందలేరు. చూశావా? ధర్మానికి అధర్మా
 నికీ తేడా తెలిసిన ఫ్యాక్టరీ యజమానులు చేసే పని
 ఇదీ. పైగా తాము కుక్కలకంటే గొప్పవారమని
 వారి భావన. ఎంత తెలివితక్కువజాత్యోయ్ మీది?”

పైతాను ఉపన్యాసం ఆపేసి మన సామ్రా
 జ్యాలను, యుద్ధాలను, మహారాజులను, మహారాణు
 లను, వారి వీరగాధలను తనివితీరా వేళాకోళం
 చేశాడు. మన చరిత్ర తలుచుకున్న కొద్దీ అతడు
 చక్కిలి గింతలు పెట్టినట్లు నవ్వసాగాడు. ఆ నవ్వు ఎంత
 సేపటికీ ఆగలేదు; వింటున్న కొద్దీ అసహ్యం వేసింది.
 చివరికి నవ్వు ఆపాడు. “మీ చరిత్ర ఇంత హేళన
 చెయ్యదగినది కాదులే. ఒక్కొక్కసారి మిమ్మల్ని,
 మీ అల్పత్వాన్ని తలుచుకుంటే జాలి వేస్తుంది.”

ఇంతలో అన్నీ మాయమై, కుణం నేపు శూన్య
కాశంలో తేలిపోయాను. - కన్నుమూసి వెలిచేలోగా
మా గ్రామంలో వున్నాను. ఇద్దరినీ నడివైపు నడు
స్తున్నాము. చీకటి పడింది. వెనకనుంచి సంతోష
పూరితస్వరం వినిపించింది; “నచ్చాడు, వచ్చాడు,
అడుగో!”

ఆ కంఠం సెప్పీదని గుర్తుపట్టారు. చీకట్లో, నేను
గాని, సైతానుగాని అతని కళ్లకు కనబడకపోయినా,
నాకు అనుభవమైనట్లే అతనికి అనుభవం కలిగి
సైతానుసాన్నిధ్యాన్ని గుర్తించగలిగాడు. మా
దగ్గరికి వచ్చి మా కక్కనే నడిచాడు. సైతాన్ను చూసి
తన సంతోషం వెళ్లబోసుకున్నాడు. ఎంతో కాలం
వియోగం అనుభవించిన ప్రియుడు ప్రియురాలి
కలుసుకున్నట్లు ఆనందపారవశ్యంలో పరవళ్లు పెట్టాడు.

మా గ్రామంలో హాన్స్ ఆఫ్ట్ అని ఒక బిరుదు
బోతు ఉండేవాడు. వాణ్ణిగూర్చి చెప్పసాగాడు సెప్పీ.
వాడు రెండు రోజుల్నించీ ఊళ్లో కసిపించటంలేదట.
గ్రామస్థులు వాడేమయ్యాడో అని చర్చపై చర్చలు
చేస్తున్నారట. సెప్పీ ఇంకా ఇలా చెప్పాడు:

“వాడికో కుక్క వుంది. ఎక్కడో ఆ కుక్కని
చితగొడుతూవుంటాడు. రెండు రోజులకిందట
ఏమొచ్చిందో ఏమో దాన్ని పట్టుకుని బాడటం మొద
లెట్టాడు. నేనూ, ఫియూడోర్ వాణ్ణి బతిమాలుము
కొట్టవద్దని. మా మాటలు వినకపోగా, కుక్కని ఇంకా

కొట్టాడు. ఆ కొట్టడంలో పాదం దాని కన్నా కటి ఊడి వచ్చేసింది. ఛీ! వాడు మనిషికాదు. పశువు, మృగం, జంతువు..." సెప్పికంతం కోపంతో, కరుణతో వణికింది.

నాకు తెలుసు సైతాను ఏమంటాడో. సరిగ్గా నేనూహించినట్టే అన్నాడు: "కాదు సెప్పీ! అలా తిట్టబోకు. జంతువు లెప్పుడూ అలాటివనులు చెయ్యవు. మానవులే చెయ్యగలరు."

"పోనీ జంతువులుకూడా చెయ్యవనుకో. ఏమయినా అది అమానుషం, రాక్షసం, పైశాచికం అంటాను."

"అదిగో మళ్లీ పొరపాటు పడుతున్నావు సెప్పీ! అది అమానుషం కాదా; మానుషమే. ముమ్మాటికీ అది మానుషకార్యమే. మానవ హృదయంలో తప్ప ఇంకెక్కడా లేని క్రూరస్వభావాన్ని ఉన్నత శ్రేణి ప్రాణులకు అంటకట్టడం అన్యాయం. మీరు జంతువు లని పిలిచే ప్రాణులున్నారే, వాటిలో వేటికీ ధర్మాధర్మ విచక్షణజ్ఞానం లేదు. సెప్పీ! మీ భాషని కొంచెం మరమ్మతుచెయ్యి. జంతువు, పశువు ఇశ్యాది దూషణకదాల్సి తీసి వెయ్యి."

సైతాను కొంచెం కఠినంగానే మాట్లాడాడు. సెప్పీ ఎంతో నొచ్చుకున్నాడు. సైతానుకు కోపం తెచ్చించానని బాధపడ్డాడు. కొంతసేపు ముగ్గురం నిశ్శబ్దంగా నడిచాడు. ఆ నిశ్శబ్దత మరి బాధ కలిగించింది. కాని ఇంతలో నిశ్శబ్దత భంగంచేస్తూ ఒక

నన్నని మూలుగు వినబడింది. హన్స్ ఆపర్ట్ కుక్క
కుంటుతూ మమ్మల్ని సమీపించింది దానికన్న
ఒకటి స్థానం తొంగి వేలాడుతోంది. అది సరాసరి
సైతానువద్దకు పోయి ఏడుస్తున్నట్టు మూలిగింది.
సైతాను కూడా మూలుగుతున్నట్టే సమాధాన
మిచ్చాడు. సైతానూ, ఆ కుక్క- కుక్కల భాషలో
మాట్లాడుతున్నట్టు మా కర్ణమైంది.

అప్పటికి చంద్రుడు ఉదయించాడు. పల్కటి
తెరల్లాగ పరుచుకున్న చంద్రకాంతిలో పచ్చికమీద
ముగ్గురం కూర్చున్నాము. సైతాను కుక్కను దగ్గరికి
తీసుకుని దానితల ఒళ్లో పెట్టుకున్నాడు. కన్ను యథా
స్థానంలో అమర్చాడు. కుక్కకు బాధ తీరిపోయి,
నంతోపంతో తోకాడించింది; సైతాను చెయ్యి
ప్రేమగా నాకింది; తనభాషలో ఏదో చెప్పింది;
బహుశా తన కృతజ్ఞత తెలిపివుంటుంది. తరవాత
అదీ, సైతాను కొంతసేపు ఏదో సంభాషించారు.
సైతాను మాతో చెప్పాడు:

“తన యజమాని బాగా తాగి వొళ్లు తెలియక
తన్ను కొట్టాడని చెబుతోంది.”

“అవును. అప్పుడు బాగా తాగివున్నాడు,”
అన్నాము మేము.

“తన్ను కొట్టిన తరవాత అక్షవల్లకి వెళ్లి ఒక
కొండ గుట్టమీంచి కిందకి దొర్లి పడిపోయాడని ఇది
చెబుతున్నది. అది చూసి తను గ్రామంలోకి వెళ్లి

తన యజమానిని రోజుకును 'వాల్లనీ పిల్లనీ' పిలి
సాటెడిది. తన బక్కన విడిచిచుకోలేదు "

మీ కథను విన్నవారు సంతోషి, ఈ గ్రంథమును
పాఠకులు ముద్రక కే సచ్చి ముద్రాగర్తు
మంజుసా ఉత్పాదక చాన్సి విమోచకులు

సైతాను కుక్క చెప్పిన మాటలు తన్నమాచేసి చెప్పాడు: “తన యజమాని ప్రమాదస్థితిలో వున్నాడని ఇతర గ్రామస్థుల సహాయం కోసం ప్రయత్నించిందట. తనే ఈ రోడు రోజుల్నించీ తిండి, నిద్ర లేకుండా యజమానివద్ద కాపలాగా కూర్చుందట. చూశారా, తన్ను హింసించిన యజమానిపై ఈ కుక్క కెంత విశ్వాసమో? ఇప్పుడేనుంటారు, మీ జాతినీ గూర్చి? మీ మతగురువులు చెప్పే స్వర్గానికి అర్హులెవరు? మీరా, ఈ కుక్కా? ఈ కుక్క మీ దగ్గిర్నించి నేర్చుకోవలసిన సీతు లింకా ఏమన్నా వున్నాయా?”

ఇలా అని సైతాను కుక్కతో ఏదో మాట్లాడాడు. వెంటనే అది సంతోషంతో గంతులు వేస్తూ, ఏది చెబితే అది చెయ్యటానికి సిద్ధంగా వున్నట్లు కనబడింది.

“థియోడోర్! మీరిద్దరూ గ్రామంలోకి వెళ్లి కొందరు మనుషులను వెంటబెట్టుకుని రండి. హాన్స్ ఆఫ్ట్ పడివున్న చోటు ఈ కుక్క చూపిస్తుంది. మత గురువును కూడా అక్కడికి తీసుకువెళ్లి, ఆ తిరుగుబాటు స్వర్గానికి వెళ్ళే ఏర్పాట్లు, అవీ చేయించండి. వాడికిక ఆఫ్ట్ గడువులేదు,” అన్నాడు సైతాను. వెంటనే మాత్రో చెప్పనైనా చెప్పకుండా అంతర్హితుడై పోయాడు.

మేము గ్రామంలోకి వెళ్లి ఛాదర్ అడల్ఫును,
మరికొందరిని పెంటబెట్టుకుని హాన్స్ ఆపర్ట్ ఉన్న
చోటికి వెళ్లాము. మేము వెళ్లిన కానేపటికి అతడు
స్వప్నా రాకుండానే ప్రాణం విడిచాడు. అతని
పెంపుడు కుక్కతప్ప అతనికోసం కంటతడిపెట్టిన వారు
లేరు. కుక్క అతః ముఖం నాకుతూ, ఏడుస్తూ చుట్టూ
తిరుగుతోంది. హాన్స్ ఆపర్ట్ కి బంధువులూ లేరు;
డిబ్బూ లేరు. అందుచేత అతన్ని అక్కడే శవపేటిక
వగైరా లేమీ లేకుండా గొయ్యి తవ్వి పాతిపెట్టారు.
మరొక గంటముందు వచ్చివుంటే అతనికై మతగురువు
ప్రార్థనాదికం చెయ్యటం, అతడు స్వర్గానికి పంపించ
బడటం జరిగేది. ఇప్పుడే అనకాశం పోయింది. హాన్స్
ఆపర్ట్ శాశ్వతంగా నరకానికి వెళ్లిపోయాడు.
లోకంలో అనేకులు సృధాగా కాలం గడిపే
వారున్నారు. వారి కాలంలో ఒక్కగంట హాన్స్
ఆపర్ట్ కు లభించివుంటే అతనికి శాశ్వత నరకం గాక
శాశ్వత స్వర్గం లభించి వుండేది. అప్పుడు నాకు తెలిసి
వచ్చింది, కాలం ఎంత అమూల్యమైనదో. హాన్స్
ఆపర్ట్ దుర్గతికి సెప్పీ ఎంతో విచారించాడు. మనుష్య
జన్మకంటే కుక్క జన్మే నయమనీ, స్వర్గ నరకాలబాధ
దానికి లేదని అన్నాడు. కుక్కని ఇంటికి తీసుకుపోయి
పెంచునామనుకున్నాము. ఇద్దరం దిగులుగా గృహభి
ముఖంగా నడుస్తున్నాము. సెప్పీకి మంచి ఆలోచన
తట్టింది. కుక్క తన యజమానిని తుమించినట్లు

కనిపిస్తున్నదనీ, కుక్కగనక తమిస్తే బహుశా
దేవుడు కూడా తమిస్తాడనీ, ఆ విధంగా హాన్స్
ఆపర్ట్ కి నరకం తప్పతుందనీ అన్నాడు.

తరవాత వారంరోజులదాకా పై తాను
రాలేదు. ఒంటరితనం దిగులుగా గడిచింది. మాకు
అప్పుడప్పుడు మార్గెట్ ని చూడాలనిపించేది గాని,
అవి వెన్నెలరాత్రులు; ఎంత రహస్యంగా ఇంటినుంచి
తప్పించుకు పోదామనుకున్నా ఎవరికో ఒకరికి కంట
పడక నూనము. అందుచేత ఆ ప్రయత్నం మానే
శాము. కాని రెండు మూడు పర్యాయాలు ఉర్సులా
పిల్లిని వెంటపెట్టుకుని కనిపించింది. మార్గెట్ కులా
సాగానే ఉందనీ, ఇట్లో ఏ ఇబ్బందులూ లేవనీ ఆమె
చెప్పింది. వృద్ధదాసి చక్కని కొత్త దుస్తులు ధరించి
డబ్బు చేతిలో ఉడుతున్న మనిషివలెనే కనిపించింది.
పిల్లి రోజుకి నాలుగు వెండి నాణాలూ ఖచ్చితంగా
ఇస్తున్నదనీ, భోజనం, సారాయం మొదలైనవాటికి
కూడా అదే అదనపు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నందున రోజూ
వచ్చే నాలుగు నాణాలూ నిలవలో ఉడుతున్నాయనీ
కూడా ఉర్సులా చెప్పింది.

మార్గెట్ ఒంటరిగా ఉంటున్నా దిగులుగా
లేదనీ, అప్పుడప్పుడు విద్వేల్డ్ మిస్టింగ్ వచ్చి పలక
రించి పోతున్నాడనీ ఆమె అన్నది. ప్రతిరోజూ
మార్గెట్ తన బంధువారు వచ్చేదని తెలుకి వెనుతే
నూ, వైల్డ్ డాక్స్ సెగర్ పీటర్ కూడా ఆరోగ్యం

కోలుకున్నాడట. మేము ఫిలిప్ట్రామ్ను మళ్లీ ఒక సారి తమ ఇంటికి తీసుకువస్తే బాగుండు ననుకుంటోం దట. ఉర్సులా తనకు కూడా అతన్ని చూడాలని వున్నట్లు చెప్పింది. అతన్ని గూర్చి, ముఖ్యంగా అతని పినతండ్రిని గూర్చి చాలా అడిగింది. సెప్పీ, నికొలాస్ నవ్వారు. నేను వాళ్లతో అంతకు ముందే చెప్పాను, పైతాను తన పినతండ్రిని గూర్చి కోతలు కోసి ఉర్సులాను ఉబ్బించాడని. ఉర్సులా ప్రశ్నలకు మేము సమాధాన మివ్వలేదు. ఇద్దామనుకున్నా నోళ్లు కట్టుకొనిపోతాయిగా!

ఉర్సులా మరొక కబురుకూడా చెప్పింది. డబ్బు దండిగా ఉన్నదన, ఇంటిపనులు చేసేందుకు ఒక నౌకరుకుర్రాణ్ణి కుదుర్చుకున్నామని తెలిపింది. అది మామూలు విషయమైనట్టు నిర్లక్ష్యంగా చెప్పజూచింది; కాని ఎంత ప్రయత్నించినా ఆమె సంతోషం ఆగలేదు. నౌకరు కుర్రాడిపేరు గాట్ ఫ్రీడ్ నార్ అని చెప్పింది. ఆ పేరు వినగానే మాకు మనస్సులో ఆందోళన బయలుదేరింది. మేము బాలురమైనా, ప్రపంచ జ్ఞానం ఆట్టే లేకపోయినా. కొన్ని విషయాలు గూర్చి మాకు నిశ్చితమైన పరిజ్ఞానం ఉన్నది. గాట్ ఫ్రీడ్ నార్ మంచి కుర్రాడే; అతనిలో ఎటువంటి దోషమూలేదు; కొంచెం మందబుద్ధి గలవాడుతప్ప చురుకైన అణు మాత్రమూ లేనివాడు. అయినా వాణ్ణి నౌకరుగా వర్పాటు చేసుకోవటం మంచిది కాదని తోచింది.

ఎంగుకంటే వాడి నాయనమ్మ మంత్రగత్తె అనే ఆరోషణ మీద ఆరు నెలల కిందటే భస్మీ భూతం చేయ బడింది. కుటుంబంలో ఒకరు మంత్రగత్తె అయినప్పుడు మిగతా వారిలో కూడా ఆరోషం కొంత గాకపోతే కొంతైనా ఉండకపోదు. పైగా ఈ కాలంకూడా మంచిది కాదు. కొద్దిరోజులుగా మా పరగణాలో మంత్ర గత్తెలవేట ముమ్మరంగా సాగుతున్నది. ఈవేట యాభై అరవై ఏళ్ల లోగా ఎన్నడూ ఇంత ఉధృతంగా విజృంభించలేదట. మంత్రగత్తె అనే మాట వినిపిస్తే చాలు ప్రేషణలు పైకే ఎగిరిపోయేవి. పూర్వ కాలంలో వృష్టి స్త్రీలు మాత్రమే మంత్రగత్తెలుగా ఉండేవారు. ఇప్పుడలా కాదు—అన్ని వయస్సుల్లో వానూ, ఆఫరికి ఎనిమిది తొమ్మిదేళ్ల పిల్లలు కూడా మాంత్రిక శక్తులు సంపాదిస్తున్నారు. ఆడవాళ్లదేది, మగవాళ్లదేది, పిల్లలదేది, పెద్దలదేది, ఎవరు పడితే వాళ్లే పైతానుకు ఆత్మ లమ్ముకోవటం, శక్తులు సంపాదించటం జరుగుతోంది. మా ప్రాంతంలో మాంత్రికులనేవాళ్లు లేకుండా నిర్మూలం చెయ్యటానికి తీవ్రమైన ఉద్యమం కొనసాగింది. కాని ఎంతమందిని తగలబెడితే అంతమంది మళ్ళీ తయారవుతున్నారు.

మాచ్రానికి పదిమైళ్ల దూరంలోవున్న ఒక వ్రాహ్మ ఒక సంఘటన జరిగింది. బళ్లో చదువుకుంటున్న ఒక బాలికకు వీపు ఎర్రగా దద్దుర్లతో నిండి

పున్నట్లు ఉపాధ్యాయులు కనిపెట్టారు. అవి సైతాను
 వేసిన గుర్తులని వారు అనుమానించారు. బాలిక భయ
 పడింది. అవి దోమకాట్లనీ, తను ఏదోషం ఎరగననీ,
 తన్ను రక్షించవలసిందని మొత్తుకుంది. కాని ఉపా
 ధ్యాయులు విడిచిపెట్టలేదు. బల్లోపున్న బాలిక లంద
 రిని పరీక్షించారు. యాభైమంది బాలికలకీ మొత్తం
 మీద వీపులు కొంచెం ఎర్రఎర్రగావే వున్నాయి;
 పదకొండుగురు బాలికల వీపులుమాత్రం అనుమా
 నించదగినంత ఎర్రగా వున్నాయి. ఈ విషయం
 దర్శాపు చేయటానికి ఒక కమిటీ ఏర్పాటైంది విచా
 రణ చేయగా ఆ పదకొండుగురు బాలికలు తల్లుల
 కోసం ఏడ్చుకు తప్ప, సైతానుతో తాము ఒకంబడిక
 చేసుకున్నట్లు ఒప్పుకోలేదు. వారిని నేర్వేరు చీకటి
 గదుల్లో పెట్టి పదిరోజులపాటు బంధించారు. నూడి
 పోయిన రొట్టె, నీర్లుతప్ప వారికి వేరే తిండిలేదు. పద
 కొండో రోజుకి బాలికలందరూ నీరసంవల్ల ఏడవటం
 మానేశారు; జబ్బులుపడి లేచినవాళ్ళలాగ నయా
 రయ్యారు; తిండి తినరు; పలకరు, ఉలకరు; కర్రల్లాగ
 బిగుసుకుపోయి కూర్చున్నారు. మళ్ళీ విచారణ
 చేయగా వారిలో ఒకపిల్ల చేసిన పాపం చెప్పేసింది.
 చీపురుకట్టలమీద ఎక్కి గాలిలో తేలుతూ నిర్జన
 పర్వతాల్లోకి అనేకసార్లు వెళ్లామనీ, మంత్రగత్తెలు
 చేసుకునే ఉత్సవాల్లో పాల్గొన్నామనీ, సైతానుతో
 కలిసి నాట్యం చేశామనీ, మతగురువులను, దేవుణ్ణి

నోటికి వచ్చినట్లు తిట్టానునీ ఆమె వాజ్మాలం ఇచ్చింది. ఆ పిల్ల తనంతట తనే ఈ విషయాలన్నీ చెప్పిందనుకోగూడదు. ఆమెకు ఇదంతా వివరంగా జ్ఞాపకం లేనందున కమిటీసభ్యులే “జ్ఞాపకం” చేశారు. “చీపురు కట్టలమీద ఎక్కి వెళ్లారా?” అని కమిటీవారు ప్రశ్న వేస్తారు. పదిరోజుల్నించి తిండి తిప్పలూ లేక నీర సించివున్న ఆ పిల్ల “అవును” అని సమాధానమిస్తుంది. ఆ పాయింటు జాగ్రత్తగా రికార్డు చేస్తారు. తరవాత “సైతానుతో నాట్యం చేశారా?” “దేవుణ్ణి, మత గురువులను తిట్టారా?” మొదలైన ప్రశ్నలు వరసగా వేస్తారు. అన్నిటికీ ఆ పిల్ల “అవును” అని, సమాధాన మిస్తుంది. ఆ పాయింట్లన్నీ ఆమె స్వయంగా చెప్పినట్లే రికార్డు చేస్తారు. ఈవిధంగా ముక్కుపచ్చలారని బాలికనుంచి వాజ్మాలం తీసుకోబడుతుంది. కమిటీ సభ్యులకు ఏమేమి ప్రశ్న లక్షగాలో తుణ్ణంగా వేరు. ఎందుకంటే ఇటునంటి అవాంతరాలు ఎస్తాయని రెండు వందల ఏళ్లకిందటే ఎవరో ఒక “ప్రశ్నావళి” తయారు చేసి ప్రచురారు.

తనులో ఒకపిల్ల ఒప్పేసుకుందని తెలియగానే మిగతా పదిమంది బాలికలూ కిక్కురుమనకుండా సైతానుతో తనుకు సంబంధం ఉందని ఒప్పుకున్నారు. అప్పుడు వారిందరినీ కట్టగట్టి కళ్లెలమోపులు తగల పెట్టినట్లు తగలపెట్టారు. ఈ “అద్భుత దృశ్యం” చూట్టానికి చుట్టుపక్కల ఊళ్లనుంచి తండోపతండా

లుగా ప్రజలు తరలివెళ్లారు. నేనుకూడా వెళ్ళాను. తగలబడేవారిలో ఒకపిల్ల నాకు స్నేహితురాలు. ముద్దులొలికే ఆమె చిన్నాదిముఖం నే నెన్నటికీ మరవలేను. ఆమెతల్లి గుండెలు పగిలిపోయేట్లు “ఓయి నాయనో! ఓయి దేవుడో!” అని ఏడుస్తుంటే, ఆ బాలికలు కణకణ కాలిపోతుంటే, చూడలేక అవతలకు వెళ్లిపోయాను.

ఇక మార్గెట్ ఇంట్లో నొకరుగా కుదిరిన గాట్ స్క్రీప్ నాకో విషయానికి వద్దాం. అశని నాయనమ్మ తలకాయ నెప్పులను తమాషాగా నయం చేసేది. తల్లి, మేడ కొంతసేపు నిమిరేది; చేత్తో తీసేసినట్టు తలనెప్పి మాయమయ్యేది. ఇది సైతానుసనేనని ఆరోగ్యం చేశారు. మంత్ర గణ్డెలు కమిటీవాడు ఆమెను విచారణకు పిలిపించాడు. ఆమె విచారణ అవసరం లేకుండానే ఒప్పుకున్నది. మర్నాడు ఆమెకు నహ్నిత జరుగుతుందని ప్రకటించారు. గ్రామ మగ్గ్యంలో చితి ఏర్పాడైంది. పోలీసులు ఆమెను తీసుకువచ్చి, మరొక మంత్రగణ్డెను తీసుకురావటానికి వెళ్లారు. ఆమె చితివద్ద కూర్చుని, అది శీతాకాలపు ఉదయం కావటంచేత పల్లు వెచ్చబెట్టుకుంటోందని నేను ఆమెను సమీపించి ఎవరూ చూడకుండా ఒక ఆపిల్ పండు ఇచ్చాను. ఇంతలో మరొక కొల్లవాడెవడో వచ్చాడు. ఎవరూ వినకుండా ఆమెను చూసి “అయ్యో, పాపం” అని జాలిపడ్డాడు.

“నువ్వు ఒప్పుకున్న పిషయం నిజమేనా?” అని అడిగాడు. ఆమె కాదన్నది. కొంతవాడు ఆశ్చర్యపడి “అయితే ఎందుకు ఒప్పుకున్నావు?” అన్నాడు.

“నేను బీదముండని. కూలివారి చేతుకుని పొట్టి పోసుకునేవాన్ని. వాళ్లన్నది ఒప్పుకుంటేనే మంచిదని ఒప్పుకున్నాను. ఒప్పుకోకపోతే బహుశా విడిచిపెట్టేవాళ్లేమో. కాని విడిచిపెట్టినా, నేను మృత్యురతైనచే అనుమానం ఎడకి పోదు. ఆమీదట నాకెవరూ కూలికని ఇవ్వరు. నన్ను చూసి దూరంగా తొలిగిపోవటమో, కుక్కలను ఉరికొట్టటమో చేస్తారు. నేను మలమల మాడి చావటం తప్ప ఇంకేమీ ఉండదు. అంతకంటే ఇలా కానేవు తగలడే చావటమే మంచిది. మీ రెవరో జాలిగుండె మనిషిల్లే వున్నాను. మీ రాడిన మంచిమాట మరిచిపోను.”

అని ఆ వృద్ధస్త్రీ మంటకు దగ్గరగా జరిగి కూర్చుంది. అప్పటికే జనం బాగా పోగయ్యాడు. ఎవరో ఒక కోడిగుడ్డు విసిరారు. అది ఆమెకంటికి తగిలి, పగిలి, ముఖమంతా అయింది. ఈ హాస్యచేష్టకి జనం గొల్లున నవ్వి తమ ఆనందం ప్రకటించారు. తరవాత కాసేపటికి వృద్ధస్త్రీకి యథావిధిగా సజీవ దహనసంస్కారం జరిగింది.

ఒకసారి సైతానుకు మాటలసందర్భంలో పదకొండుగురు బాలికల సంగతి, వృద్ధస్త్రీసంగతి చెప్పాను. అతడేమీ చలించలేదు. “మాననజాతి

స్వభావమే అంత" అన్నాడు. "మానవజాతి చర్యలు పట్టింనుకోవలసినంత ముఖ్యమైనవి కా"వన్నాడు. "మానవజాతి పుట్టడం ఎరుగుదాను. మానవుడు మట్టితో తయారయ్యాడని కొందరంటారు. అది అబద్ధం. బురదతో తయారయ్యాడు. కనీసం అంతా కాకపోతే కొంత భాగమైనా బురదతో తయారు చెయ్యబడ్డాడు," అన్నాడు. అతని అభిప్రాయం నా కర్థమైంది; మానవునికున్న ధర్మాధర్మ విచక్షణజ్ఞానం బురద అని అతని అభిప్రాయం. నేను గ్రహించినట్లు తెలుసుకొని సైతాను నవ్వాడు. పచ్చిక మేస్తున్న ఎద్దు నొకదాన్ని చూపించి, దాన్ని నిమిరి, దానితో ఏదో మాట్లాడాడు. తరవాత నాతో ఇలాగన్నాడు :

"ఇదుగో—ఈ ఎద్దు చూడు. అమాయకలైన జాలికలను పదిరోజులు ఆకలితో మాడ్చి, భయపెట్టి, వారు చెయ్యని పాపాలను వారిచేత ఒప్పింపజేయటం, ఈ ఎద్దు చెయ్యగలదంటావా? నిరుపేద వృద్ధస్త్రీలు తోడిమానవులకు సహాయం చేస్తుంటే సహించలేక కాల్చి చంపటం, కాల్పబోయేముంగు కోడిగుడ్లు విసిరి అవమానించటం, ఈ ఎద్దు చెయ్యగలదంటావా? ఉహం. చెయ్యలేదు. దానికి ధర్మాధర్మ విచక్షణ జ్ఞానం లేదు గనక అధర్మం చెయ్యలేదు. అందుకనే అది మా దేవతలతో సమానమైనది.

సైతాను ఒక్కొక్కసారి ఎంత తియ్యగా మాట్లాడుతాడో, మరొక్కొక్కసారి అంత క్రూరంగా

మాట్లాడుతాడు. ముఖ్యంగా మానవజాతిప్రసక్తి వస్తే చాలు అతని కంఠంలో కారిత్యం ఉట్టిపడుతుంది.

మల్లీ కథలోకి వద్దాం. గాట్ ఫ్రీడ్ నార్ ను నొకరుగా ఏర్పాటు చేసుకోవటం ఊహం కాదని మాకు అనిపించింది. మేము అనుమానించినట్టే జరిగింది. మంత్రగత్తె అని తగలపెట్టబడిన స్త్రీ మనమడు ఫలానా మార్గెట్ వద్ద నొకరుగా ఉంటున్నాడనే విషయం నలుగురిలోనూ పొక్కింది. కొందరు మండి పడ్డారు. పైగా ఆ ఇంట్లో మార్గెట్ కూ, ఉర్సులాకే లేచే? నొకర్ను పెట్టుకుని వాడికి జీతమిచ్చి పోషించటాని కెక్కడుంది? అని గుసగుసలు ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ రహస్యం భేదించటానికి కొందరు నడుం బిగించి తీవ్ర కృషిచేశారు. గాట్ ఫ్రీడ్ నార్ కనిపిస్తే వాడిమీద ఇంకవరకూ ఉమ్మేసే మహానుభావులు, ఇప్పుడు వాణ్ణి మెల్లిగా దువ్వసాగారు. వాడు అసలే మేధావుడు గనక వాడు పన్నిన నల చూసుకోకుండా, వారు తనతో మాట్లాడిందే భాగ్యమనుకుని, సంతోషించాడు. చల్లగా ఉన్నదన్నట్టు చెప్పేశాడు.

“డబ్బూ? వెధవ డబ్బు! మార్గెట్ గారి దగ్గర చచ్చేంత డబ్బుంది. నాకు ముప్పూటా మూడుకంచాల తిండి పెట్టడమే గాక వారానికి రెండు పెండి నాణాలు జీత మిస్తున్నారు. వాళ్ల భోజనం ఎల్లా వుంటుందో తెలుసా? మహారాజులు కూడా జన్మలో తిని ఎరగని

పదార్థాలు ఇంట్లో ఎక్కడ చూసినా మూలుగు తూంటాయి,” అన్నాడు.

గాట్ ఫ్రీడ్ నార్ ఇలా వర్ణించే సరికి గ్రామ స్థులకి మూర్ఖ పర్యంతం అయింది. ఆశ్చర్యం, భయం ముంచుకొచ్చాయి. కొందరు వెంటనే వెళ్లి జ్యోతిష్కుడితో చెప్పారు. ఆయనకి ఈ మాటలు విని కాళ్లు చేతులు చల్లపడ్డాయి. తక్షణంపోయి ఫాదర్ అడాల్ఫ్ కు చేరవేశా డీ కబురు. ఆయనకూడా కాళ్లు చేతులూ ఆడలేదు. దీర్ఘంగా ఆలోచించి, “ఇదేదో చూడాల్సిందే. దీని అంతు నేనో, నా అంతులదో కనుక్కోవాలి,” అని ఫాదర్ అడాల్ఫ్ నిశ్చయించాడు.

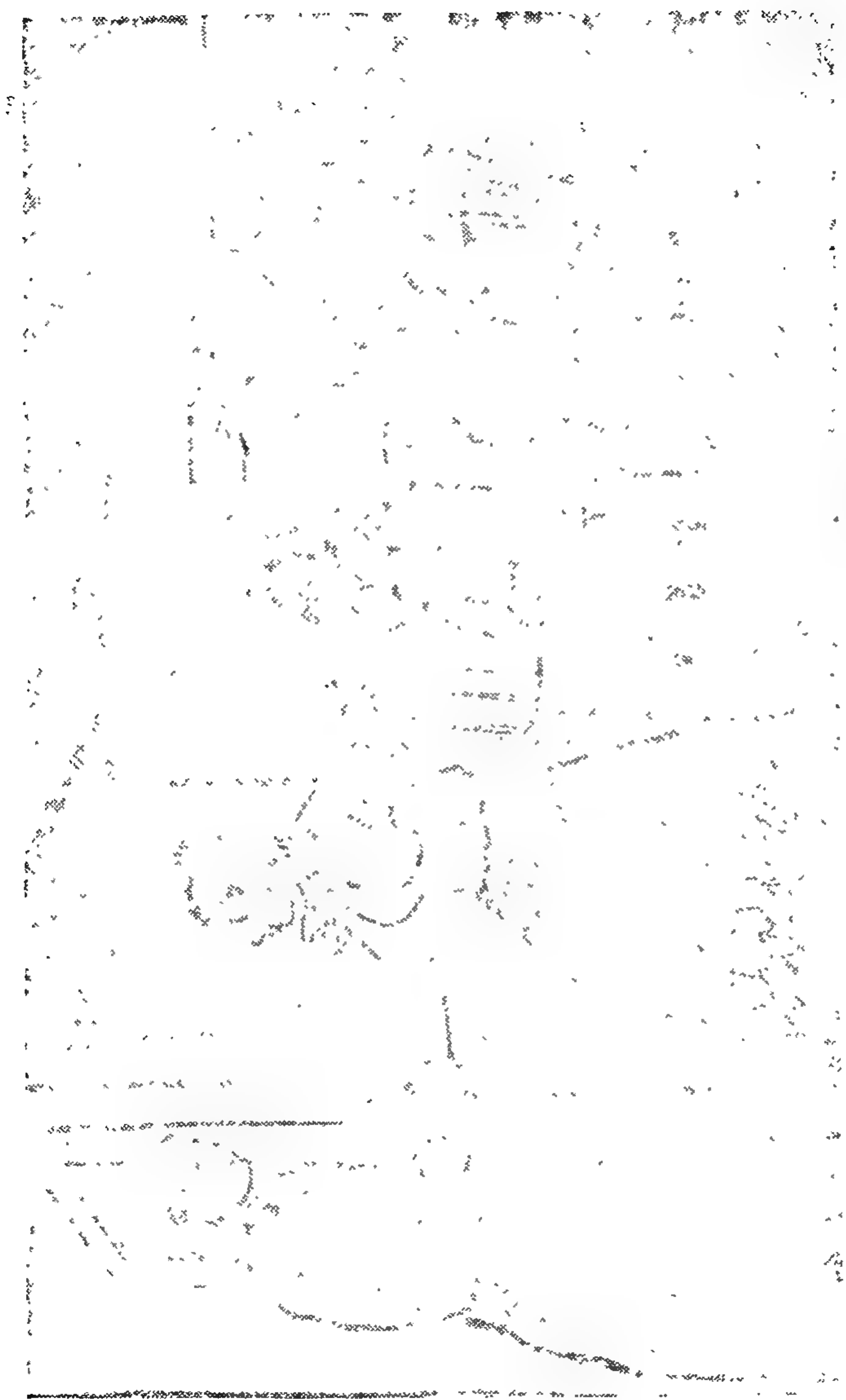
మార్గెట్ కు తిరిగి సిరిసంపదలు లభించడానికి ఏవో మంత్రశక్తులే కారణమైవుండాలని ఫాదర్ అడాల్ఫ్ భావించాడు. మార్గెట్ ఇంటికి తరుచు వస్తూపోతూ ఉండాలని, ఏమీ ఎరగనట్టు నటిస్తూ అంతా కనిపెట్టాలనీ, గ్రామస్థులకు రహస్యంగా హెచ్చరిక చేశాడు. గ్రామస్థులు మొదట సందేహించారు, మంత్రశక్తులతో నిండిన మార్గెట్ ఇల్లు ప్రవేశించటానికి. కాని తన ప్రభావంవల్ల ఎవరికీ ఏ అపాయమా రాకుండా చేస్తానని ఫాదర్ అడాల్ఫ్ అభయం ఇచ్చాడు. మామ్రొచిన సీతూ, అవీ దగ్గర వెళ్లి కుని ఉండమని నలుగురి ఇచ్చాడు. అప్పుడు గ్రామ స్థులకు భయం తెలిసి మార్గెట్ ఇంటికి పోవటానికి

అంగీకరించారు. ఆమెపై అసూయ, ద్వేషంచేస్తూ కొందరు ఆమెఇంటికి వెళ్ళటానికి సంబరపడ్డారుకూడాను.

ఈవిధంగా మార్గెట్ ఇల్లు మళ్ళీ కలకలలాడసాగింది. తన ఇంటికి గ్రామస్థులు రాకపోకలు జరుపుతున్నందుకు ఆమె సంతోషించింది.

మేము ముగ్గురం కూడా నిరభ్యంతరంగా మార్గెట్ ఇంటికి వెళ్ళసాగాము. మా తలదండ్రులు కూడా రోజూ ఒకసారైనా ఆ ఇంటికి వెళ్లేవారు. ఉర్సులా పెంపుడుపిల్లి ఎంతమంది వచ్చినా పక్షసోపేతమైన విందు ఏర్పాటుచేసేది. రకరకాల మిఠాయిపదార్థాలు, పానీయాలు, ఫలాలు సప్లయచేసేది. మహారాజులకు తగిన ఈ భోజ్యవిశేషాలు ఆరగించి గ్రామస్థులు విశ్రేణిమైన ఆశ్చర్యంతో ఇళ్లకు తిరిగిపోయేవారు. అంత ఖరీదైన పదార్థాలు ఎక్కణ్ణుంచి వస్తున్నాయో ఎవరికీ తెలీదు.

మార్గెట్ కి అష్టపక్షము సందేహం పట్టికుని బాధించేది. ప్రతిరోజూ అతిథులను సత్కరించటానికి తగిన ధనం ఎక్కణ్ణుంచి వస్తోంది? ఈ నిషయమై ఉర్సులాను ఎన్నిసార్లు అడిగినా ఆమె “దిక్కులేని వారికి దేవుడే దిక్కు” అని వల్లించటం తప్ప మరొక మాట చెప్పేదికాదు. దేవుడు తలుచుకుంటే ఆయన కసాధ్యమనేది లేదని మార్గెట్ కి నమ్మకం ఉన్నది. అయినా వట్టి పుణ్యానికి దేవుడింత విస్తారంగా దయచూపిస్తున్నాడంటే మార్గెట్ నమ్మలేక పోయింది.

కాని ఆముక్క పై కనలేదు. అంటే ఏం కీడు మూడు తుందోనని భయం. మంత్రాలు తంత్రాల ప్రభావ మేమోనని మొదట అనుమానించింది, గాని ఆ అనుమానం నిరాధారమని నిశ్చయించు కుంది. ఎందుకంటే గాట్ ఫ్రీజ్ నార్ నొకరుగా తమవద్ద కుదరక ముందు నుంచీ, ఇంట్లో ఈ ఆర్థిక విచిత్రాలు జరుగుతున్నాయి. కనక ఇది గాట్ ఫ్రీజ్ నార్ పనికాజాలదు. ఇకఉన్నది ఉర్పలా. ఆమెను అనుమానించటమే మహా పాపం. అంత భక్తురాలు, పుణ్యాత్మురాలు పృథ్విలో ఉండదు. పైగా ఉర్పలాకు మంత్ర గత్తెంటే తగని మంట.

ఈ విధంగా తన అదృష్టానికి కారణం భగవంతుని కిరుణయేగాని మరేమీకాదని మార్గెట్ నిర్ణయించుకుంది. ప్రతిరోజూ ప్రార్థన సమయంలో దేవునికి కృతజ్ఞత వెల్లడించేది. పిల్లి న్యాయంగా తనకు రావలసిన కృతజ్ఞతా గౌరవం దేవునికి పోతున్నందుకు ఏమీ కించపడలేదు. తన శాయశక్తులా తంటాలు పడి ఇంటిల్లి పాడికీ సమస్తా వసరాలు తీరుస్తున్నది. రోజు కొకరకంగా పిండి వంటలు సగ్లయి చేస్తున్నది.

ప్రతి ఉష్ణోని సాధారణంగా మంచి స్వభావం గలవాడు ఉంటూనే వుంటాడు. అటువంటి వాడు భయ గ్రస్తులై నవ్వడం, స్వీయ ప్రయోజనాలకు వెళ్ల వెళ్లి పిలుగ నున్నప్పుడో తప్పు, ఇతరులకు హనిచేయటం. మా ఈ జెట్ హాల్స్ లో కూడా ఇటువంటి స్వభావం

భావులు లేకపోలేదు. అయితే నేం? ఇవి మామూలు రోజులు కావు. మంత్ర గత్తెల భయం దేశమంతటా వ్యాపించి వుంది. భయ వినశులైన మనుషులు సులభంగా కర్కశశ్చంద్రం అవలంబిస్తారు. అందుచేత మా పూర్వో మంచివాడు, స్నేహశీలి అని చెప్పుకోదగ్గ వాడొక్కడూ మిగిలేడు. మార్గెట్ గృహంలో ఒరిగే విచిత్రం ఈ ప్రతివాడూ భయంతో కొయ్యబారి పోసాగాడు. మంత్ర శక్తులవల్లనే ఆ విచిత్రాలున్న జరుగుతున్నాయని అంతా చూడ్చి చెబుకున్నారు. అక్కడికి మాగ్రామస్థుల్లో కొందరు. అసూయకలైన మార్గెట్, ఉప్పులాలకు దృష్టి పట్టనున్నందకు లోలోపల జాలిపడ్డారు. ఆజాలి పైకేమాత్రం వెల్లిడించలేదు. (వెల్లిడించటం తేనుం కాదు)

మార్గెట్, ఉప్పులాలను కొంచెం జాగ్రత్తగా ఉండవలసిందిగా హెచ్చరించాలని మేం ముగ్గురు స్నేహితులం అనుకున్నాం. కాని ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నించినా ఫైర్యం చాలలేదు. గ్రామస్థులు పన్నిన పన్నాగాన్ని బయట పెట్టేస్తే, ఏం కొంప మునుగుతుందో నని భయపడి నోరుమూసుకుని పూరు కున్నాం. ఇలా మేము ముగ్గురం లోలోపల భయపడి ఊరుకున్నట్టు పైకి ఒకళ్లతో ఒకళ్లం చెప్పుకోటానికి కూడా సిగ్గుపడ్డం. ముగ్గురం కలుసు కున్నప్పుడు మార్గెట్ విషయం తప్ప మిగతా అన్ని విషయాలు మాట్లాడుకునే పాళ్లం. ఈ కృత్రిమ ప్రవర్తనవల్ల మేమెంత

నీచులమై పోయామో మాకే తెలుసు. అందులో, రోజూ మార్గెట్ ఇంటికివస్తూ, పోతూ, ఆమె ఇంట్లో విందులారగిస్తూ, ఆమెకు రాగల హానికూర్చి ఒక్క మాట అందించలేక పోవటం మరీ నీచం అనిపించింది. పాపం, మార్గెట్ వట్టి అమాయకురాలు. మొన్నటివరకూ తనగడప తొక్కని గ్రామస్థులు మల్లీ ఎందుకు వస్తున్నారో, వచ్చి ఇంట్లో నాలుగు మూలలూ వెయ్యి కళ్లతో ఎలా శోధిస్తున్నారో, తాము చూసిన ప్రతి స్వల్పవిషయమూ మాట కట్టుకుని ఫాదర్ అడాల్ఫ్ కు ఎలా చేరజేస్తున్నారో ఆమె కాస్తయినా గ్రహించలేదు. వెర్రి బాగుల దానిలా, గ్రామస్థులు తన గడప తొక్కిందే చాలనుకుని మురిసిపోయింది.

గ్రామస్థులు మార్గెట్ ఇంట్లో ఋరిస్థితిని ఎప్పటి కప్పుడు ఫాదర్ అడాల్ఫ్ కి తెలియజేసినా ఆయనకి తలాతోకా స్ఫురించలేదు. ఆ ఇంట్లో గాకపోతే చుట్టూ పక్కల దగ్గిలోనే ఎక్కడో మాంత్రికుడో, మంత్ర గత్తో ఉండి ఉండాలి. గ్రామస్థులు ఎంత సోదాచేసినా అటువంటి వ్యక్తి ఎవరూ కంటపడలేదు. మార్గెట్ గాని, ఉచ్చులాగాని, గాట్ స్ప్రింగ్ నార్ గాని మాత్ర తంత్రాలు జపిస్తున్నట్టుగాని, మాయలు గారడీలు చేస్తున్నట్టు గాని ఎవరూ చూడలేదు. అయితే ఇన్ని రకాల పిండివంటలూ, ఇన్ని రకాల ఫలాలూ, పానీయాలు ఎడతెగకుండా ఎక్కణ్ణించి వస్తున్నట్టు?

గ్రామస్థులు ఏది అడిగితే అది, ఎంత అడిగితే అంత చిటికెలో నష్టయి అవుతోందట. మంత్రగత్తెలు ఇటు వంటి పనులు తేలిగ్గానే చేయగలరు. కాని మంత్రాలు జపించకుండా, ఉరుములు, పిడుగులూ, భూకంపాలు రాకుండా, పిశాచాలు కళ్ల ఎదట నాట్యం చెయ్యకుండా ఈ విచిత్రాలేమీ జరగజూనికి వీలేదే. ఎంత మంత్రగత్తెలయినా ఇంత సురాయాసంగా మాయలు చేయలేరే. ఇదేదో కొత్తరకం ఇంద్రజాలం. ఏళ్లున్నకం లోనూ ఈమాదిరి మాయల్ని నూర్చి చదవలేదు. మాంత్రిక వస్తువులు మంత్రం ఉన్నంత వరకే బాగా ఉంటాయి; మంత్రం విచ్చిపోయిన తరువాత అవి మట్టి అయిపోతాయి. కాని మార్గెట్ ఇంట్లో వస్తువులు అలాకాదే! గ్రామస్థులు చాలుగా కొన్ని పిండివంటలు పల్లు, ఇతర వస్తువులు తెచ్చి ఫాదర్ అడాల్స్ కిచ్చారు. ఆయన కిలున చుట్టుకుని ఆ వస్తువుల్లో పున్న మంత్రం విచ్చిపోవుగాక! అని ప్రార్థనలు చేశాడు. అవి నిజంగా మాయవస్తువులైతే అంతటితో మట్టి పోవాల్సిందే కాని అవి శుభ్రంగా నిక్షేపంలా ఉండి పోయాయి. నూమూలు పదార్థాలు చెడిపోవటానికి ఎంతకాలం పుచ్చుకుంటాయో అపకూడా అంత కాలం పుచ్చుకుని మరే చెడిపోవటం, కుళ్లిపోవటం ప్రారంభించాయి.

ఫాదర్ అడాల్స్ ఆశ్చర్యానికి నేరలేదు. తనంత గొప్ప మేధావినికూడా తల్లకిందులు చేసేస్తాన్న

ఈనిచిత్ర సంఘటనలను తలుచుకున్నప్పుడల్లా ఆయనకి పిచ్చెక్కినంత పని అయ్యేది. మంత్రశక్తులవల్ల జరుగుతున్న పని కాదని ఆయన నిశ్చయం చేసుకున్నాడు. కాని అలాగని అక్కడో ఊరుకుంటే ఎట్లా? ఇదేదో కొత్తరకం మంత్రశక్తి కావచ్చుగా? మరి ఈ సంగతి ఎలా తెలుస్తుంది? ఆలోచిస్తే ఒక ఉపాయం వచ్చింది :

మార్గెట్ ఇంట్లో అంత వస్తుసామగ్రి ఉన్నదీ అంటే, అది బయటకుండి వచ్చినవై ఉండాలి; లేక ఇంట్లోనే ఎక్కడో తయారైఉండాలి. ఇంట్లోనే అంత సామగ్రి తయారవుతోందీ అంటే నిస్సందేహంగా అది మంత్రశక్తివల్లనే. ఛే! ఈ ఆలోచన వాస్తవిక; ఇప్పుడు బయటపడకపోతుందా కిటుకు అనుకున్నాడు ఫాదర్ అడాల్ఫ్.

7

ఇంతలో మార్గెట్ తన ఇంట్లో విందుచేయ నిశ్చయించింది. నలభై మందికి ఆహ్వానపత్రాలూ పంపించింది. విందు ఇంకా వారం రోజు లుంది. ఈ విషయం ఫాదర్ అడాల్ఫ్ కి తెలియగానే ఆయన సంతోషం వర్ణనాతీతం. 'వెమకబోయిన తీగె కాలికి తగిలిన' ట్లయింది. రహస్య విచ్ఛేదం చేయటాని కిదే మంచి తరుణం. మార్గెట్ ఇల్లు పడిగా ఉన్నది. దానికి చుట్టుపక్కల చాలమారంవరకూ జనసంచారం ఉండదు. ఈ వారంరోజులూ బాగ్రత్తగా మార్గెట్ ఇంటిని

నిఘాలో ఉంచితే, విందుకు అవసరమైన పదార్థాలు, వస్తుసామగ్రి బయటినుంచి లోపలికి వెళుతున్నదీ లేనిదీ సులభంగా కనిపెట్టవచ్చు. బయటినుండి లోనికి ఏమీ వెళ్లకపోతే లోపలే ఏవరో పైతాను సహాయంతో వాటిని తయారుచేస్తున్నారన్నమాట.

మాస్టర్ ఇంట్లోకి మరుగులు వస్తున్నారు, పోతున్నారు. కాని ఎవరూ ఏమీ తీసుకుపోవటమూ లేదు; తీసుకురావటమూ లేదు. నాపైమంది అతిథులకు ఇచ్చేవాని? ఎంత సామగ్రి కావాలి? మరి ఒక్క చనరుకూడా లోపలికి పోలే? ప్రతిరోజూ చీకటి పడగానే మాస్టర్ ఒక బట్ట తీసుకుని ఎక్కడికో వెళుతూ వున్నమాట నిజమే. కాని తిరిగి వచ్చేటప్పుడు వెంట ఏమీ తీసుకొస్తున్నట్లు కనబడలేదు.

ఆరోజే విందు. అతిథులు కొంచెం ముందుగానే వచ్చి తమ తమ స్థానాలాక్రమించారు. ఫాదర్ అడాల్ఫ్, ఆయన వెనక (ఆహ్వానింప బడకపోయినా) జ్యోతిష్కుడు వచ్చారు. గ్రామస్థులు జ్యోతిష్కుని చెవులో ఉదారు, బయటినుంచి సామగ్రి ఏమీ రాలేదని. విందు ప్రారంభమైంది. బల్లలమీద తళతళ మెరిసే ప్లేటాలలో, పాత్రలలో గ్రామస్థులెవరూ తిని కని వినని పదార్థాలు, పానీయాలు కొల్లలుగా ఉన్నాయి. అతిథులు వాటిని ఒక్కమ్మడిగా ముట్టించి నిశ్శేషం చెయ్యసాగారు. జ్యోతిష్కుని మనస్సు క్షణకాలం కల్లోలమైంది. తిరిగి తేరుకుని

చుట్టూ చూశాడు. ఈ పదార్థాలన్నీ నిజమైన పదార్థాలుగానే కనిపిస్తున్నాయి. రుచికి, స్పర్శకు, వాసనకు అన్నిటికీ మామూలుగానే ఉన్నాయి. మంత్రాలు లేవు, తంత్రాలు లేవు; ఉరుములు లేవు, మెరుపులు లేవు; అంతవరకూ నిశ్చయమే. ఇది మంత్రమహిమ అనే విషయంకూడా నిశ్చయమే. సందేహం లేదు; అంతే కాదు; ఇది మామూలుగా చూసే మంత్రమహిమకూడా కాదు; అపూర్వము, అద్భుతము, అనితరసాధ్యము అయిన మంత్రమహిమ. ఇది సామాన్యమైన శక్తికాదు. దీన్ని భేదించటానికి జ్యోతిష్కుడు కృతనిశ్చయు డయ్యాడు. తన ప్రయత్నం నెరవేరితే, ప్రపంచం మూల మూలలకూ ఈ విషయం పాకిపోతే, తన పేరు చరిత్రలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించబడుతుంది. దేశాలన్నీ దిగ్భ్రమ చెంది చూస్తాయి. ఇంత గొప్ప వ్యక్తి, మరెవరూ చేయలేని పనిని చేసిన మహాత్ముడు నిజంగా ఉన్నాడా అని ఆశ్చర్యంతో తరతరాలు తన పేరు చెప్పుకుంటారు. తన భావి కీర్తికి సంబంధించిన ఈ మధుర భావనతో జ్యోతిష్కునికి కై పెక్కిరింది.

ఉర్చులా జ్యోతిష్కుణ్ణి వినయంగా సమీపించి, “ఏం కావాలి సార్!” అని అడిగింది.

“నీ యిష్టం వచ్చింది తీసుకురా,” అన్నాడతడు.

ఉద్దుల, గాట్ ఫ్రీక్ నార్ ఇద్దరూ కలిసి పక్క
గదిలోనుంచి కొన్ని పానీయాలు పట్టుకువచ్చారు.
జ్యోతిష్కుడి బల్లమీద ద్రాక్షరసం నీసాలు రెండు
అమర్చారు. ఒక నీసాలో ఎర్రమధువు, మరొక
దానిలో తెల్ల మధువు ఉన్నాయి. జ్యోతిష్కుడు అత్యు
త్సాహంతో ఎర్రమధువు ఒక గ్లాసులో పోసుకుని
తాగిగా తాగాడు; మరొక గ్లాసు కూడా కానిచ్చాడు.
తరవాత ఎదురుగా వున్న వివిధ రుచ్యపదార్థాలు
ఆబగా లగాయించసాగాడు.

సరిగ్గా ఆ సమయానికే సైతాను అక్కడికి
వచ్చాడు. అతడు వస్తాడని నేను ఊహించలేదు. వారం
రోజులు పైగా అయింది అతడు వెళ్లిపోయి. ఈరోజున
వస్తాననికూడా మాతో చెప్పలేదు. అయినా సరిగ్గా
సమయానికే వచ్చాడు. విందు జరుగుతూండటంచూసి,
ఆహ్వానం లేకుండా వచ్చినందుకు సిగ్గుపడ్డట్టు నటించి,
వెళ్లిపోబోయాడు. కాని మార్గెట్ గబగబ వెళ్లి
అతని కరస్పర్శ చేసి ఉండవలసిందని బతిమాలింది.
అతడు ఉండబానికి అంగీకరించాడు. మార్గెట్ అతన్ని
సాదరంగా పోల్లోనికి తీసుకుపోయింది. ఆడపిల్లలకి,
విల్వెల్మీ మీడ్లింగ్ కు, కొంతమంది మగమపెద్దలకు
అతన్ని పరిచయం చేసింది. అతణ్ణి, చూడగానే
హాలంకటా సంచలనం కలిగింది. ఒకరితో ఒకరు గున
గుసలాడుతూ అతన్ని గురించే చెప్పకొసాగారు :
“చూశావా? ఆ అబ్బాయి ఎంత బావున్నాడో?”

“మొహంలో ఏమి వర్చస్సు, ఏమి తేజస్సు!”

“అతని పేరేమిటో?”

“ఫిలిప్ ట్రామ్.”

“సరిగ్గా సరిపోయింది పేరు. పేరుకు తగ్గి ఉన్నాడు.” (జర్మన్ భాషలో ‘ట్రామ్’ అంటే ‘క్రీమ్’ — స్వచ్ఛం — అని అర్థం.)

“ఏ చెస్తూ నుంబాడో?”

“చచ్చి ఉద్యోగానికి చదువుతున్నాడట.”

“బావ్రంది. అతని అందం చూస్తే బిషప్ అయిపోయే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి. అన్నట్లు వుంటుంది.”

“అతని సనతండ్రి నక్షిణాదిన ఎక్కడో ఉన్నాడట. గొప్పధనవంతు డట.”

“అలాగా? అబ్బ!”

ఈవిధంగా ఆశీధులు గున గునలుగా చెప్పుకోసాగారు. సైతాన్ను చూడగానే యా వన్మనీ తన్మయులై పోయారనటంలో సందేహం లేదు. అతడు హాల్లో అడుగుపెట్టిన తుణు నుంచీ వాతావరణం హఠాత్తుగా చల్లబడింది. బయట తీవ్రంగా ఎండ కాస్తున్నా లోపల ఇలా చల్లపడటానికి కారణమేమిటో ఎవరూ ఉహించలేక పోయారు. (అది సైతాను సాన్నిధ్యంవల్ల జరిగిన పనేనని మా ముగ్గురికీ తప్ప మరెవరికీ తెలియదు.)

ఈలోగా జ్యోతిష్కుడు మరొక గ్లాసుడు మధువు తాగాడు. అది మూసో గ్లాసు. గ్లాసులో మధువు నంనుకుని నీసా బల్లమీద పెట్టకంలో బల్ల కొంచెం కదిలి నీసాకింద పడబోయింది. వెంటనే పట్టుకున్నాడు. కాని మధువు చాలా వొలికిపోయింది. నీసా ఎత్తివేసింది చూస్తూ “అరేరే! నక్కటి ఎర్రబాడే రగం. వొలికిపోయింది!” అని పిచ్చిగా అంటూ పూతాస్త్రంగా అగని పుఖం ఒక్క వెలుగు చెప్పింది. “ఇంకా! ఇంకా! వెళ్లివచ్చి పట్టుకుందామి,” అని పిచ్చిగా అంటూ.

పిచ్చిగా గిన్నెపట్టికొచ్చి ఇచ్చింది. జ్యోతిష్కుడు నీసాను గిన్నెలోకి వంచాడు. అంతకుముందు నీసాలో కొంచెంమాత్రమే ఎర్రమధువు ఉన్నది. అతడు నీసా వంచగానే బుడబుడ శబ్దం వేసుకుంటూ గిన్నెలోకి బోలెడు ఎర్ర మధువు స్రవించసాగింది. గిన్నెక్రమంగా నిండిపోయింది. ఎర్రమధువు గిన్నెనుండి కొంచెం పొర్లిపోయింది కూడాను. ఈ అద్భుతదృశ్యం అతిథులు చూచుకుంటున్న ఆశ్చర్యచకితులను చేసింది.

జ్యోతిష్కుడు నీసాఎత్తి అందరికీ చూపించాడు.

“చూశారా? నీసా పూర్తిగా వంచేసినా ఇంకా నిండుగా వుంది,” అన్నాడు. అతిథులు నిశ్చేష్టులై వున్నారు. వేను పైతాను వంక చూశాను. అదే క్షణంలో అతడు అంతర్హితుడై పోయాడు. ఫాదర్ అడాల్ఫ్ రపీనుని లేచాడు. గొంతెత్తి “ఈ ఇంట్లో

పిశాచా లున్నాయి,” అని గర్జించాడు. అతిథులు కెవ్వన కేక వేసి లేచిపోయారు. “ఈ ఇంట్లో పిశాచా లున్నాయి. ఈ ఇంటిని—” అని సాదర్ అడ్వర్ ట్మెంట్ అనబోయాడు. ఆయన నోరు హఠాత్తుగా మూసుకు పోయింది. ఒక్కమాట జైటికి రా లేదు.

ఆక్షణంలో పైతాను నాకు మళ్ళీ కనిపించాడు; ఉల్లి పొరలాగ గాలిలో తేలుతూపోయి జ్యోతిష్కుడి శరీరంలో ఏకమై పోయాడు. జ్యోతిష్కుడు చెయ్యెత్తి అధికార స్వరంతో, పారిపోబోతున్న గ్రామస్థులను ఆశ్వాపించాడు: “ఆగండి. కదలకండి.” అందరూ ఉన్న చోటే ఆగిపోయారు. “గరాటీ పట్టుకురండి,” అని అరిచాడు. ఉర్సులా గడగడ వణికిపోతూ గరాటీ తెచ్చి ఇచ్చింది. జ్యోతిష్కుడు గరాటీ నీసాలో పెట్టి ఇందాక మధువుపోసిన గిన్నెపై అదంతా నీసాలో పోశాడు. నీసానిండా అదివరకే మధువున్నది. అయినా గిన్నెలోని మధువంతా నీసాలోకే పోయింది. మధు వంతా ఈ విధంగా నీసాలోకి ఓర్చాక జ్యోతిష్కుడు అందరికేనీ గర్వంగా చూసి “హహ్లాహ్లా” అని వికటాట్ట హాసం చేశాడు. “హు. ఇదోలేక్కా, ప్రతమా, జమా? ఇది ఎవరైనా చేయగలరు. నేను తలుచుకుంటే ఇంతకంటే గొప్ప తమాషాలే చెయ్యగలను,” అని మళ్ళీ నవ్వాడు.

“ఓయి దేవుడోయ్ ! ఈయనకి దెయ్యం పట్టింది,” అంతా ఒక్కసారిగా గొల్లుమన్నారు. అతి

ధూ ముఖాలు భయంతో వెల్లుగా పారిపోయాయి. ఒక్కడరుకున గుమ్మంకేసి దూకి వెనక్కి తిరిగి చూడకుండా అంతా పారిపోయారు. ఒకళ్లనొకళ్లు తొక్కుకుంటూ, ఎటు పోతున్నానో చూసుకోకుండా తలొకదారిగా పోయి పిన్ కోలోడ్డ్ జరిగెత్తారు. ఒక్క నిమిషంలో ఇల్లంతా ఖాళీ అయింది. మేము ముగ్గురు మిత్రులు, పిల్వెల్మ్ మీడ్లింగ్, ఉర్సులా, మార్గెట్, గాట్ ఫ్రీడ్ మాత్రం ఉన్న నోటనే పాతుకుపోయాము. ఇప్పుడు జరిగిన పిన్ కోతనంఘటనలోని రహస్యం మాకు ముగ్గురికే తెలుసు; ఏమీభయంకరంలేదని, ఇది సైతాను ప్రభావమేనని చెప్పి వారికి ధైర్యం కలిగించా లనుకున్నాం, గాని నోరు మెదప్పలేకపోయాము. సమయానికివచ్చి మార్గెట్ ను ఆదుకున్నందుకు సైతాన్ను నునసులోనే అభినందించాం. అతడు గనక రాకపోతే ఫాదర్ అడ్వర్స్ గ్రామస్థులచేత ఏం చేయించేవాడో తెలియదు.

అతిథులంతా ఎవరిదోవన వారు పారిపోవటం, తన ఇల్లు విశాచావిష్టమైనదని ఫాదర్ అడ్వర్స్ ఆరోపించటం—ఇదంతా తెలుచుకుని మార్గెట్ కంటికి మంటికి ఏకధారంగా ఏడవసాగింది. మీడ్లింగ్ చేష్టలు దక్కి శిలా ప్రతిమవలె కూర్చున్నాడు. ఉర్సులాస్థితి కూడా అలాగే వుంది గాట్ ఫ్రీడ్ నార్ సంగతి చెప్పనే అక్కర్లేదు. మంత్రగత్తెల కుటుంబానికి చెందిన మనిషి గనక ఇదంతా తనపనేనని ఎవరెప్పుడు

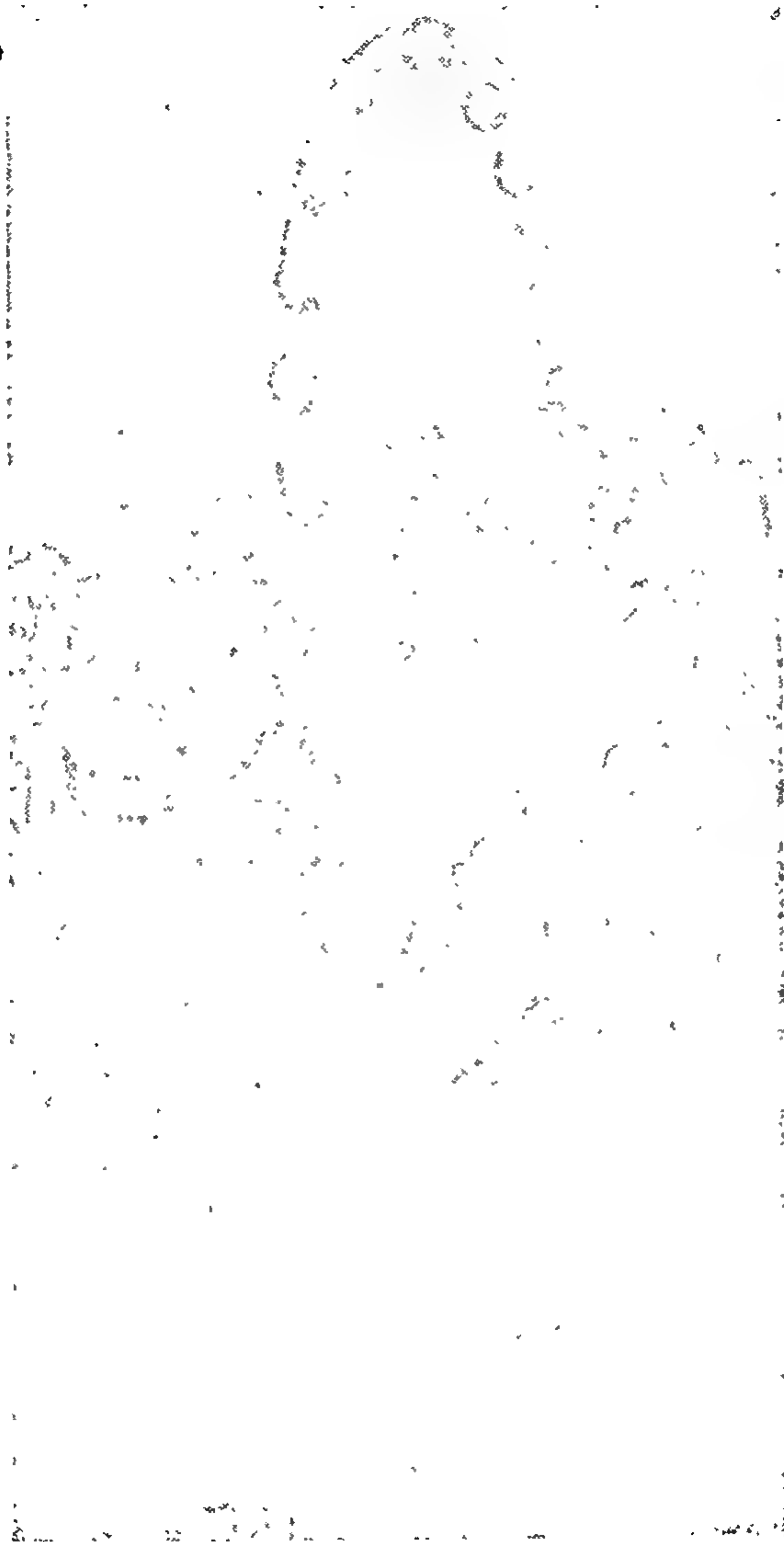
ఆరోపిస్తారోనని గజగజ వంటి పోతున్నాడు. ఆగ్నిన్
పిల్లి అమాయకంగా అక్కడికి వచ్చింది. ఉర్సులాను
ప్రేమగా నాకింది. కాని ఉర్సులా భయపడి వెనక్కి
తగ్గింది. ఆపిల్లి చెయ్యూ, పట్టేమోనని ఆమెకు లోపల
అనునూనం. కాని అటువంటి పిల్లితో జగడం పెట్టు
కొనే ధైర్యంలేక ఊరుకుంది. మా ముగ్గురు విప్రశాలికి
ఆపిల్లి సంగతి తెలుసుగనక దాన్ని ద్వారకి చేర
దేశాము. ఆపిల్లి మంచిది కాకపోతే సైతాను వానిపై
నిరూణ చూపించి ఉండడు. (సర్వా సర్వ పితృతలైరి
స ప్రాణో అయినా సైతాను దుష్టిలో ముందినది) *

ఇక ఆలిఖుల సంగతి. ఇట్లా ఇక్కడన ఆలిఖులు
గానూ కేకలు పెట్టకుంటూ బుద్ధులలో ఒకరికెత్తారు.
ఆకేకలు విని గ్రామ ప్రజలు యావస్థంబే సంగతేమిటో
తెలియక కంగారుగా రోడ్లమీదకొచ్చి గుంపులు
గూడారు. భయంతో కొయ్యబారి పోయారు. ఇంతలో
ఫాకత్ అడాల్ఫ్ వచ్చాడు. జనం మొత్తిగిలి ఆయనకు
దోవ ఇచ్చారు. ఆయనవచ్చిన కాసేపటికి జ్యోతిష్కుడు
తన లో తను ఏమిటో గొణుక్కుంటూ వచ్చాడు.
అతన్ని చూస్తూనే అందరినోళ్లా బిగుసుకు పోయాయి.
దూరంగా తప్పుకున్నారు. అతనికేసి తేరి చూడటానికే
భయపడ్డారు. ఆడవాళ్లు కొందరు మూర్ఛిల్లారు. అలా
అతడు ముందుకు సాగిపోయిన తరువాత జనం అతన్ని
కొంత దూరం నుంచి వెంబడించారు. జ్యోతిష్కుడు
విందులో చేసిన విచిత్రాలు తెలియనివాళ్లు అడిగి

తెలుసుకొన్నాడు. ఈవిధంగా గ్రామమంతా ఆవిషయం
క్షణాల్లో అల్లుకుపోయింది. అల్లుకుపోవటమే కాదు—
ఆనోటా ఆనోటానడి గోరంతలు కొండంతలుగా
విస్తరించినై. చివరికి జ్యోతిష్కుడు నీసాడు మధు
వ్రతో ఒక పెద్ద పీపా నింపాడనీ, ఆపీపాడు మధుర
తిరిగి నీసాలోకి నంపాడనీ కథలు బయలుదేరాయి.

జ్యోతిష్కుడు అలాపోయి పోయి పూతూరి
పెద్ద బాబు చేరాడు. అక్కడ గారడీ వాడొకడు
గారడీ చేస్తున్నాడు. వాడు మూడు ఇత్తడి బంతులు
ఒకదాని వెనుక ఒకటిగా గాలిలోకి ఎగరేస్తూ, పట్టు
కుంటూ తనవిద్య ప్రదర్శిస్తున్నాడు. జ్యోతిష్కుడు
సరాసరి గారడీవాని దగ్గరికెళ్ళి ఆ బంతులు తీసు
కున్నాడు. తన వెంట వచ్చే గుంపు నుద్దేశించి “పాపం
ఈ బీదగారడీ వాడు పొట్ట కూటికోసం ఈ ముష్టివిద్య
కాస్త నేర్చుకున్నాడు. రండి. మీకు నావిద్య
చూపిస్తాను,” అన్నాడు.

అని మూడు బంతులూ ఒకదాని వెనుక ఒకటి
అతి వేగంగా ఎగరేస్తూ పట్టుకుంటూ, కోడిగుడ్డు
ఆకారంలో ఒక వృత్తం వర్పజేట్టు చేశాడు. తరవాత
బంతుల సంఖ్య క్రమంగా హెచ్చింది. నాలుగు,
అయిదు, ఆరు, ఏడు, ఎనిమిది, ఈవిధంగా ఎక్క
ణ్ణించి వచ్చాయో తెలియకుండా వంద బంతులు
తయారయ్యాయి. ఇన్నిటిని గాలిలో ఆడిస్తూంటే
ఇండాకటి కోడిగుడ్డు ఆకారపు వలయం బ్రహ్మాండ

మైన సరిమాణానికి పెరిగింది. బంతులాడిస్తున్న జ్యోతి
 ముగ్గుని చేతులు ఎప్పుడు బంతిని కట్టుకుంటున్నాయో,
 ఎప్పుడు డేగ రేస్తున్నాయో కనిపించలేదు. అసలు
 ఆ వేగానికి అతని చేతులుకూడా కనిపించలేదు.
 కొంత సేపటికి అతడు చేతులు కట్టుకుని పైకి చూస్తూ
 బంతుల్ని వాటంతట వాటి నే తిరగమని ఆజ్ఞాపించాడు.
 అతని ఆజ్ఞ ప్రకారమే అవి గాలిలో వేగంగా తిరగ
 సాగాయి. ఎండలో ధగ ధగ మెరుస్తూ నిరాధారంగా
 తిరిగే ఆ ఇత్తడి బంతులు చూస్తుంటే అది చూసి తీర
 వలసిన దృశ్యం అనిపించింది. రెండు నిమిషాలైన తర
 వాత “చాలు” అన్నాడు. వెంటనే వలయం విడిపోయి
 బంతులు చెల్లా చెదురుగా కింద పడ్డాయి. అవి ఎక్కడ
 పడితే అక్కడ జనం భయ భ్రాంతులై దూరంగా
 పారిపోయారు. వాటిని ముట్టుకుంటే చచ్చి పోతా
 మేమో అన్నంత భయపడ్డారు. వారి భయం చూసి
 జ్యోతిష్కుడు హేళనగా నవ్వాడు. పిరికి దద్దమ్మలు,
 అని తిట్టాడు.

ఆపక్కనే గారడీవాడు రెండు గడకర్రలు పాతి
 వాటికి ఎత్తుగా ఒకతాడు బిగించి కట్టాడు. అది
 చూశాడు జ్యోతిష్కుడు. “ఈ గారడీ వాడు ఈతాడు
 మీద ఎంతో కష్టపడి అటూ ఇటూ నడవటం మీరు
 చాలాసార్లు చూసి ఉంటారు. ఇప్పుడు నేను చేసే
 తమాషా గూడదే,” అంటూ జ్యోతిష్కుడు
 ‘హూం’ అని గాలిలో కెగిరి తానుమీద నుంచు

న్నాడు. రెండుకళ్ళూ చేతులతో చూసుకుని ఒంటి కాలితో ఈ చివరనుంచి ఆ చివరకి గంతుతూ పోయాడు. మల్లి అలాగే వెనక్కి గెంతుతూ వచ్చాడు. ఇలా కొన్నిసార్లు చేశాక తాడుమీదనే పిల్లి మొగ్గులు వేశాడు. మొత్తం ఇరవై ఏడు మొగ్గులు వేశాడు.

జనం ఈ దృశ్యం చూసి ఆశ్చర్య చకితులయ్యారు. జ్యోతిష్కుడు ముదివద్దు. కర్ర పట్టుకోవడే తిన్నగా నడవ లేనంత బలహీనుడు. అటువంటి వాడు ఇలా గెలిచటా, మొగ్గులెయ్యటం చూసి ఏమనుకోవానికి తోచలేదు. చివరికి జ్యోతిష్కుడు తాడుమీద నుంచి కిందకి దూకి కర్ర పట్టుకుని నేరుగా తన నివాసంకేసి మెల్లిగా నడిచిపోయాడు. అప్పటికి జనానికి స్పృహ వచ్చింది. అంతా దీర్ఘనిశ్వాసాలు విడిచి, కళ్లు నులుముకొని ఒకరి నొకరు చూసుకున్నారు. “ఇదంతా నిజమా కలా? నేనేనా చూసింది, నవ్వు కూడా చూశావా?” అని ఒకరి నొకరు ప్రశ్నించుకున్నారు. ఆఖరికి గుంపు విడిపోయింది. గ్రామస్థులు జంటలు జంటలుగా ఒకరి కొకరు ఆసరాగా బుజాల మీద చేతులు వేసుకుని ఎవరినొకరు వారు వెళ్ళి పోయారు.

మేము ముగ్గురం మా తండ్రుల వెనకే నడిచాం. వారేం మాట్లాడు కుంటూరో వినాలనుకున్నాం. మా ముగ్గురి తండ్రులూ మా ఇంటిలోనే సమావేశమయ్యారు. మేము కూడా వారి పక్కనే

కూర్చున్నాం. వారు ముగ్గురూ గాఢ విచారంలో మునిగి వున్నారు. ఈ విచిత్ర సంఘటనలను బట్టి చూస్తే మా గ్రామానికేదో ప్రళయం ముంచుకు రాబోయే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయని వారు అనుకున్నారు. మా నాన్న ఇలా అన్నాడు:

“ఫాదర్ అడాల్ఫ్ చూశారా? ఏదో ఘాట్లాడటానికి నోరు తెరిచాడు. తెరిచిననోరు తెరిచినట్టే వాగ్బంధమై పోయింది. ఇంతవరకూ ఏ మంత్ర గత్తెలయినా సామాన్య జనం మీదనే తమ ప్రభావం చూపించేవారు. ఇప్పుడు దేవుడి సేవకులైన మతగురువుల్ని కూడా లెక్క చెయ్యటంలేదు. కాలం మారి పోయింది. ఇదంతా ఏదో వినాశనానికే వచ్చింది. పైగా ఫాదర్ అడాల్ఫ్ మెల్లో శిలువబిల్ల ఉన్నది కూడాను.”

“అవునవును. మేమూ చూశాం. అది వున్నప్పటికీ లెక్కలేక పోయింది,” అన్నారు మిగతా ఇద్దరూ.

“ముందేం జరుగుతుందో. ఇప్పటివరకూ మన్ని రక్షించేది చర్చేనని నమ్ముకున్నాం. అది కూడా ఓడి పోయింది.”

“అవును. ఓడిపోయింది. దేవుడు మన్ని వినర్జించాడు. దేవుడు మన్ని వొదిలేసి వెళ్లిపోయాడు.”

“అయితే మన కింకెవరు దిక్కు,” అన్నాడు సెప్టి తండ్రి.

“మనం దిక్కులేని పక్షుల మయ్యాము. మనకి వినాశకాలం సమీపించింది,” అని నికొలాస్ తండ్రి జడ్జిగారు అన్నారు.

“మన డోల్ఫ్ ఇలా జరిగిందని దేశమంతా తెలుస్తుంది. మంత్రగత్తెల ఏలుబడిలో వున్న మన గ్రామాన్ని అంతా వెలి వేస్తారు. మనపూరికి బయటి వారెవరూ రారు; మనతో సంబంధాలు తెంచుకుంటారు. ఇక మనపట్లు కుక్కల కెరుక,” అని సెప్పీ తండ్రి హోటల్ యజమాని అన్నాడు.

“అవును. అంతేకాదు. అన్నిటికంటే ఘోరం ఇంకోటుంది...” అని చెప్పలేక ఆగిపోయాడు మానన్న.

“ఏమిటది?” అని మిగతా ఇద్దరూ వాణికి పోతూ అడిగారు.

“పోప్ కూడా మన గ్రామాన్ని వెలిపెట్టవచ్చు!”

ఈమాటలు పిడుగుపాటు లాగ పనిచేశాయి. స్పృహతప్పి పడిపోయి నట్లయ్యారు మా తండ్రులు ముగ్గురూ. పోప్ చేత వెలివెయ్య బడటం కంటే దారుణ దుర్గతి ఏ గ్రామానికీ పట్టదు. ఈ దుర్గతి తప్పించటం ఎలాగా అని ముగ్గురూ తలలు బద్దలు కొట్టుకున్నారు. అనేక విధాల చర్చించారు. అనేక మార్గాలు ఆలోచించారు. కాని ఏదీ నచ్చలేదు. ఆ మధ్యాహ్నమంతా యోచించినా సమస్య తెగలేదు.

తెగేట్టు లేదని నిశ్చయించుకుని, బరువెక్కిన గుండె లతో ఇల్లకు వెళ్లిపోయారు.

వారు వెళ్ళి పోకముందే నేనొక్కణ్ణి అవతలికి జారుకున్నాను. మార్గెట్ ఇంటికి వెళ్లి అక్కడేం జరుగుతోందో చూడాలను కున్నాను. దోవలో పరి చితులైన గ్రామస్తుల నేకులు ఎదురు పడ్డారు. కాని ఎవరూ మాట్లాడలేదు. మాట్లాడే స్థితిలో కూడా లేరు. స్వప్నంలో నడుస్తున్న మాదిరిగా శూన్యంగా చూస్తూ ఎటో నడుస్తున్నారు. వారిని చూస్తే బాలి వేసింది.

మార్గెట్ ఇంట్లో శ్మశాన వాతావరణం ఏర్పడింది. మార్గెట్, మీడ్లింగ్ ఒకే సోఫాలో కూర్చున్నారు. కాని ఒకరితో ఒకరు మాట్లాడటం లేదు. విచారంగా చూస్తూ కూర్చున్నారు. మార్గెట్ కళ్లు ఏడ్చి ఏడ్చి ఎరుపెక్కి వున్నాయి. ఆమె నన్ను చూసి ఇలా అన్నది:

“మీడ్లింగ్ ని వెళ్ళిపోమ్మని ఇందాకణ్ణించి చెబుతున్నాను. ఇక ఇక్కడికి రావద్దన్నాను. మాతో సంబంధాలు పెట్టుకోవద్దన్నాను. అతడు వినటంలేదు. మాయిల్లు పిశాచాల ఏలుబడిలో వుంది. మాకెల్లాగూ నరకం తప్పదు. ఈ అమాయకుడు కూడా ఎందుకు నరకం కొని తెచ్చుకోవాలి? నామీద ప్రేమ వుంటే ఉండవచ్చును గాని నాతోపాటు నరకంలో పడిపోవాలని ఎక్కడుంది?”

మిడ్లంగ్ వెళ్లనంటే వెళ్లనన్నాడు. ఆమె ఎక్కడుంటే అక్కడే ఉంటానన్నాడు. ఆమెకు అపాయం వస్తే తనకూ రానిమ్మన్నాడు. ఆమాటలు విని మార్గెట్ మళ్ళీ ఏడ్చింది. ఆదృశ్యం చాలా జాతి గొలుపుతోంది. వెళ్ళి పోదామా అనుకుంటున్నాను. ఇంతలో ఎవరో తలుపుకొట్టారు. సైతాను లోపలికి వచ్చాడు. అతడు రాగానే గాలి చల్లబడింది. మధ్యాహ్నపు ఎండలో వెన్నెల కలసినట్టయింది. సైతాను మునపటి కంటే సుందరంగా, సంతోషంగా ఉన్నాడు. అతన్ని చూస్తూనే అందరూ క్షణకాలం తన్మయులై పోయారు. సైతాను ఇందాకటి విషయాలు స్మరించ నైనా స్మరించకుండా, అవేమీ జరగనట్టే మాట్లాడ సాగాడు. ముందు సంగీతం గూర్చి మాట్లాడాడు. సంగీతం మాట వినగానే మార్గెట్ తన దుఃఖం మరిచిపోయి ఉత్సాహితురాలై సంభాషణలోకి దిగింది. సైతాను అలా ఎంతసేపూ సంగీతకళ గూర్చి ఉపన్యాసం చేశాడు. సంగీతంమీద అంత అద్భుతంగా, విశదంగా, విజ్ఞాన వంతంగా మాట్లాడటం మార్గెట్ ఎప్పుడూ వినలేదు. సైతానుపై ప్రేమవొలికించేస్తున్నట్టు చూసింది. ఆచూపు గమనించి మిడ్లంగ్ మూతి ముడుచుకున్నాడు. తన ప్రియురాలు మరొకరి కేసి అంత గౌరవంతో చూడటం అతనికి బాధగా ఉండదా?

తరవాత పైతాను కవిత్వం మీద మరికొంత
సేపు సంభాషించాడు. మహాకవుల రచనలు కొన్ని
చదివి వినిపించాడు. మార్గెట్ మళ్ళీ ఇందాకటిలాగే
ప్రేమగా చూసింది. మళ్ళీ మీడ్లింగ్ జిన్న
డయ్యాడు. ఈసారి మార్గెట్ కనిపెట్టింది తన ప్రియు
డికి కోడలై తెప్పించానని. ఎంతో నొచ్చుకుంది.

ఆరాత్రి నేను మామూలుగా పక్కమీద పడు
కున్నాను. వాన కురుస్తోంది. కిటికీ తలుపుల మీద
వాన జల్లు సంగీత ధ్వనులు చేస్తోంది. ఆ సంగీతం
జోల పాడినట్లయి అలాగే నిద్రపోయాను. ఒకరాత్రి
వేళ పైతాను నా దగ్గిరకివచ్చి లేపాడు.

“నాతోరా. అల్లలా తిరిగొద్దాం. ఎక్కడికి
పోదాం చెప్తా,” అన్నాడు.

“నీ యిష్టం, ఎక్కడికైనా సరే.”

పెంటనే కళ్లు మిరుమిట్లు గొలిపే సూర్య
కాంతిలో ఉన్నాను.

“ఇది చైనా!” అన్నాడు పైతాను.

చైనా అనగానే ఆశ్చర్యం, సంకోషం, గర్వం
ఒక్కసారిగా కలిగాయి. మా చూడునుంచి ఎంత
మూరం వచ్చానో! నా కంటే అదృష్టవంతుడు
మరి లేడనిపించింది. మాచూళ్లో అందరికంటే ఎక్కువ
జేషాలు తిరిగినమనిషి ఒకడున్నాడు. వాడికి తను
గొప్ప దేశసంచారినని చచ్చేగర్వం. కాని వాడు
కూడా ఇంతదూరం తిరిగి వుండడు. వాడిజన్మలో

ఇంతదూరం. రాలేడు కూడాను. నేను కొన్ని పేల మైళ్లదూరంలో ఉన్న చైనాదేశం కూడా వెళ్లి వచ్చానని తెలిస్తే వాడిగర్వం పటాపంచలౌతుంది.

చైనాసామ్రాజ్యం యావత్తూ ఒక అరగంటలో పర్యటించాం. చూడవలసిన విశేషాలన్నీ చూశాం. కొన్నికొన్ని దృశ్యాలు అద్భుతంగా, కొన్ని దృశ్యాలు అసహ్యంగా ఉన్నాయి. అలా తిరిగి తిరిగి కొంతసేపటికి ఒక కొండ శిఖరాన వ్రాలి కూర్చున్నాం. మేము కూర్చున్న చోటినించి ఎన్నో కొండలు, కోనలు, నదులు, మైదానాలు, పట్టణాలు, పల్లెలు, ఒకవైపున సముద్రం కనిపిస్తున్నాయి. ఆ విశాలమైన దృశ్యం కళ్లకి పండుగగా, హృదయానికి వెన్నెలగా, ఎంతో ప్రశాంతంగా ఉన్నది. ఈమాదిరిగా అనుకున్నప్పుడల్లా దూరదేశాలకి వెళ్ళగలిగితే, ఎంత బాగుండును! ఎప్పుడూ కూడన మంచూ కాలవలె ఉన్నచోటే ఉండకుండా కొత్త చోట్లకి వెళుతూ ఉండటంవలన జీవితభారం ఈబుజం మీంచి ఆ బుజంమీదికి మార్చుకున్నట్లయి మనస్సు ఎంత తేలికపడుతుంది!

నేనూ సైతాను కబుర్లలోకి దిగాము. సైతాను ప్రవర్తన ఏవిధంగానైనా సంస్కరించాలనే ఆలోచన కలిగింది. అతడు చేస్తున్న పనులు నాకేమీ నచ్చలేదనీ, అతనిమూలంగా ఎందరు కష్టాలపాలౌతున్నారో ఆలోచించుకోమనీ చెప్పాను. అతడు మాన

పులి కపకారం చెయ్యాలని ఉద్దేశించకపోయినా, చేసే పనులవలన దుష్ఫలితాలు మాత్రమే కలుగుతున్నాయని చెప్పాను. ఏ పనిచేస్తే ఎవరికేఫలితాలు కలుగుతాయో ఆలోచించుకుని మరీ పనులు పంపెట్టమని అన్నాను.

పైతాను నవ్వాడు : “ఏమిటి నువ్వనేది ? పిచ్చివాడా ! నేనుచేసే పనుల ఫలితాలు నాకు తెలియవంటావా ? బలేవాడివే !”

“నీపనులవల్ల కలిగే ఫలితాలు నీకు ముందే తెలిసేటట్టయితే, ఇవన్నీ ఎందుకు చేస్తున్నట్టు ?”

“చెప్పమంటావా ? చిను. మీజాతి చిత్రమైన జాతి. మానవుడు యంత్రంలాంటివాడు. ఈయంత్రంలో ఒకభాగం దుఃఖాన్ని తయారుచేస్తుంది. మరొక భాగం సంతోషం తయారుచేస్తుంది. చాలామందికి ఈయంత్రం సుఖదుఃఖాలను సరిసమానంగా తయారు చేసి పెడుతుంది. ఒకవేళ సమానంగా తయారు చెయ్యటానికి వీలేకపోతే దుఃఖాన్నే ఎక్కువ తయారు చేస్తుందిగాని సుఖాన్నికాదు. కొందరు మనుషుల తత్వాన్నిబట్టి దుఃఖం ఉత్పత్తిచేసే యంత్రభాగానికి ఊపిరి సలపకుండా పని పడుతుంది. అటువంటివాళ్లు జీవితంలో సంతోషంఅంటే ఏమిటో ఎరక్కుండానే బతుకుతారు, చస్తారు. వాళ్లేం ముట్టుకున్నా, ఏం చేసినా దుఃఖమే తయారవుతుంది. వాళ్ళకి జీవితం గుదిబండగా, సర్పబంధంగా, శాపఫలితంగా అని

పిస్తుందిగాని దేవుడిచ్చిన వరం అనిపించదు. అటు వంటివాళ్లు ఉండరంటావా? ఓ. కావలసినంతమంది ఉన్నారు. ఒక్కొక్కసారి ఒక్కొక్కమనిషికి ఒక గంటసేపు అనుభవించిన ఆనందానికి బదులుగా కొన్ని సంవత్సరాల బాధామయ జీవితం లభిస్తుంది. ఏం, తెలిసిందా? ఇప్పుడు చెబుతాను. మీ గ్రామ ప్రజలు నాకే మీ కారు. నాదృష్టిలో వాళ్లకేమీ పలువలేదు. ఒప్పుకుంటావా?”

“కానప్పు,” అన్నాను ముక్తసరిగా.

“కావచ్చేమిటి? నిజంగానే వాళ్ళకీ నాకూ ఎక్కడా సాదత్యంలేదు. వాళ్ళకీ నాకూ ఆకాశ మంత తేడా వున్నది. ఉదాహరణకి చెబుతాను, వాళ్ళకి మెదడులేదు.”

“మెదడులేదా?” అని ఆశ్చర్యపోయాను.

“అబ్బే. ఏకోశానా మెదడులేదు. నీకు ముందు ముందు వివరించిచెబుతాను, మనిషి గర్వంగా చెప్పు కునే మనస్సు అనే సదార్థం ఏమిటో, ఆ అంధకార అయోమయకూడం ఎలా వుంటుందో—అన్నీ తర వాత వర్ణిస్తాను. మానవులకీ నాకూ పోలికలేదు. వాళ్లకేమో తుద్రభావాలు, తుద్రసంతోషాలు, దుఃఖాలు, గర్వాలు, అశిశయాలు వస్తూంటాయి, పోతూంటాయి. వాళ్ల తుద్రజీవితం ఒక చిరునవ్వు, ఒకనిట్టూర్పు, ఒక రెప్పపాటులాంటిది. వాళ్లకి అసలు జ్ఞానంలేదు, ధర్మాధర్మ విచక్షణజ్ఞానంతప్ప. ఈ చీ

మనిచూడు. దీన్ని చూసి ఒక ఏనుగు ఏమనుకుంటుంది? ఈ చీమ సుఖంగా ఉందో, కష్టాల్లోవుందో, దానికి పెళ్లాంబిడ్డలు, తలిదండ్రులు ఉన్నాలో లేదో, మంచి ఉద్యోగం చేస్తోందో లేదో, దాని రాజకీయ ఆశయాలు సఫలం అవుతాయో లేదో, దానికి పడిసెం పట్టిందో, తలనొప్పి వచ్చిందో—ఇవన్నీ ఆలోచిస్తుందా ఏనుగు? ఉహు. ఏనుగు బ్రహ్మాంశమైన జంతువు. దానికి చీమ జీవితం గూర్చి ఆలోచించవలసిన అగత్యంలేదు; తన ఆలోచనలను చీమ పరిమాణానికి కుదించుకోవలసిన అవసరం దానికి లేదు. అంతేగాక చీమమీద కోపించుకుని ద్వేషించవలసిన పనికూడా లేదు. నాక్కూడా మానవునిపై కోపం లేదు. ఏనుగుకు చీమపై లక్ష్యంలేదు. నాక్కూడా మానవునిపై లక్ష్యంలేదు.

ఏనుగు వంద ఏళ్లు బతుకుతుంది. చీమ ఒక రోజే బతుకుతుంది. బలంలో, బుద్ధిలో, తీవ్రంలో ఏనుగుకూ, చీమకూ ఎంతో భేదం ఉన్నది. మానవుణ్ణి నన్నూ పోలిస్తే చీమకూ ఏనుగుకూ గల భేదంకంటే ఎన్నో రెట్లు భేదం కనిపిస్తుంది.

మానవుని మనస్సు బహు వోపిగ్గా ఆ ముక్కా యీ ముక్కా కలిపి చీకిరి బాకిరిగా ఏదో తయారు చేస్తుంది. కాని నా మనస్సు సృష్టిస్తుంది! అర్థమైందా, సృష్టించడమంటే ఏమిటో? ఏది కావాలంటే అది, ఒక చిటికెలో సృష్టిస్తుంది! ఏ ముడివస్తువూ

అక్కర్లేకుండా సృష్టిస్తుంది. ఘన, ద్రవ, వాయు పదార్థాలు, రంగులు—ఏది పడితే అది, భావన అనే శూన్యంలోంచి సృష్టిస్తుంది. మానవుడు సిల్కు దారం గూర్చి భావిస్తాడు; అది తయారు చేసేందు కొక యంత్రంగూర్చి భావిస్తాడు; ఎంతో శ్రమపడితేనే గాని యంత్రమూ, సిల్కు దారమూ తయారు కావు. నేనో? తలుచుకోవటం, తయారు కావటం రెండూ ఒకేసారి జరుగుతాయి.

నేను ఒక పద్యం, ఒక రాగం, ఒక చదరంగం ఆట ఏది తలుచుకున్నా తక్షణం అది తయారైపోతుంది. నాది దివ్య మేధస్సు. దానికి అందని విషయం లేదు. నా దృష్టిని అరికట్టగలది ఈ విశ్వంలో లేదు. రాళ్లలోంచి అవతలికి చూడగలను. గాఢాంధకారం నాకు పట్టపగలు అవుతుంది. ఒక పుస్తకం తీసుకుంటే పేజీ తరవాత పేజీ చదవ నక్కర్లేదు. అట్టలోంచి చూశానంటే లోపలి విషయాలన్నీ ఒక్క క్షణంలో ఆకళించుకోగలను. ఆకళించుకున్నదాన్ని పదిలక్షల సంవత్సరాల కై నా మరిచిపోను. పక్షి, చేప, పురుగు ఏదీ కూడా నాకు తెలియకుండా రహస్యంగా ఏ పని చేయలేదు. ఒక పండితుడు అరవ మ్యేళ్ళపాటు శ్రమపడి నేర్చుకున్న విజ్ఞానాన్ని అతని బుర్రలోకి ఒక్క చూపు పోనిచ్చి అదంతా నాది చేసుకోగలను. అతడు తను నేర్చుకున్న విజ్ఞానం

మరిచిపోవచ్చు. కాని అతని దగ్గిరించి కొట్టేసిన నేను మాత్రం మరిచిపోను.

బహుశా ఇప్పుడు కొద్దిగా నన్నర్థం చేసుకుంటున్నా ననుకుంటాను. చెబుతా విను. ఇండాక చెప్పిన ఏనుగు ఉండే! అది ఖర్మంచాలక చీమ అంటే ఇష్టపడివుండచ్చు; అంతే గాని చీమను ప్రేమించటం మాత్రం దానివల్ల కాదు. ఏనుగు ఏనుగులనే ప్రేమించగలదు. దేవతలు దేవతలనే ప్రేమించగలరు. దేవతల ప్రేమ మహోన్నతంగా, మహావిశాలంగా, తేజోన్వితంగా ఉంటుంది. ఒక వేళ దేవతలు మానవుల్ని ప్రేమించటమే తటస్థిస్తే ఆ ప్రేమ మానవుల్ని భస్మీభూతం చేస్తుంది. ఉహు. మేము మానవుల్ని ప్రేమించలేము. వారంటే ఇష్టపడవచ్చు. నువ్వు, నీ మిత్రులిద్దరూ, ఫాదర్ పీటర్, నాకెంతో ఇష్టులయ్యారు. మీమీద ఇష్టం మూలంగానే మీ గ్రామస్థులకోసం ఈ పనులన్నీ చేస్తున్నాను.

మీ గ్రామస్థులకి నేను చేసేది చెబు అని నువ్వనుకుంటున్నావు. కాదు. నేను మంచే చేస్తున్నాను. మంచి అని నీకు తెలియకపోవచ్చు. మీ మానవులకి ఏదిమంచి ఏదిచెడ్డ అనేది తెలియదు. ఎందుకంటే వాళ్లు నాలాగా భవిష్యత్తులోకి చూడలేరు. నేను చేసిన పనులమూలంగా మీ గ్రామస్థులకి శుభమే చేకూరుతుంది. కొందరికి వాళ్ల జీవిత కాలంలోనూ, మరికొందరికి వారితరవాత తరాల్లోనూ శుభం కలుగు

తుంది. ఈ శుభానికి కారణం నేనని వారెవ్వరూ గ్రహించలేరు. అంతమాత్రాన అది శుభంకాకుండా పోదు. మీపిల్లలు మామూలుగా ఆడుకునే ఆట ఒకటే. ఇటుకలు తీసుకొచ్చి వాటిని వరసగా నుంచోపెడతారు. ఒక ఇటుకనుతోస్తే చాలు, అది తనపక్క ఇటుకను, అది తనపక్క ఇటుకను అలా ఒకదాన్నొకటి తోసుకుంటూ, చివరికన్నీ పడి పోతాయి. మానవజీవితం అలాంటిదే. శిశువు పుట్టగానే మొదటగా చేసేది, తరవాత చెయ్యబోయే పనులన్నీటినీ నిర్ణయిస్తుంది. ఇటుకలన్నీ పడిపోవటానికి మొదటి ఇటుకపడటం ఎలా కారణమవుతోందో, అలాగే మానవుడు చేసే పనులన్నీటినీ అతడు మొదట చేసేది కారణమవుతుంది. నాలాగా భవిష్యత్తులోకి నువ్వుకూడా చూడగలిగితే ఒకమనిషికి జీవితంలో ఏమేమి జరగబోతోందో అంతా చూడగలవు. ఆమనిషిచేసిన మొట్టమొదటిదిని తెలిస్తే చాలు, అంతా చెప్పవెయ్యచ్చు. దానికి తిరుగులేదు.”

“అయితే మానవజీవితం ఎలా ఉండాలో శాసించేది దేవుడేనా?” అని అడిగాను.

“కాదు. మనిషివలన రాలు, సరిస్థితులే అతని జీవితం నిర్ణయిస్తాయి. మొదటిదిని రెండోపనిని, అది మూడోపనిని అలా జీవితాంతంవరకూ చేసే అన్ని పనులనూ నిర్ణయిస్తుంది. ఒకవేళ ఎవడైనా తను చెయ్యవలసిన పనుల్లో ఒకటి చెయ్యలేదనుకో. ఉదా

హరణకి ఒకమనిషి ఫలానాకోజున, ఇన్నిగంటల
ఇన్నివిమిషాల ఇన్నిసెకండ్లకి, ఒక నూతి వద్దకు
వెళ్లాల్సి ఉందనుకో. అతడు వెళ్లలేదనుకో. అతని
జీవితం ఆ సెకండునుంచే మారిపోతుంది. నూతివద్దకు
వెడితే, అతడు చచ్చిపోయేలోగా చక్రవర్తి కాగలడు
అనుకుందాం. నూతివద్దకు వెళ్లలేదు కనుక బిచ్చ
గాడై కష్టాలపాలు కావలసిరావచ్చు. మరొక ఉదా
హరణ: కొలంబస్ అమెరికా కనిపెట్టాడు. అతడు ఏదో
కారణంవల్ల ఏదోఒక చెయ్యవలసిన పని చెయ్యలేదనుకో.
దానివల్ల అతని జీవితమంతా మారిపోయి ఉండేది.
ఏదో మారుమూల ఇటాలియన్ గ్రామంలో, మత
గురువుగా ఉంటూ ఎవరికీ తెలియకుండా చనిపోయే
వాడు. అమెరికా ఇంకా రెండువందల ఏళ్ళదాకా
కనిపెట్టబడకుండా ఉండిపోయేది. ఈసంగతి నాకు
తెలుసు. కొలంబస్ జీవితం నేను బాగా పరిశోధిం
చాను. అతని జీవితానికి కొన్ని లక్షల గమ్యస్థానాలు
ఉన్నాయి. ఇన్ని లక్షలమార్గాలలోను ఒక్క మార్గం
లోనే అతడు అమెరికాకనిపెట్టడం తటస్థిస్తుంది. అతడు
మరేమార్గం అనుసరించినా అమెరికా కనిపెట్ట గలిగే
వాడు కాదు.

మీరు చేసే పనుల్లో కొన్ని ముఖ్యమైనవనీ,
కొన్ని ముఖ్యమైనవి కాదనీ మీరనుకుంటారు. కాని
అన్ని పనులూ ఒకే ప్రాముఖ్యం కలవి. నువ్వివ్యాఖ్య
ఏమీ తోచక ఒక తూనీగను పట్టుకున్నావనుకో.

రేపు ఒక సామ్రాజ్యం జయించావనుకో. రెండూ నీ జీవితవిధానాన్ని ఒకేవిధంగా తీర్చిదిద్దుతాయి. ఒక దానికంటే ఒకటి ఏమీ గొప్పది కాదు.

అయితే ప్రతిమనిషికి ఇన్ని లక్షల గమ్యస్థానాలున్నప్పుడు తన ఇష్టమైనది ఎంచుకోవచ్చుగదా అని నువ్వంటావు. కాని అతడు చేరవలసిన గమ్యస్థానం నిర్ణయించేది అతడు కాదు; అతడు జీవితంలో మొట్టమొదట చేసిన పనే దాన్ని నిర్ణయిస్తుంది. ఒక వేళ ఫలానా పని చెయ్యగూడదని అనుకుంటా ఉన్నావో. ఆ అనుకోవటాన్ని నిర్ణయించేది కూడా అతని మొదటి పనే. ఫలానా పని చెయ్య ఉన్నావో. ఆ చెయ్యకపోవటాన్ని నిర్ణయించేది కూడా మొదటి పనే.”

పైతాను చెప్పింది మహా భయంకరంగా తోచింది.

“అయితే మనిషికి స్వాతంత్ర్యం లేదంటావా?” అని విచారంగా అడిగాను.

“లేదు. తనంతట తను ఎన్నటికీ స్వాతంత్రుడు కాలేదు. కాని నేను అతన్ని స్వాతంత్రుడు చేయగలను.”

ఆశతో తలెత్తి చూశాను.

“నేను మీ గ్రామస్థుల నేకుల జీవిత గమ్యస్థానాలు మార్చేశాను,” అన్నాడు.

అతనికి కృతజ్ఞత తెలపబోయాను. కాని ఏమనడానికి తోచక ఉరుకున్నాను.

“ఇంకా కొన్ని మార్పులు చెయ్యదలుచుకున్నాను. లిజా బ్రాంట్ అనే పిల్ల నీకు తెలుసుకదా?”

“ఓ తెలియకేం? మా అమ్మ ఆ పిల్లనిగూర్చి ఎప్పుడూ చెబుతూ వుంటుంది. చాలా మంచిదట, ముద్దొస్తూ వుంటుందట. పెద్దదైతే మాంచి అందమైన పిల్లగా తయారవుతుందని మా అమ్మ అంటూ వుంటుంది.”

“ఆ పిల్ల భవిష్యత్తు మా రేస్తాను.”

“అంటే, బాగు చేస్తావని అర్థమా?”

“అవును, ఆ పిల్ల జీవితం బాగుచేస్తాను. నీ స్నేహితుడు నికొలాస్ లేడూ? అతని భవిష్యత్తు కూడా మా రేస్తాను.”

“అంటే అతని జీవితం కూడా బాగు చేస్తావన్నమాటేగా?”

“అవును.”

నా సంతోషానికి మేరలేదు. నికొలాస్ ఎంత గొప్పవాడైపోతాడో నని ఊహగానం చేశాను. బహుశా సర్వసైన్యాధిపతి అవుతాడేమో, చక్రవర్తి దర్బారులో గొప్పపదవి సంపాదిస్తాడేమో నని భావన చేశాను. ఇలా ఆలోచిస్తుంటే సైతాను నాకేసి చిరు నవ్వు నవ్వుతూ చూస్తున్నాడు. నా ఆలోచనలన్నీ సైతాను కనిపెడుతున్నాడని తెలిసి సిగ్గుపడ్డాను. మళ్ళీ ప్రారంభించాడు సైతాను :

“నికొలాస్ జీవిత కాలం అరవై రెండేళ్లు.”

“బలే,” అన్నాను.

“లిజాబ్రాంట్ ఆయుస్సు ముళ్ళయ్ ఆ రేళ్లు కాని నేను వార్నింగ్ జీవితాలు, ఆయుస్సులా మా ర్చేస్తాను. ఇంకా రెండుంబావు నిమిషాల్లో నికొలాస్ నిద్రపోతున్నవాడల్లా మేలుకుంటాడు. వాన కురుస్తూండటం చూస్తాడు. మామూలుగా అయితే అతడు మళ్ళీ అటు తిరిగి దుప్పటి కప్పుకుని నిద్రపోవాలి. కాని నేను అతని కార్యక్రమం మారుస్తున్నాను. అతడు లేచి వానజల్లు పడకుండా కిటికీ తలుపులు మూసేస్తాడు. ఈ కాస్త పని చెయ్యటంమూలంగా అతని యావజ్జీవితం మారిపోతుంది. రేపుపోద్దాన అతడు లేనవలసిన టైముకంటే రెండు నిమిషాలు ఆలస్యంగా లేస్తాడు...” అంటూ జేబులోంచి గడియారం పైకి తీశాడు సైతాను. “ఆ, అదుగో నికొలాస్ లేచాడు. కిటికీ మూశాడు. మళ్ళీ దుప్పటి కప్పుకుని పడుకున్నాడు. అతనికి కొత్తజీవితం ప్రారంభమైంది.”

ఊపిరి బిగపట్టి సైతాను మాటలు వింటున్నాను. ఏదో భయంతో వొళ్లు గగుర్పొడిచింది.

“ఆ కొత్తజీవితం ఏమిటంటావా? చెబుతావను. మామూలుగా అయితే, అంటే, ఇందాక నికొలాస్ లేచి కిటికీ తలుపు మూయకుండా ఉంటే, నేటికి పన్నెండవరోజున అతడు లిజాబ్రాంట్ ను రక్షించి ఉండేవాడు. లిజాబ్రాంట్ ఆ రోజున నదిలో మునిగి పోతూ వుంటుంది. నికొలాస్ సర్కిగ్గా పదిగంటలనాలుగు

నిమిషాలకి అక్కడికి వచ్చి తనుకూడా నదిలో దూకే
వాడు. తేలికగా లిజా బ్రాంట్ ను రక్షించేవాడు.
కాని ఇప్పుడు నేను చేసిన మార్పుమూలంగా అలా
జరగదు. నికొలాస్ కొన్ని సెకండ్లు ఆలస్యంగా అక్క-
డికి వస్తాడు. అప్పటికే లిజా బ్రాంట్ ఆఖరిదశలో
వుంటుంది. నికొలాస్ నదిలో దూకి ఆమెను వొడ్డుకి
లాక్కురాబోతాడు. కాని ఇద్దరూ కలిసి మునిగి చని
పోతారు.”

“ఓ సైతాన్! సైతాన్! అలా వద్దు. వాళ్ళని
రక్షించు. చచ్చిపోనివ్వకు. నికొలాస్ చనిపోతే నేను
భరించలేను. అతడు నా స్నేహితుడు. పుట్టినప్పటి
నించీ కలిసి మెలిసి ఆడుకున్నాం. అతడు లేకపోతే
భరించలేను. లిజా బ్రాంట్ ను కూడా రక్షించు. ఆమె
తల్లి గతి ఏమవుతుందో ఆలోచించు,” అని రుద్ధ
కంఠంతో అరిచాను. నేనెంత మొత్తుకున్నా సైతాను
చలించలేదు.

“నేను చెప్పేది పూర్తిగావిను, థియోడోర్ !
నేనెలా మార్చకపోతే నికొలాస్ లిజాబ్రాంట్ ను
రక్షించి వుండేవాడు. కాని నీళ్ళలో నానటంమూ-
లంగా అతనికి జలుబుచేసేది. తరవాత మీమానవ
జాతికి మామూలుగావచ్చే ఆటలమ్మవచ్చేది. దాని
ఫలితాలు జీవితాంతమూ ఉండేవి. నలభై ఆరేళ్ల
పాటు పక్షవాతంతో, చెవిటివాడై, మూగవాడై,
గుడ్డివాడై, అహోరాత్రాలు మృత్యువు నాహ్వనిస్తూ,

దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తూ మంచానపడి తీసుకునేవాడు. చెవి
సిందా? ఈ జీవితం వచ్చేట్టు మళ్ళీ వెనక్కి మార్చ
మంటావా?”

“వద్దు, వద్దు. ఈ దీర్ఘ వ్యాధిగ్రస్త జీవితంకంటే
నదిలో మునిగి చనిపోవడమే మేలు,” అన్నాను.

“నేను చెప్పలా? నికొలాస్ జీవితానికి గల
లక్షలక్షల గమ్యస్థానాల్లో, ఏదీకూడా కోరదగినంత
మంచిదిలేదు. అవన్నీ రోగాలతోనో, కష్టాలతోనో
నిండివున్నాయి. నేనతని జీవితాన్ని ఇందాక మార్చక
పోతే లిజాబ్రాంట్ ను రక్షించటం, తత్ఫలితంగా
వల్లభ ఆరేళ్లపాటు మంచానపడి తీసుకుతీసుకు
చావటం జరిగేది.”

లిజాబ్రాంట్ ను చనిపోకుండా బతకనిస్తే ఏం
జరిగేదో అని లోపల అనుకున్నాను. నా ఆలోచనకు
సైతాను సమాధానమిచ్చాడు :

“నదిలో మునిగినందువల్ల ఆమెకూడా పదేళ్ళ
పాటు రకరకాల జబ్బులతో బాధపడేది. తరవాత
పంఫొమ్మిదేళ్లపాటు వ్యభిచారిణిగా ఘోరమైన, అవ
మానకరమైన జీవితం గడిపేది. చివరికి ఉరిశిక్షకు
పాల్పడి మరణించేది. సన్నెండురోజుల్లో చనిపోవటం
మంచిదంటావా? లేక అవమానభారంతో జీవిం
చటం మంచిదంటావా?”

“నువ్వు చేసిందే మంచిది,” అన్నాను.

“ఫాదర్ పీటర్ కేసు విచారణకు రాబోతున్నది. అతన్ని విడుదల చేస్తారు. అతడు నిర్దోషి అని బోలెడంత ఋజువు దొరుకుతుంది. కేసు కొట్టేస్తారు.”

“అదెలా జరుగుతుంది?” అని అడిగాను.

“నాకు తెలుసు, జరుగుతుంది. అతని మిగిలిన జీవితం సౌఖ్యవంతంగా గడిచిపోతుంది.”

ఫాదర్ పీటర్ జీవితం సౌఖ్యవంతం కాగలదని సంతోషించాను. జ్యోతిష్కుణ్ణిగూర్చి అడుగుదామనుకున్నాను. పైతాను సమాధానమిచ్చాడు :

“జ్యోతిష్కుడికి మామూలుగా అయితే చాలా దీర్ఘ జీవితమే ఉంది. బోలెడు కష్టాలుపడతాడు. కాని అతని జీవితంకూడా మార్చేస్తాను. అతనికి హాని చెయ్యాలనే ఉద్దేశం నాకులేదు. అతడెంత చెడ్డవాడైనా అతన్ని కూడా బాగుచేద్దామనే అనుకుంటున్నాను. బహుశా అతడు త్వరలో దహనం అయ్యేట్టు చేస్తాను.”

బాగుచెయ్యటమంటే పైతాను అభిప్రాయం తగలపెట్టడమన్నమాట. అతడు దేవత. దేవతలకు ఏది మంచి, ఏది చెడ్డ అనేదిలేదు. మన మంచిచెడుగులతో వాళ్ళకి సంబంధంలేదు.

సూర్యకాంతి హాయిగా, మృదువుగా మమ్మల్ని స్పృశిస్తోంది. నేను చెయ్యిజాచాను.

“పైతాన్ ! నాచేతిమీద సూర్యకాంతి పడుతున్నది. దాన్ని మధుపాత్రగా మార్చు,” అని అడిగాను. క్షణంలో నాచేతిలోకి మధుపాత్రవచ్చింది.

“దాన్ని బద్దలుకొట్టు,” అన్నాడు.

బద్దలుకొట్టాను. బద్దలైంది.

“చూశావా? ఈ మధుపాత్ర మాయవస్తువు కాదు, నిజమైనది. మీ గ్రామస్థులు ఆ ఇత్తడి బంతులు మాయవనుకున్నారు. వాటిని ముట్టుకోటానికి భయపడ్డారు. ఎంత చిత్రమైన జాతోయ్ మీది? సరే. ఇక పోదామా? నాకు వేరేచోట పనుంది. నిన్ను నీ పక్కమీద పడుకోబెడతాను.”

మరుక్షణంలో నేను నా పక్కమీద పడుకుని వున్నాను. పైతాను వెళ్లిపోయాడు. దూరంనుంచి, వానచినుకుల చెప్పుడుగుండా అతని కంఠం వినిపించింది : “సరే. సెప్పీతో చెప్పు. నికొలాస్ తో చెప్పద్దు. ఇంకెవరికీ కూడా చెప్పకు,” అన్నాడు.

నేను అప్పుడే మనసులో అనుకుంటున్నదాని కిది సమాధానం.

8

అగ్రాతి ఎంతకీ నిద్ర పట్టలేదు: ప్రపంచమంతా చుట్టి వచ్చినందుకు, ఛైనాదేశం చూసి వచ్చినందుకు కలిగిన సంతోషంవల్ల కాదు. ఇంకొకప్పుడెప్పుడైనా అయితే ఆ సంతోషం వల్లనే నిద్ర పట్టక పోయి ఉండును. కాని ఇప్పుడు అది కారణం కాదు. నికొలాస్ కు పట్టనున్న గతి, తలుచుకున్న కొద్దీ గుండె బద్దలు చేస్తోంది. అడవుల్లో, కొండల్లో, పొలాల్లో

మేము ఆడుకున్న ఆటలు, నదిమీద పడవ పిక్కాళ్లు, శీతకాలం మంచుమీద పరిగెత్తటాలు, బల్లోకి పెడు తున్నామని ఇంట్లో చెప్పి, బలాదూరు తిరగటాలు, అన్నీ జ్ఞాపకం వచ్చి కళ్ల నీళ్లు తిరిగాయి. ఇంతవరకూ అతడు మా జీవితంలో భాగస్వామి. ఇప్పుడు తన హాగా ఖాళీ చేసి వెళ్లిపోతాడు. అతన్నిక ఎప్పటికీ చూడలేము. రేపు అతన్ని కలుసుకున్నప్పుడు, అమాయకంగా నవ్వుతూ, తుళ్లుతూ, కులాసా కబుర్లు చెబుతూ సందడి చేస్తాడు. కాని అతని అమాయక ఆనందం చూసి నాకు కడుపు తరుక్కుపోతుంది. అతడి నెత్తిమీద నల్లటి రెక్క లాడిస్తూ మృత్యువు చుట్టూ ఎగురుతున్నట్టు కనిపిస్తుంది' ఎల్లుండి, ఆవలెల్లుండి, అలా మిగిలిన కాసిని రోజులూ తనకు మృత్యువు ఆసన్నమైందనే సందేహ శేషం లేకుండా, ఆడుతూ, పాడుతూ తిరుగుతాడు. అంతకంతకు చీకటిలా మృత్యువు అతన్ని ఆవరిస్తోందని, నాకూ సెప్పీకి మాత్రమే మనస్సులో రాచవుండు సలపరిస్తూ వుంటుంది. పన్నెండు రోజులు—పన్నెండు రోజులు మాత్రమే; భయం వేస్తోంది తలుచుకుంటే.

క్రమంగా నేనూ, నికొలాస్ గడిపిన దినాలన్నీ జ్ఞాపకం వచ్చాయి. ముఖ్యంగా నేను ఆకతాయిత్వం కొద్దీ నికొలాస్ ను అన్యాయం చేసి ఏడిపించిన సందర్భాలే ఎక్కువగా జ్ఞాపకం వచ్చాయి. ఇంక కొద్ది రోజుల్లో చనిపోబోతున్న నికొలాస్ ను ఆవిధంగా

అన్యాయం చేసినందుకు ఎంతో సిగ్గు, విచారం కలిగి బాధ పడ్డాను.

ఒకసారి నికొలాస్ మావూళ్లోవున్న పల్లెడుకాణం యజమానికేదో చిన్న సహాయం చేసిపెట్టాడు. అందుకు ప్రతిఫలంగా ఆయజమాని ఒక ఆపిల్ పండు నికొలాస్ కు ఇచ్చాడు. ఆపండు చాలా పెద్దది. అత పెద్దపండు సాధారణంగా దొరకడు. అది పట్టుకుని నికొలాస్ ఉత్సాహంగా గంతులువేస్తూ వస్తున్నాడు. దారిలో నేను ఎదురయ్యాను. మిత్రుణ్ణి అని నమ్మినాకు పండు చూపించాడు. నేను హఠాత్తుగా పండు లాక్కుని తింటూ తింటూనే పారిపోయాను. నికొలాస్ నావెంట బడి బతిమాలాడు తనపండు తన కిచ్చేయమని. నేను పండుఅంతా తినేసి మధ్యలో మిగిలిన గట్టిభాగం అతనికిచ్చాను, నవ్వుతూ. అతడు కళ్ల నీళ్లు పెట్టుకుని 'ఆపండు మా చెల్లాయి కిద్దామనుకున్నాను. ఇస్తే ఎంతో సంతోషపడేది' అనుకుంటూ వెళ్లిపోయాడు. ఆముక్క నాకు బాణంలాగ గుచ్చుకుంది. అతని చెల్లెలు జబ్బుపడి లేచింది. ఆమెకు మంచి ఆపిల్ పండు ఇవ్వగలగటం అతనికెంతో గర్వకారణమై ఉండేది. అతనికా అవకాశం లేకుండా చేసి సందుకు బాధ పడ్డాను. పైకి మాత్రం నిర్లక్ష్యంగా "వడిశావ్, పోరా" అన్నాను. నికొలాస్ సమాధాన మివ్వకుండా గాయపడిన చూపుతో ఇంటికిపోయాడు. ఆ గాయపడిన చూపు ఆతరవాత ఎన్నో నరకో

నన్ను వెంటాడి బానించింది. చివరకి ఆ సంఘటన మర్చిపోయాను. అప్పటికి మాకు తొమ్మిదేళ్లు. ఇప్పుడది మళ్ళీ పైకివచ్చి పుండు సలిపినట్టు సలిపింది.

ఇంకోసారి బళ్లో నా సిరాబుడ్డి పడేసి నాలుగు కాపీ పుస్తకాలనిండా ఒకకబోసి ఖరాబు చేశాను. మేష్టారికి తెలిస్తే యముడిలాగ దండిస్తారు. అది నికొలాస్ మీదికి తోనేసి నాకు పడవలసిన బెత్తం దెబ్బలు అతనికి తగిలేట్టు చేశాను.

నిరుడే ఇంకో అన్యాయం చేశాను. నాదగ్గిర పెద్దగాలం ఒకటుంది. అది కొంచెం విరిగివుంది. అది నికొలాస్ కిచ్చి, బదులుగా మూడు మంచివి చిన్న చిన్నవి గాలాలు తీసుకున్నాను. నీళ్లలో గాలం వేసే వెయ్యగానే ఒకచేప చిక్కు కోవటం, అది గిలగిల కొట్టుకోవటంలో గాలం కర్ర పుటుక్కున విరిగిపోవటం జరిగింది. అతనికి తెలియదు నే నిచ్చింది విరిగిన గాలమేనని. నేను నా దగ్గిర చిన్నగాలాల్లో ఒకటి ఇవ్వ జూపాను. కాని అతడు తీసుకోలేదు “మనం గాలాలు మార్చుకునేట్టు ఒప్పందం చేసుకున్నాక మళ్ళీ నీగాలం తీసుకుంటానా?” అని నిరాకరించాడు.

ఇలాంటివే ఎన్నో సంఘటనలు జ్ఞాపకం వచ్చి మనస్సు కల్లోలితమై నిద్ర పట్టనేలేదు. బతికివున్న వాళ్లకి మనంచేసిన అన్యాయాలకంటే చచ్చిపోయిన వాళ్లకి చేసిన అన్యాయాలే ఎక్కువగా కలత పరుస్తాయి. నికొలాస్ బతికే వున్నప్పటికీ అతనికిచావు

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయం

హైదరాబాద్ (కుప్రజ్ఞా)

సమీపించిందని ఎరుగుదును గదా! అందుచేత న
కతడు మరణించిన వాళ్లతో సమానమే. రాత్రి బాగా
పొద్దుపోయింది. చెట్ల ఆకులు శోకిస్తున్నట్టు రోద
చేస్తున్నాయి. కిటికీల మీద మొత్తే వానచినుకులు
ఈరోదకు తాళం వేస్తున్నాయి. నిద్ర పట్టలేదు.

తెల్లారగానే ముందు సెప్పీని చూడబోయాను.
సైతాను చెప్పిందంతా అతనితో చెప్పాను. నది
ఒడ్డున కూర్చున్నాం. అంతా విని సెప్పీ కొయ్య బారి
నట్టు నిశ్చలంగా చూశాడు. పెదిమలు కదిలించాడు
కాని మాటరాలేదు. క్రమంగా అతని ముఖం పాలి
పోయింది. నెమ్మదిగా కన్నీళ్లు కారాయి. ముఖం
తిప్పుకుని కొండలవైపు నడిచాడు. అతని బుజంమీద
చెయ్యి వేసి నేను కూడా నడిచాను. ఇద్దరం మాట్లాడ
కుండా ఆలోచిస్తూ అడవులు, కొండలు అన్నీ తిరి
గాము. కొంత సేపటికి గుక్క తిప్పుకుని మాట్లాడ
సాగాము. నికొలాస్ ను గురించే తప్ప మరొకమాట
లేదు. సెప్పీ మధ్య మధ్య తనలో తను అనుకుంటు
న్నట్టు—

“పన్నెండు రోజులు! ఉహు! పన్నెండు రోజులు
కూడా లేదు,” అనేవాడు.

ఈ పదకొండు రోజులూ నికొలాస్ తోనే
కాలమంతా గడపాలను కున్నాం. వీలైనంత ఎక్కువ
సేపు అతని సాన్నిధ్యం అనుభవించాలనుకున్నాం.
ఆట్టే రోజులు లేవుగదా! అయినా వెంటనే నికొలాస్

వద్దకు వెళ్లటానికి మనసొప్పులేదు. చచ్చిపోయిన వాడి ప్రేతాన్ని కలుసుకోవాలన్నంత భయం కలిగింది. ఇంతలో ఒకచోట అకస్మాత్తుగా నికొలాస్ తటస్థ పడ్డాడు. దెయ్యాన్ని చూసినట్టు గుండె ఝల్లుమంది. అతడు మమ్మల్ని చూసి సంతోషంగా అరిచాడు:

“ఏరోయ్! ఇక్కడున్నారా? ఎంత వెదికినా కనబడలేదే? అదేమిటా? మొహం లల్లా వున్నాయి. నే నేం దెయ్యాన్నను కున్నారా?”

మేము కుంగిపోయాము. అతని సంతోషం మాకు దుఃఖకరంగా వుంది. నికొలాస్ అప్పుడే సైతాన్ను చూసివచ్చాట్ట నేలమీద నిలవలేనంత పారవశ్యంలో వున్నాడు. నన్ను చైనా తీసుకెళ్లిన సంగతి సైతాను నికొలాస్‌తో చెప్పాట్ట. తన్నుకూడా తీసుకువెళ్లమని నికొలాస్ బతిమాలాట్ట. త్వరలో తీసుకు వెడతానని సైతాను వాగ్దానం చేశాట్ట. చాలా దూర దేశం, అద్భుతమైన, సుందరమైన, వర్ణనాతీతమైన దేశం తీసుకువెడతా నన్నాట్ట. సెస్సీని, నన్ను కూడా తీసుకు వెడదామని నికొలాస్ అనగా “వద్దు వద్దు. వాళ్లనిప్పుడు కాదు, తరవా తెప్పడో, వాళ్లటేము వచ్చినప్పుడు తీసుకు వెడతా” నన్నాట్ట. సైతాను నేటికి పదకొండో రోజున వస్తా నన్నాడనీ, ఆరోజుకోసం ఎదురు చూస్తున్నాననీ నికొలాస్ చెప్పాడు.

అదేరోజు! నికొలాస్ చనిపోయేరోజు! ఆరోజు కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు!

ముగ్గురం కలిసి చాలామైళ్లు తిరిగాము. మేము ఎప్పుడూ తిరిగేస్థలా లే తిరుగుతూ, మా పసితనం నుంచీ జరిగిన విశేషాలే జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ చాలా సేపు గడిపాము. అందరిలోకీ నికొలాస్ మహా ఉత్సాహంగా ఉన్నాడు. అతని ఉత్సాహం మా గుండెలోని గుబులును పోగొట్టలేకపోయింది. నికొలాస్ మీద ఇంతకాలమూ మా హృదయాల్లో దాగివున్న అనురాగం వెళ్లబోను కున్నాం. అతన్ని ఏపనీ చెయ్యనివ్వలేదు. “ఆగు, మేం చేసి పెడతాం” అని ప్రతి పనికి అడ్డం తగిలాము. నాదగ్గర ఏడు గాలాలు ఉన్నాయి. అవన్నీ నికొలాస్ కు ‘అచ్చంగా’ ఇచ్చేశాను. సెప్పీ తన కొత్తచాకూ ఒకబూరా ఇచ్చేశాడు. సెప్పీ కూడా నాలాగే నికొలాస్ ను అడపాతడపా మోసం చేశాట్ట. వాటికి పరిహారంగా ఇవి ఇచ్చాడని తగవత నాకు తెలిసింది. మా అనురాగం చూసి నికొలాస్ హృదయం సంతోషంతో నిండిపోయింది. అతని సంతోషం మాకు ఇంకా దుఃఖికారణమై గుండెల్లో శూలంవలె గుచ్చుకుంది. చివరికి ముగ్గురం ఎవరిళ్లకు వాళ్లు వెళ్లిపోయాం. వెళ్లిపోతూ ఇంత మంచిరోజు ఎప్పుడూ ఎరగనని నికొలాస్ అన్నాడు.

సెప్పీ నాతో రహస్యంగా అన్నాడు: “ఇది వరకు కూడా మనకు నికొలాస్ అంటే ఇష్టంవున్నా,

ఎప్పుడూ ఇంతప్రేమ కలగలేదు. చివరికి అతనిక మనకు దక్కడని తెలిసేటప్పటికి, ఇంత ప్రేమ పుట్టుకొస్తోంది.”

మర్నాడూ, ఆ తరవాత ప్రతిరోజూ నికొలాస్ తోనే కాలం గడిపాము. ప్రతిరోజూ ఉదయం లేచేటప్పుడు అనుకునే వాళ్లం: మరొక రోజు గడిచిపోయింది. నికొలాస్ చావు ఇంకొక రోజు దగ్గర పడింది. ఇక పదిరోజులే; ఇక తొమ్మిది రోజులే; ఇక ఎనిమిది రోజులే—”

నికొలాస్ సంతోషంగానే వుండేవాడు. మేము దిగులుగా ఉంటున్న కారణ మేమిటో అతనికి బోధపడలేదు. మమ్మల్ని ఉమారు చెయ్యటానికి అతడు చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ విఫలమయ్యాయి. నవ్వటానికి ప్రయత్నించేవాళ్లంగాని అది మూలుగుగా బయట పడేది. సంగతేమిటని అడిగాడు కాని ఏదో అబద్ధం చెప్పి, ఏమీ లేదనే వాళ్లం.

అన్నిటి కంటే మాకు బాధకరంగా అనిపించింది ఒకటి: నికొలాస్ తను చచ్చిపోవలసిన రోజు తరవాత రోజుల్లో ఏమేం చెయ్యాలో ఇప్పటినుంచే ఆలోచించే వాడు. ఫలానా రోజున మానాన్న కొత్త బట్టలు కుట్టిస్తా నన్నాడు; ఫలానా రోజున ఫలానా చోటికి వెడదాము, అని చెప్పేవాడు. అలా అన్నప్పుడల్లా మాగుండెలు జివ్వుమనేవి. ఆఖరికి నికొలాస్ ఒక ఆలోచన చేశాడు. అతడు ఆనెల 13 వ తేదీన

చనిపోవలసి వుంది. 14 వ తేదీన ఊళ్లో పిల్లల మంతా కలిసి ఊరిబయట కొండమీద 'పిక్నిక్' చేసు కుందామని అన్నాడు. "వద్దు" అందామనిపించింది కాని అతడు "ఎందుకు వద్దు?" అని అడిగితే సమాధానం ఏం చెప్పగలం? అందుకని, 'సరే వెడదా' మన్నాము. "అందర్నీ పిలిచి వద్దాం" అన్నాడు. సరే నన్నాము. కాని మేము ఆహ్వానించేది పిక్నిక్ కి కాదనీ, ఆంధ్ర క్రియలకనీ మాకు మాత్రమే తెలుసు.

ఆ పదకొండు రోజులూ ఎంత దుర్భరంగా గడిచాయో చెప్పలేను. కాని ఇప్పుడు తలుచుకుంటే ఆ పదకొండు రోజులూ ఎంతో బావున్నట్టు తోస్తుంది. నా జీవితంలో ఆరోజులంత విలువైనవి మరిలేవు. నికొలాస్ పై ఆరోజుల్లో నా కేర్వడినంత స్నేహభావం తరవాత మరెవరిమీదా కలగలేదు. గంటలు, నిమిషాలు లెక్కపెట్టుకుంటూ, "అరే రే మరొక గంట అయిపోయిందే" అనుకొంటూ, లోభి చిల్లి గవ్వల దగ్గిర్నించీ జాగ్రత్త పడినట్లు ప్రతి నిమిషమూ అమూల్యంగా భావిస్తూ గడిపాము.

ఆఖరి రోజు సాయంత్రం రాత్రి పొద్దుపోయే వరకూ నికొలాస్ తో కలిసివున్నాము. ఎంత సేపటికీ ఆతన్ని విడిచిపెట్ట బుద్ధికాలేదు. నికొలాస్ ను ఇంటివద్ద దిగబెట్టి బయటే కొంత సేపు ఆగాము. నికొలాస్ ఆలస్యంగా ఇంటికి వచ్చినందుకు వాళ్ల నాన్న పట్టుకుని కొట్టసాగాడు. నికొలాస్ అరుపులు మాకు బయ

టికి వినిపించాయి. అతనికి తన్నులు తగలటానికి కారణం మేమేగదా అని విచార పడ్డాము. రేపు నికొలాన్ చనిపోతాడని తెలిస్తే తండ్రి అలా కొట్టేవాడా, అనుకున్నాము.

మర్నాడు నికొలాస్ అనుకున్న ప్రకారం వచ్చి మమ్మల్ని కలుసుకోలేదు. అందుకని మేమే అతని ఇంటికి వెళ్లాము. అతని తల్లి మమ్ముచూసి అన్నది:

“నికొలాస్ ను వాళ్ల నాన్న రాత్రి బాగాతన్నారు. ఎప్పుడూ తిరగటమేతప్ప చదువులేదాయె. మీ ఇద్దరితో కలిసి వాడు ఊరంతా తిరుగుతున్నాడని వాళ్ల నాన్నకి చెడ్డకోపంగా వుంది. మోమూలుగా ఆయనెప్పుడైనా చెయ్యి చేసుకుంటే నేను అడ్డం పెళ్ళేదాన్ని, రాత్రి మాత్రం నాక్కూడా కోపంవచ్చి బాగా తగలనివ్వమన్నాను. మరి అంత తిరుగుబోతయితే ఎలా చచ్చేది?”

మేము గుడ్లలో స్తీళ్లు. గుడ్లలోనే గుక్కుకున్నాము. “ఈ ఒక్కసారికైనా మీరు నికొలాస్ ను కొట్టకుండా చేస్తే బావుండేది,” అన్నాను.

ఆమె అప్పుడు బట్టలు ఇస్త్రీ చేస్తోంది. ఇస్త్రీ పెట్టె అక్కడ పెట్టి నాకేసి చూసి “ఏం?” అని. ఆశ్చర్యపడి అడిగింది.

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయం
లేలపోలు. (కృష్ణా జిల్లా.)

సమాధానం ఏ చెప్పటానికి తోచలేదు. ఆమె జవాబుకోసం ఇంకా నాకేనే చూస్తోంది. ఇంతలో సెప్పీ అందుకున్నాడు:

“ఏమీ లేదండీ. రాత్రి నికొలాస్ మాతో మిమ్మల్ని గూర్చే చెప్పాడు. “మా నాన్న ఎప్పుడు కొట్టవచ్చినా మా అమ్మ అడ్డంవచ్చి కొట్టకుండా చేస్తుంది. మా అమ్మ ఎంతో మంచిది, అని రాత్రి పొద్దుపోయేదాకా మీ గురించే కబుర్లు చెప్పాడండీ. మాకూడా ఎంతవిన్నా వినబుద్ధేసి అలాగే కూర్చుండి పోయాం. అందుకనే రాత్రి నికొలాస్ ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి అంత ఆలస్యమైంది.”

“నిజంగానా? మా నాయన నన్ను గురించే చెప్పాడా?” అని ఆమె కన్నీళ్లు తుడుచుకుంది.

“నిజంగానండీ! కావలిస్తే థియోడోర్ నక గండి,” అన్నాడు సెప్పీ.

“అయ్యో, నికొలాస్ ను అనవసరంగా కొట్టిం చాను. నే నెంతో మంచిదాన్నని వాడు పొగడి నందుకు నే నిచ్చిన బహుమానం ఇవీ. పాపం వాడు ఎంత జాలిగా ఏడ్చాడు. ఎంత రాలిగుండె దాన్ని,” అని నికొలాస్ తల్లి మళ్ళీ కన్నీళ్లు తుడుచుకుంది.

సెప్పీ అడిగాడు “నికొలాస్ ను ఒక్కసారి బయటికి పంపిస్తారా?” అని.

“ఉహు. వాళ్ల నాన్న వాణ్ణి ఇంట్లోంచి కదిల్చే కొడతానని చెప్పారు.”

ఒక్కసారిగా ఆశ ఉదయించింది. నికొలాస్ ఇంట్లోంచి కదలకుండా ఉంటే నదిలో మునిగే అవకాశం ఉండదు. కనుక ప్రమాదం దాటిపోతుంది," అనుకున్నాం.

“నికొలాస్ ఈరోజంతా కదలటానికి వీల్లేదా? లేక మధ్యాహ్నం వరకేనా?” అని అడిగాడు సెప్టీ.

“రోజంతా కదలగూడదు. పాపం వాడొక్కడే మేడమీద కూర్చున్నాడు. ఎప్పుడూ ఇంట్లో కూర్చునే అలవాటు లేదేమో, ఏం తోచటం లేదట.”

సెప్టీ ధైర్యంచేసి అడిగాడు:

“మేము కూడా మేడమీదికి వెళ్లి అతనితో కబుర్లు చెబుతూ కూర్చుంటా మండి.”

“సరే, అలాగే వెళ్లండి. ఇదుగో ఈ బిస్కట్లు తీసుకోండి. ఒకటి నికొలాస్ కివ్వండి,” అన్నది ఆమె.

నికొలాస్ గదిలోకి వెళ్లగానే ముందు గడియారం చూశాం. పావు తక్కువ పది అయింది. అరే! ఇంక కొద్ది నిమిషాలే టైమ్ వున్నది! నికొలాస్ మమ్మ చూసి చెంగున ఎగురుతూ లోనికి తీసుకు పోయాడు. అతడు ఉత్సాహంగానే వున్నాడు. 14 వ తేదీన జరగబోయే పిక్నిక్ కి ప్లానులు వేస్తున్నాడు.

“కూర్చోండిరా. నేను ఒక మంచి గాజీ పటం తయారు చేశాను. మాదొడ్లో ఆర బెట్టాను,” అన్నాడు నికొలాస్.

పిక్సిక్ రోజున ఆటలపోటీలు ఏర్పాటు చేద్దా
నమనీ, గెలిచినవాళ్లకి బహుమతు లిచ్చేందుకు తను
దాచుకున్న డబ్బుపెట్టి రక రకాల వస్తువులు కొన్నా
ననీ అన్నాడు. ఆ వస్తువులన్నీ బిల్లిమూడ అమర్చి
గిర్వంగా చూడమన్నాడు. “గాలిపటం తీసుకుని

ఇప్పుడే వస్తా” నని చెప్పి గబగబ మెట్లు దిగి కిందికి వెళ్లాడు.

మేము మాటామంతి లేకుండా చూస్తూ కూర్చున్నాం. బహుమతివస్తువులను ముట్టుకో బుద్ధి కాలేదు. గడియారంవంకే చూస్తూ సెకండ్లు, నిమిషాలు లెక్కపెడుతున్నాం. నిమిషాల ముల్లు కదిలి సప్పడల్లా ఉలికిపడేవాళ్లం. సెప్టి సెట్టూర్పు విడిచి అన్నాడు;

“రెండు నిమిషాలు తక్కువ పది అయింది. ఇంక ఏడు నిమిషాలు! అది దాటితే నికొలాస్ కు గండం గడిచిపోతుంది. థియేటర్! నిక్ బతుకుతాడు. తప్పకుండా బతుకుతాడు.”

“హుష్! ఆగ రా. నాకు ముళ్లమీద వున్నట్టుంది. గడియారం చూస్తూ మాట్లాడకుండా కూర్చో,” అన్నాను.

ఇంకా అయిదు నిమిషాలు! ఊపిరి బిగపట్టి గడియారపు టిక్ టిక్ శబ్దం వింటున్నాం. అయిదు నిమిషాల్లో చావో, బతుకో తేలిపోతుంది. ఇంకా మూడు నిమిషాలే! ఒళ్లంతా గగుర్పొడిచింది. మా గుండె చప్పుడు మాకే స్పష్టంగా వినిపిస్తోంది. ఇంతలో మెట్లమీద ఎవరో వస్తున్న చప్పుడైంది.

“ఆ, అడుగో, నికొలాస్ వస్తున్నాడు. ఇక భయంలేదు. బతికాడు,” అనుకుని లేచి మెట్లవద్దకు వెళ్ళాం.

కాని వచ్చింది నికొలాస్ కాదు; అతని తల్లి. నికొలాస్ తయారుచేసిన గాలిపడగ తీసుకు వచ్చింది. “ఎట్లావుందీ?” చాలా బావుంది కదూ? ఇవ్వాలి పొద్దుణ్ణించీ కూర్చుని కష్టపడి తయారుచేశాడు,” అన్నది. గాలిపడగ గోడ కానించి, కొంచెం దూరాన నుంచుని, మెచ్చుకుంటున్నట్టు చూసింది. “గాలి పడగ మీద బొమ్మలుకూడా తనే వేశాడు. చాలా బాగా వేశాడు కదూ? ఆచర్చి బొమ్మ అంత బావున్నేదాగాని వంటెన చక్కగానే వేశాడు. ఎంత బావుందో? ఏదీ వాడు? ‘ఇప్పుడే వస్తాను, ఇది పైకి పట్టుకెళ్ల’ మన్నాడే? పదీవీడు నిముషాలయింది. ఇంకా రాలేదే?”

“అస లెక్కడి కెళ్లాడు?”. అని ఆదుర్దాగా అడిగాము.

“ఆ, ఎక్కడికీ లేదు. ఇప్పుడే అలా పంపించాను. వస్తూవుంటా డీపాటికి.”

“బయటికి వెళ్లాడా?” అని కంగారు పడ్డాము.

“అవును. వాడు కిందికి వచ్చేసరికి లిజా బాంట్ తల్లి వచ్చింది. లిజా ఎక్కడి కెళ్లిందో కనిపించ లేదన్నది. ఆవిడ గాబరా చూసి కాస్త వెదికిరమ్మని నికొలాస్ ను పంపించాను...అరే! ఏమిటి, మీ ఇద్దరూ అలా చూస్తారు? మొహాలు పాలిపోయి, వణికి పోతున్నారే? కూచోండి. ఇంతట్లోకే ఏం జబ్బు చ్చింద్రారా? ఆ రొట్టెముక్క పడలేదు గావును మీకు.

ఆగండి, ఏదన్నా తెస్తాను..." అంటూనే ఆమె కిందికి వెళ్ళింది.

నేనూ, సెప్పీ ఒక్క ఉదుటున వెనకవేపు ఉన్న కిటికీదగ్గరి కెళ్ళి నదికేసి చూశాము. నది వొడ్డున పెద్ద గుంపు చేరింది. జనం ఊళ్లోనుంచి ఇంకా పరిగెత్తుతున్నారు. అది చూసి

"అయిపోయింది. అంతా అయిపోయింది. అయ్యో నికొలాస్ ! నికొలాస్!" అని ఇద్దరం గద్గది కంగా ఏడవ సాగాము.

"ధియోడోర్ ! పోదారా. ఇప్పుడు వాళ్ళమ్మ వస్తుంది. ఆమెను చూడలేము. అయిదు నిమిషాల్లో ఆవిడ కలాగూ తెలిసిపోతుంది," అన్నాడు సెప్పీ.

కాని మేము తప్పించుకుపోవటానికి వీల్లేకుండా నికొలాస్ తల్లి మేడ మెల్లెక్కి వచ్చేసింది. మమ్మల్ని కూర్చోమని చెప్పి ఏదోమందు గొంతుకలో పోసింది. మందు పనిచేస్తోందో లేదో చూసింది. పని చేసినట్టు కనబడలేదు. 'అయ్యో. ఆవెధవరొట్టె మీకెందుకు పెట్టానరా' అని చింతించ సాగింది.

ఇంతలో మేము అనుకున్నంతా జరిగింది. ఇంటి ముంగిట జనం మూగిన సద్దు అయినది. చాలా మంది మనుషులు టోపీలు చేతపట్టుకుని ఇంట్లోకి ప్రవేశించారు. కొందరు రెండు శవాల్ని తీసుకొచ్చి మంచాలమీద పడుకోపెట్టారు.

శ్రీ చేమనేని గోపాలాచార్యులు
తెలంగాణ

“అయ్యో దేవుడా!” అంటూ నికొలాస్ తల్లి కొడుకుశవంమీద పడి గోలగా ఏడవసాగింది. ఏడుస్తూ, కొడుకుముఖం ముద్దులు పెట్టుకుంటూ “నాతండ్రీ! నాయనా! నన్ను విడిచిపోయావా? చేతులారా చంపుకున్నానురా. ఇంట్లోనే ఉంచితే చచ్చిపోయేవాడిని కాదురా. బయటికి పంపించి చంపానురా. చీట్టి తండ్రీ! అయ్యయ్యో! ఇంక నా బతుకెందుకురా. అప్పుడే నీకు నూరేళ్లు నిండాయిరా,” అంటూ ఒకటే విధంగా రోదించింది.

చుట్టూ వున్న ఆడవాళ్లు కళ్ల నీళ్లు పెట్టుకున్నారు. ఆవిడని ఓదార్చబానికి ప్రయత్నించారు. కాని ఆమె ఓదార్పుచెందలేదు. తనే వాణ్ణి బయటికి పంపించి చంపుకున్నాననీ, ఇంట్లోనే వుంటే బతికేవాడనీ పదేపదే అనుకుని ఏడుస్తోంది.

దీన్నిబట్టే తెలుస్తుంది, మానవులు ఎంత తెలివితక్కువ వాళ్లో. తమకి కర్మత్యం లేకపోయినా, తప్పుస్వభావాన్ని తమకే ఆరోపించుకుంటారు. అందుకే సైతాను అన్నాడు: మానవుడు చేసిన మొదటిపని మిగతా పనులన్నిటినీ నిర్ణయిస్తుంది. తనంతట తను ఏమాననాడూ తన భవిష్యత్తు మార్చుకోలేడు.

ఇంతలో పెద్ద పెట్టున ఏడుస్తూ మరొక కంఠం వినిపించింది. లిజాబెంట్ తల్లి పరుగు పరుగున వచ్చి కూతురు శవం కావలించుకుని “ఓరి దేవుడా!” అంటూ ఏడవసాగింది. ఆమె దుఃఖం మరీ చూడ శక్యం

కాకుండా వుండి. జట్టు పీక్కున్నది; వల్లు రక్కు
కున్నది; కూతురును కావలించుకుని సలిపివేసింది;
విడవకుండా ముద్దులు పెట్టుకున్నది. చివరికి లేచి
నురిమని గుప్పిల్లు బిగించి ఆకాశంకేసి చూసి ఇలా
అరిచింది:

“షది రోజుల్నించీ నాకు ప్రతిరాత్రి కలలు
వచ్చాయి. నా ఒక్క కూతురూ చచ్చిపోతుందని
కలల్లో కనబడింది: అప్పటినించీ భయపడి పోతూనే
వున్నాను. రాత్రిం బగల్లు దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను
నా కూతురు కే ఆపదా రాకుండా చెయ్యమని. చివ
రికి దేవుడు చేసింది ఇదీ—”

మళ్ళీ కూతురుమీద పడి ఏడ్చింది. జట్టూ,
కళ్లూ, నుదురూ, చెంపలు, చేతులూ అన్నీ ముద్దు
పెట్టుకుంది. తిరిగిలేచి “భీ! దేవుడికి దయలేదు. ఈ
జన్మలో మళ్ళీ ప్రార్థన చెయ్యను,” అన్నది. కూతు
రును బుజానవేసికొని, గుంపురు ఒత్తిగించుకుని,
ఇంటికి వెళ్లిపోయింది. ఆమె దేవుణ్ణి తిట్టడం విని జనం
నిర్ఘాంతపోయారు. సైతాను అన్నది నిజం. మానవులకి
ఏది మందో, ఏది చెడో తెలియదు. మంచి జరిగితే
చెడుఅనీ, చెడు జరిగితే మంచి అనీ అనుకుంటారు.
దీర్ఘరోగులను కాపాడమని అనేకులు ప్రార్థించటం
వినాను. నేను మాత్రం ఎప్పుడూ ప్రార్థించలేదు.

రెండు శవాలకూ మర్నాడు అంత్య క్రియలు
జరిగాయి. ఊళ్లో జనమంతా శ్మశానం వద్దనే ఉన్నారు.

సైతాను కూడా వచ్చాడు. అతడు రాకుండా ఎలా? అతని పనేగదా ఇదంతా. నికొలాస్ మతగురువు దగ్గర లేకుండా చనిపోయాడు గనక అతని ఆత్మ నరకానికి పోకుండా ఉండగలందులకై చర్చిలో ప్రార్థనలు చేయించవలసి వుంది. దానికిగాను నికొలాస్ తల్లి దండ్రులు వచ్చిన వారందరివద్దా డబ్బు పోగుచేశారు. కావలసిన డబ్బులో మూడువంతులు మాత్రమే పోగయింది. మిగతా డబ్బు ఎవరివద్దనైనా బదులు తీసుకుందామనుకుంటున్నారు. సైతాను మిగతా డబ్బు తను సద్దుతానని చెప్పి ఇచ్చాడు. తరవాత అతడు మాకు రహస్యంగా చెప్పాడు: “నరకం గిరకం ఏమీలేదు. అయినా నికొలాస్ తల్లి దండ్రుల సంత్పత్తి కోసం ఆడబ్బిచ్చాను.”

శ్మశానంవద్ద లిజాబెంట్ శవాన్ని మా పూల్లోని వడంగి వచ్చి పట్టుకున్నాడు. వాడికి లిజాతల్లి యాభై నాణాలు బాకీవున్నది. ఆబాకీ ఎన్నాళ్లకీ తీర్చలేకపోయింది. అందుచేత వడంగి ఆశవం లాక్కున్నాడు. లాక్కుని ఇంటికి తీసుకుపోయాడు. ఇంట్లో ఒక చీకటి కొట్లో నాలుగు రోజులు ఉంచాడు. ఆ నాలుగు రోజులూ లిజా తల్లి వడంగి ఇంటినుట్టూ తిరిగింది. తనకూతురుశవం తనకిచ్చి వెయ్యమని ఎంతో బతిమాలింది; మొత్తుకుంది; ఏడ్చింది; తల నేలకు కొట్టుకుంది. ఎంత చేసినా వడంగి కరగలేదు. అయిదో రోజున శవం తీసుకెళ్లి పశువుల దొడ్లో

పాతి పెట్టాడు. అంత్యసంస్కారాలేమీ జరగలేదు. తల్లిగుండె ఘోషించింది. దుఃఖంతో పిచ్చెక్కి నట్లయింది. రోజూ తల విరబోసుకుని ఊరంతా తిరిగేది. వడంగినీ, చక్రవర్తినీ, చర్చినీ, దేశాన్నీ ప్రపంచాన్నీ, దేవుణ్ణీ బంధుమాతులు తిట్టేది. ఆమెను చూస్తే ఎంత రాతిగుండెవాడికయినా గుండె నిరవు తుంది. పైతాన్ను సెప్పీ అడిగాడు, ఆమెను రక్షించమని కాని పైతాను నవ్వి “వడంగి మానవుడు. మానవులంతా చేసేసేనే అతడూ చేస్తున్నాడు. ఒక గుర్రమో, మరే పశువో ఆవిధంగా చేస్తే నేను అడ్డపజేవాణ్ణి. సెప్పీ! నీకెక్కడన్నా అలా ప్రవర్తించే పశువు కనిపిస్తే నాతో చెప్పు. నేను తప్పకుండా జోక్యం చేసుకుంటాను. చెబుతావు కదూ?” అన్నాడు.

కొన్ని రోజులు గడిచాక లిజాతల్లి దుస్థితి భరించలేక పోయాము. పైతాన్ను అడిగాము—ఆమె జీవితం బాగుచేసే మార్గం వుందేమో చూడమని. అతడు ఆమె జీవితం పరిశీలించాడు. “ఆమెకు నలభై రెండేళ్ల కంటే ఎక్కువ ఆయువులేదు. ఆమె జీవితం ఎలా మార్చినా దుఃఖం, బాధ, ఆకలి, అవమానం తప్పవు. కానాలంటే ఒకసారి చేస్తాను. ఇంకొకమూడు నిమిషాల్లో ఆమె భవిష్యత్తు మార్చటానికి వీలున్నది. మార్చమంటారా?” అని అడిగాడు. ఏమనటానికి తోచలేదు. ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాము. పైతాను

గడియారం తీసి “ఉ. త్వరగా చెప్పండి. టైములేదు.” అన్నాడు. “మార్సెయ్,” అన్నాము.

“ఆ. మార్సాను. ఇప్పుడమె ఒక సందు మలుపు తిరుగుతున్నది. ఆమె ముందుకు వెళ్లకుండా వెనక్కి వచ్చేట్టు చేశాను. దీనివల్ల ఆమె జీవితం మారిపోతుంది.”

“అంకే?”

“ఇదిగో ఇప్పుడే జరుగుతోంది ఆమె ఫిషర్ అనే సాలెవాణ్ణి కలుసుకుంది. అతణ్ణి బూతులు తిట్టింది. అతడు కోసం పట్టలేక ఆమెకు హానిచేయ నిశ్చయించుకున్నాడు. ఆమె సందుమలుపు తిరిగి ముందుకు పోతే ఇదంతా జరిగేది కాదు. వెనక్కి రావటం మూలానే ఇది జరుగుతోంది.”

“ఫిషర్ ఏం చేస్తాడు?”

“అతడు ఆమె రోజు దేవుణ్ణి, చర్చినీ తిట్టడం వింటున్నాడు. ఈసంగతి మతాధికారులకు ఫిర్యాదు చేస్తాడు. చేస్తాడేమిటి, అదుగో, వెళ్ళి అధికారులతో చెప్పతున్నాడు. దీని ఫలితంగా లిజా బ్రాంట్ తల్లి మరి మూడు రోజుల్లో సజీవంగా కాలి వేయబడు తుంది.”

ఇది విని మాకు భయంతో నోటమాట రాలేదు. ఆమె జీవితంలో జోక్యంకలిగించుకోకుండా ఉంటే బాగుండేదనుకున్నాము. మా ఆలోచన సైతాను కనిపెట్టాడు.

మీరు సర్కిల్ మానప్రబలులేనే, అంటే పరిమి మూర్ఖంగా ఆలోచిస్తున్నారు. నేను ఆస్త్రికి ఉపకారం చేస్తే అపకారం అనుకుంటున్నారు. ఇంకా 29 ఏళ్ల పాటు ఆమె భూలోకంలో యాతనామయ జీవితం గడపటం మంచిదా? లేక మూడు రోజుల్లో స్వర్గానికి వెళ్లి 29 ఏళ్లు ఎక్కువగా స్వర్గ జీవితం గడపటం మంచిదా?" అన్నాడు.

అంతకు ముందు నిమిషంవరకూ, సైతాన్ను ఇకమీదట ఏమీ అడగకూడదనీ, ఎవరి జీవితం బాగు చేయమన్నా చంపటం మొక్కటే అతనికి చేత నైనదని అనీ మేము అనుకుంటున్నాము. కాని లిజా బ్రౌంట్ తల్లి ఇప్పుడు చనిపోవటం మూర్ఖంగా 29 ఏళ్లు ఎక్కువ స్వర్గజీవితం పొందుతుందనే సరికి మాకు ఆనందం కలిగింది. మేము సైతాన్ను ఆవిధంగా కోరటం మంచిదే అయిందనుకున్నాము.

తరవాత ఫిషర్ ను గూర్చి ఆలోచన కలిగింది. సైతాన్ను అడిగాను: "ఈ సంఘటనవల్ల ఫిషర్ జీవితం కూడా మారుతుందా?"

"ఓ. పూర్తిగా మారిపోతుంది. ఇండాక లిజా తల్లి నతడు కలుసుకుని ఉండకపోతే వచ్చే సంవత్సరమే చనిపోయి ఉండేవాడు. ఇప్పుడు తొమ్మిదే ఏళ్ల చాకా బతుకుతాడు. బాగా డబ్బు గడించి, దర్జాగా బతుకుతాడు."

కనీసం ఫిషర్ కయినా మంచి జీవితం లభించి నందుకు సంతోషించాము. సైతాను మాత్రం మా సంతోషం చూసి నవ్వుకున్నాడు. మా కనుమానం కలిగింది. కాన్సేపాగి అడిగాను: “ఎందుకు నవ్వుతావు సైతాన్! ఫిషర్ అదృష్టంలో ఏమైనా లోపం ఉంటుందా?”

“వెద్ద లోపమేమీ కాదనుకో. అతడు మామూలుగా అయితే స్వర్గానికి జెల్లే వాడు—”

“ఇస్పాహ్?”

“గాబరా పడకండి. ఇస్పాడు నరకమే అతనికి గతి. భూలోకంలో సుఖాలనుభవిస్తాడు గనుక, మీ రాట్టే భయపడవలసిన అవసరం లేదు.”

“అయ్యయ్యో! ఇలా ఎందుకు చేశావు సైతాన్? మాకు ముందే చెబితే మేము అసలు ఎవరి జీవితాలూ మార్చమని కోరేవాళ్లమే కాదే? పాపం, ఫిషర్ శాశ్వత నరకం పొందటానికి మేమే కారకులు మాతా మన్న మాట” అని గోల చేశాము.

సైతాను మాగోల వినిపించుకోలేదు. అతనికి సుఖమంటే ఏమిటో, దుఃఖమంటే ఏమిటో తెలియదు. తెలియదంటే బొత్తిగా తెలియదనికాదు. సూత్రప్రాయంగా తెలుసు. అనుభవంరీత్యా తెలియదు. సుఖం గాని దుఃఖంగాని అనుభవించకుండా, సూత్రప్రాయంగా తెలుసుకోవటం అంటే తెలియనితనంలోనే లెక్క. మేము ఎంత బోధపరిచినా అతడు మానవుల

సుఖదుఃఖాలను తృణసమానంగానే పరిగణించాడు. ఫిషర్ స్వర్గంపోందినా, నరకం పోందినా తనకొకటే సన్నాడు. అతడు స్వర్గానికి వెళ్ళినంతమాత్రాన స్వర్గానికివచ్చిన లోటేమీ లేదన్నాడు. స్వర్గంలో జీనాభా ఇప్పటికే ఎక్కువగా ఉండన్నాడు. అసలు ఫిషర్ నశించినంత మాత్రాన వచ్చేనష్టం లేదనీ, ఇంకా బోలెడుమంది ఫిషర్లు వస్తారనీ అన్నాడు.

మేము ఇలా మాట్లాడుతుండగానే ఫిషర్ ఆ దారిని వస్తున్నాడు. అతన్ని చూసేసరికి మాకు చాలా విచారం కలిగింది. తనకు మరణానంతరం కలగబోయే ఘోరవిషత్తు అతనికి తెలియనే తెలియదు. తెలిస్తే అంత సంతోషంగా చిరునవ్వులు నవ్వుకుంటూ, తను లిజాబాంట్ తల్లికి చేసిన హాస్కి మురిసిపోతూ ఉండడు. అతడు వెళ్ళిన కొద్దిసేపటికే లిజాబాంట్ తల్లివచ్చింది. ఆమెను రక్షకభటులు బంధించి తీసుకువస్తున్నారు. ఆమెవెనక ఒక పెద్దగుంపు గోలగా అరుచుకుంటూ ఊరేగింపులాగా వస్తోంది. “మంత్రగత్తె”, “మతద్రోహి”, “దైవద్రోహి”, అని జనం తిడుతూ కేకలు వేస్తున్నారు. మరీ కసిగా ఉన్న కొందరు ఆమెను కొట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఆమెను జనం కొడుతుంటే రక్షకభటులు చూసీచూడ సట్టు ఊరుకుంటున్నారు. ఈజనంలో చాలామంది ఆమె మంచి రోజుల్లో ఉన్నప్పుడు మిత్రవర్గానికి చెందినవారే.

“సైతాన్! పాపం ఆమెను ఒక్కదాన్నీ చేసి వీళ్లు బాధిస్తున్నారు. వాళ్ళనాపు,” అని అరిచాను. వెంటనే జ్ఞాపకం వచ్చింది. సైతాన్ వారి పనులకు అడ్డం వచ్చాడూ అంటే, వారి జీవితాలన్నీ ఆ క్షణంనుంచే మారిపోతాయి.

నేను కోరడం తడవుగా సైతాను జనంకేసి మెల్లిగా ఊదాడు. వెంటనే గ్రామస్థులు పొట్టలుచేత్తో పట్టుకుని “బాబోయ్” అని అరుచుకుంటూ దిక్కుకొక పిట్టగా చెల్లాచెదురై పోయారు. సైతాను అలా ఊదగానే ఆగాలికి వారి ఎముకలు పటపటమని విరిగినట్టయినాయి. దాంతో పారిపోయారు.

ఈ చిన్నపనివల్ల వారి జీవితాలన్నీ మారినట్లైనా అని అడిగాము.

“పూర్తిగా మారిపోయాయి. కొందరికి ఆయువు పెరిగింది; కొందరికి తరిగింది. ఈమార్పువల్ల కొందరు సుఖపడతారు; కొందరు దుఃఖపడతారు. కాని సుఖపడేవాళ్ళు బహు కొద్దిమంది.”

భిషక్కు పట్టినగతి వీరిలో ఎవరికైనా పట్టినదా అని అడుగుదామనుకున్నాము గాని, అది తెలుసుకున్న కొద్దీ మాకు బాధేతప్ప సంతోషం వుండదు; కనుక అడగలేదు. నిజానికి సైతాను మానవులకు హాని చెయ్యాలనే వుద్దేశ్యంలేకపోయినా, అతడు చేసేదంతా హానికరంగానే పరిణమిస్తోంది. అతన్ని ఆట్టే నమ్ముకోడం మంచిది కాదనిపించింది. అంతవరకూ, మా

ఇద్దరి జీవితాలు కూడా పరిశీలించి అభివృద్ధిచేయటానికి వీలైతే చెయ్యమని అడగాలని ఒకకోరిక మాలో గూఢంగా వుండేది. ఇప్పుడా కోరిక చచ్చిపోయింది.

తరువాత రెండుమూడు రోజులవరకూ మా వూరంతా అట్టుడికిపోయింది. లిజాబ్రాంట్ తల్లి మంత్రగత్తెయేనని యావన్నాదికీ గాఢ విశ్వాసం ఏర్పడింది. లేకపోతే ఆ రోజున అలా అంతమంది బామికలు వున్నట్టుండి విరగవలసిన అవసరంలేదని అంతా అనుకున్నారు. ఆమెను విచారణ చేసేరోజున చర్చి కోర్టునిండా జనం కిటకిటలాడారు. ఆమెను ఎక్కువగా ప్రశ్నించి, పరీక్షించాల్సిన అగత్యం లేకపోయింది. ఏమంటే, ఆమె నోరు విప్పతూనే చర్చిసీ, చక్రవర్తిసీ, దేవుణ్ణి బూతులు తిట్టసాగింది. “నీ ప్రాణాలు దక్కవు తెలుసా?” అని కోర్టువారు బెదిరించారు. “నా ప్రాణాలు మీ యిష్టం వచ్చినట్టు వాడుకోవచ్చు. వాటితో నాకు అవసరం తీరిపోయింది,” అని ఆమె సమాధాన మిచ్చింది “నేను నరకానికి వెళ్లదలచుకున్నాను. ఈ గ్రామంకంటే నరకం వెయ్యి రెట్లు మెరుగు. నరకంలో సినలైన పిశాచాలుంటాయి. ఇక్కడ మానవపిశాచాలుమాత్రమే ఉన్నాయి. ఎలాగైనా అవే మెరుగు వీటికంటే.” అని వెటకారంగా దెప్పి పొడిచింది. అధికారులు ఆ రోజున గ్రామస్థుల బామికలు మంత్రం వేసి విరగొట్టినది ఈమెయే

నని నిర్ధారణచేస్తూ “నువ్వు మంత్రగత్తెవేనా?” అని ప్రశ్నించారు.

“కాను, నేనే మంత్రగత్తెనయితే దైవధక్తుల మని నిర్రవీగే మిమ్మల్ని ఇంతసేపు బతకనిస్తానా? నన్నెందుకు వేధిస్తారు? మీరువేసేశిక్ష ఏదో త్వరగా వెయ్యండి. మీ మొహాలు చూస్తూ కూచోటం అసహ్యంగా వుంది.”

ఆమె దోషి అని తీర్పు చెప్పారు. మతం నుండి వెలివేశారు. స్వర్గానికి పోయే అర్హత తీసివేశారు. తరువాత ఆమెకు నుతకబట్టలుకట్టి సివిల్ కోర్టుకు అప్పగించారు. రక్షకభటులు ఆమెను గ్రామమధ్యంలో సిద్ధాగావున్న చితివద్దకు తీసుకుపోయారు. చితి మధ్యవున్న స్తంభానికి ఆమెను కట్టివేశారు. తరువాత నిష్క్రమించారు. అప్పటివరకు కఠిన దృక్కులతో వీక్షిస్తున్న ఆమె కొంచెం మెత్తబడింది. చుట్టూ మూగివున్న గ్రామస్థుల గుంపును షరికిస్తూ, మృదుల స్వరముతో ఇలాగంది :

“సోదరులారా ! మీకు నేను కొత్తకాదు. మీరు నేనూ మన చిన్నతనంలో కలిసిమెలిసి అమాయకంగా ఆడుకున్న ఆటలు నా కింకా జ్ఞాపకం ఉన్నాయి. అందుచేత మిమ్మల్ని నేను క్షమిస్తున్నాను.”

తరువాత మేము వెళ్ళిపోయాము. ఆమె చితి మీద దగ్ధంకావటం మేము చూడలేదు. ఆమె మగధ వేదనతో అరచిన అరుపులు మాత్రం మా శ్రవణేంద్రి

యాలను బద్దలుచేశాయి. కొంతపేపటికి అరుపులు ఆగిపోయాయి. ఆమె చనిపోయిందని, స్వర్గానికి పయనమై వుంటుందని అనుకున్నాము. ఆమెను చర్చి అధికారులు వెలివేసినా స్వర్గానికే వెడుతుందని సైతాను చెప్పాడుగా. అందుచేత ఆమె చనిపోయినందుకు మేము విచారించలేదు సరిగదా, చనిపోవటానికి మేమే కారకులమైనందుకు సంతోషించాము కూడా.

ఈ సంఘటన జరిగిన తరువాత ఒక రోజున సైతాను తిరిగి కనిపించాడు. అతనికోసం మేము రోజూ కనిపెట్టుకుని కూర్చునేవాళ్ళం. అతనివద్ద వున్నంత సేపూ ఎంతోహాయిగా గడిచిపోయేది. మేము మొదటిసారి అశన్ని కలిసిన వోటనే కనిపించాడు. మాకింకా కుర్రతనం వదలలేదు. ఏదైనా వింతలుచేసి చూపించమన్నాము.

“మంచిది. మీ మానవజాతి ఎలా అభివృద్ధి పొందిందో, మీరు నాగరికత అని పిలిచే పదార్థం ఎలాంటిదో చూపించమంటారా?”

“ఓ. చూపించు,” అన్నాము.

సైతాను క్షణంలో ఆ ప్రదేశాన్ని ఈడెన్ వనంగా మార్చాడు. ఆ వనంలో ఒకచోట ఎబెల్ దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తూవున్నాడు. కెయిన్ గద ధరించి అక్కడికి వచ్చాడు. ఎబెల్ ను చూసి మా కర్థంకాని ఏదో భాసలో మాట్లాడాడు. తరవాత కెయిన్ మహా కోపముతో గద ఝుళిపించాడు. ఆ తరవాత ఏం జరుగు

తుందో మాకు తెలుసు. అందుచేత మొహాలు తిప్పేసుకున్నాము. కాని ఏదో దెబ్బలాట, అడుపులు, మూలుగు పనిపించాయి. తిరిగి చూసేసరికి ఎబెల్ రక్తపు మడుగులో పొద్దాడుతూ చనిపోతూండటం కనిపించింది. కెయిన్ ఇక్కడే నుంచుని తీవ్రద్వేషంతో చూస్తున్నాడు.

ఈ దృశ్యం మారిపోయింది. ఏ వేవో యుద్ధాలు, హత్యలు, హింసాకాండలు కనిపించాయి. తరువాత ప్రపంచ ప్రళయం వచ్చింది. మళ్ళీ సృష్టి జరిగింది. హీబ్రూ యుద్ధాలు, ఈజిప్షన్ యుద్ధాలు, గ్రీకు యుద్ధాలు, రోమన్ యుద్ధాలు వరసగా కనిపించాయి. ఈ యుద్ధాలలో రక్తం వరదలు వరదలైపారి ఆ ప్రదేశమంతా మునిగిపోయింది. నీజర్ కనిపించాడు. అతడు బ్రిటన్ పై దండెత్తటం కనిపించింది. సైతాను ఇలాగ న్నాడు : “బ్రిటన్ దేశీయులు నీజరుకు ఏమీ అపకారము చెయ్యలేదు. అయితే వారిపై నీజరు ఎందుకు దండెత్తాడు? వారి కళం జయించాలని, ఆ అనాగరికులను చంపి వారి అనాథ భార్యలమీద, శిశువులమీద రోమన్ నాగరికతను దుద్దాలని—

తరువాత క్రైస్తవమతజననం చూశాం. ఆ పిమ్మట కొన్ని శతాబ్దాల యూరప్ చరిత్ర చకచకమూ కళ్ళనెదుట కనిపిస్తూపోయింది. క్రైస్తవమతమూ, నాగరికతా, ఈరెండు చెట్టా పట్టా వేసుకుని యూరప్ అంతటా విహారం చేశాయి. ఆ

రెండూ అడుగుపెట్టిన చోటల్లా తామాలు, యుద్ధాలు, హత్యలు, శ్మశానాలూ సైతాను అన్నట్లు “తదితర మానవాభ్యుదయ కార్యక్రమాలూ” విలయతాండవం చేశాయి.

ఎంత సేపుచూసినా యుద్ధాలే. యూరప్ లోనూ, ప్రపంచమంతటా ప్రతిచోటా, ప్రతివీటా యుద్ధాలు, యుద్ధాలు, ఎడతెగని యుద్ధాలు. సైతాను అన్నట్లు ఈ యుద్ధాలకు ఒక్కొక్కసారి రాజుల్లో రాజులకు పచ్చే వ్యక్తిగత వైరాలూ, మరొక్కసారి బలహీన దేశాలను అనుభవించాలనే మరాళా కారణం. ధగ్మ నరిస్తాసనార్థం జరిగిన యుద్ధం అంటూ ఇంతవరకూ చరిత్రలో లేనేలేదని సైతాను అన్నాడు.

“సరే. ఇంతవరకూ మీ నరజాతి గతంలో సాధించిన మహత్తర అభ్యుదయంయొక్క చరిత్ర చూశారు. ఇక భవిష్యత్తులో సాధించే అభ్యుదయం ఎలా వుంటుందో చూపిస్తాను.”

మానవుని భవిష్యచ్ఛరిత్ర మరీ భయంకరంగా వుంది. ఎక్కడా కని విని ఎరగని మారణాయుధాలు చూశాం. ప్రళయంలో సమానమైన యుద్ధాలు చూశాం. సైతాను తిరిగి ఉపన్యాసం ప్రారంభించాడు :

“చూశారా? మీ మానవజాతి ఎప్పటికప్పుడు అభ్యుదయం సాధిస్తూనే వుంది. కెయిన్ గదతొ హత్య చేశాడు. యూదులు కత్తులతో, బల్లెములతో

హత్యలు చేశారు. గ్రీకులు, రోమన్లు కవచాలు, శిరస్త్రాణాలు ధరించి యుద్ధాలు చేశారు. వారు యుద్ధాలను కళగా పెంపొందించారు కూడాను. క్రైస్తవులు వచ్చి తుపాకులు కనిపెట్టారు. ఇంకా కొన్ని శతాబ్దాలు జరిగితే, అత్యంత భయంకరమైన, మారణాయుధాలు, వేలకొలది జనులను త్సటిలో పరిమార్చగల దారుణాయుధాలు కనిపెట్టబడతాయి.”

అని సైతాను మానవజాతిని హేళనచేస్తూ నవ్వుతాడు. ఆ నవ్వు మాకు ఎంతైనా అనమానకరంగా తోచింది. కాని అతడు దేవత. మానవుల మానావమానాలతో అతనికి నిమిత్తంలేదు.

నవ్వుటం పూర్తయ్యాక సైతాను తిరిగి మొదలెట్టాడు: “చాలా బావుండికదూ మీ అభ్యుదయం? అయిదారువేల ఏళ్ళలో అయిదారు నాగరికతలు తలెత్తి, ఒక వెలుగు వెలిగి ఆరిపోయాయి. వాటిని పరిశీలించితే ఒక విషయం స్పష్టమవుతుంది. ఒక నాగరికత కంటే మరొక నాగరికత మారణాయుధాల ఉత్పత్తిలో అభివృద్ధి చూపించింది. తోడి మానవుణ్ణి చంపటమే మానవుడి ఏకైకాశయం. ఈ ఆశయసిద్ధికొసం మీ జాతి తన కున్న తెలివితేటలన్నీ మారణాయుధాలు తయారుచేయటంలో వినియోగించింది. ఒకసారికంటే మరొకసారి శక్తివంతమైన, అపూర్వమైన ఆయుధాలు తయారు చేసింది. అయితే క్రైస్తవ నాగరికత పూర్వ నాగరికత

లన్నింటికంటే ఈ విషయంలో గొప్పదనిపించుకుంది. మీ మతస్థులు ఇందుకు నిస్సందేహంగా గర్వపడచ్చు. ఇంకా రెండు మూడు శతాబ్దాలు పోతే ప్రపంచంలో కల్లా నిపుణులైన హంతకులు క్రైస్తవులే నన్న విషయం నగ్నసత్యమై పూరుకుంటుంది. అప్పుడు క్రైస్తవులు కాని మిగతా ప్రపంచజనులు క్రైస్తవుల వద్దకు పోయి పాఠాలు నేర్చుకుంటారు. మత సంబంధమైన పాఠాలు కాదు; మారణాయుధాల ఉత్పత్తిని గూర్చి పాఠాలు నేర్చుకుంటారు. అరబ్బులు, చైనీయులు మీ వద్ద కొనుక్కున్న ఆయుధాలతో మీ మిషనరీలనే చంపుతారు.”

మళ్ళీ కొంతసేపు వివిధ దేశాలను, యుద్ధ దృశ్యాలను, ప్రజలదుర్భరయాతనలను సైతాను ప్రదర్శించాడు. ఫిరంగుల మోతలతో, చనిపోయే సైనికుల అరుపులతో మా చెవులు గల్లుపడిపోయాయి.

“ఇదంతా ఏమిటి? ఎందుకు? ఈ యుద్ధాలవల్ల మీ జాతికి ఒరిగే లాభమేమిటి? ఇన్ని వేల సంవత్సరాలు హత్యలుచేసి మీరు ఏమిసాధించారు? ఎవరూ చెప్పలేరు. ఈ హత్యలవల్ల మీకు కాదు లాభించేది. మిమ్మల్ని పరిపాలించే రాజులకు, సార్వభౌములకు. ఆ రాజులకి, సార్వభౌములకి ప్రజలంటే ప్రేమను కున్నారా? ఉహా; ద్వేషం. మీరు ముట్టుకుంటే మొల పడ్డమని భావిస్తారు వారు. ఎవరికి సుఖం చేకూర్చటం కోసం మీరు రాత్రింబగళ్ళు చెమటోడ్చి పనిచేస్తారో,

ఎవరికోసం మీరు యుద్ధాలుచేస్తారో, యుద్ధాల్లో ప్రాణాలుత్యాగంచేస్తారో, ఎవరు మీరుపెట్టిన భిక్షుతిని మిమ్మల్ని భిక్షుకులుగా పరిగణిస్తారో, ఎవరు మిమ్మల్ని నిరంతరం అణగదొక్కుతూ, అవమానిస్తూ, హింసిస్తూ మళ్ళీ మీచేత స్తోత్రాలుచేయించుకుంటారో-ఆరాజులకి చక్రవర్తులకీ మీరంటే గౌరవాభిమానాలుఉన్నాయనుకుంటారా? ఉహూ. మీరువారిదృష్టిలో గడ్డిపోచలకంటే చురుకైన. మొట్టమొదటిమానవుడు కపటబుద్ధిగలవాడు; పిరికిపంద. ఈగుణాలే అతని సంతతివారికి సంక్రమించాయి. ఈగుణాల పునాదిరాళ్ళమీదనే మానవ నాగరికతాసౌధం నిర్మించబడింది. మానవ నాగరికతకూ జై! కపటబుద్ధికీ, పిరికితనానికీ జై! ఈగుణాలు శాశ్వతంగా ఉండాలని కోరుతూ మధువుసేవిద్దాం—” అంటూ సైతాను మా మొహాలకేసి చూశాడు. మానవులను అంతహేయంగా తిడుతున్నందుకు మా ముఖాలు లజ్జావమానాలతో ఎర్రబడినై. మేము అతని దూషణకు బాధపడుతున్నామని గ్రహించి అతడు స్వరంమార్చి అన్నాడు: “వద్దులే. నాగరికత ఎల్లా పోతే మనకేం? పరస్పర ఆయురారోగ్యాలు కోరుతూ మధువు తాగుదాం. ఇప్పుడు మీ చేతుల్లోవున్న మధువు ఆకాశంలోంచి వచ్చినా భూలోకానికి చెందిన మధువే. అది ఇందాకటి కోరికకు మాత్రమే తగినది. అందుచేత ఈ పాత్రలు పారవేద్దాం. మీ ఆయురారోగ్యాలకోసం దేవలోకంలోని మధువు త్రేప్పిస్తాను.

ఏ మానవుడూ తాగని కొత్తరకం మధువు తాగుదురు గాని."

మేము చేతులు జాచాము. దూరంనుంచి ఆకాశంలో వాయ్యారంగా గిరగిర తిరుగుతూ మూడు మధుపాత్రలు మా చేతుల్లోకి వచ్చివాలాయి. ఆ పాత్రలు అతిలోకసుందరంగా వున్నాయి. వాటిని దేంతో చేశానో తెలియలేదు. ఆ పదార్థం ఏమిటో గాని మే మెన్నడూ చూసిందికాదు. మామూలు పాత్రలు గట్టిగా, నిశ్చలంగా ఉంటాయి. ఈ కొత్త పాత్రలు నీళ్ళలాగ ప్రవహిస్తున్నట్టు కనిపించాయి. ఆ కదిలేది పాత్రలో కాదో తెలియదు గాని ఆ పాత్రల రంగులుమాత్రం క్షణక్షణానికీ ప్రవహిస్తున్నట్టు కనిపించాయి. పాత్రల రంగులు రకరకాలుగా, చిక్కగా తళతళ మెరుస్తున్నాయి. ఒకచోట నిలకడగా ఉండకుండా ఒక రంగులోకి ఇంకొక రంగు ప్రవహిస్తూ, చిన్నచిన్న అలలుగా లేస్తూ, ఒకదాన్నొకటి ఢీకొని చిన్నచిన్న శబ్దాలతో విరిగిపడుతూ, ఎంతసేపు చూసినా తనివితీరని తన్మయత్వం కలిగించాయి. మధువు రుచి చూశాము. ఎంత అద్భుతం వుంటేనో ఆ మధువు తాగగలిగేది. నిస్సందేహంగా అది దేవతలు తాగే అమృతమే. తాగుతున్నంతసేపూ మాలోంచి స్వర్గమే ప్రవహిస్తున్నట్టు తోచింది. సెప్పీ కళ్ళు దివ్యానుభవంతో మెరిశాయి.

“మేము కూడా స్వర్గానికెప్పుడో వెడతాం కదూ?” అన్నాడు.

అని సైతాను కేసి ఓరగా చూశాడు. “అవును వెడతాడు,” అని సైతాను అంటాడేమోనని ఆశించాడు. కాని సైతాను వినిపించుకోనట్లు ఇంకేదో ఆలోచిస్తున్నాడు. అతడు సెప్పీ అన్నది వినే వుంటాడు. వినికూడా మాట్లాడకపోవడంతో మేము బేజారెత్తి పోయాము. సెప్పీ ఇంకా ఏదో అనబోతున్నవాడల్లా బిక్క మొహంవేసి చటుక్కున ఆగిపోయాడు. అయితే మాకు స్వర్గార్హత లేదేమోనన్న భావం ఇద్దరికి కలిగి చెప్పరాని భయం కలిగింది.

ఇంతలో మా చేతుల్లోని మధుపాత్రలు వాటం తట అనే గిరగిర తిరుగుతూ పై కెగిరిపోసాగాయి. కొంతదూరంపోయి మాయమయ్యాయి. అవి ఎందుకు వెళ్ళిపోయాయి? అవి అలా వెళ్ళిపోవటం దుఃశ్చకునం అనిపించింది. మళ్ళీ నా పాత్ర నాకూ, సెప్పీ పాత్ర సెప్పీకి ఎప్పుడైనా కనిపిస్తాయా?

9

సైతానుతో మాకు పరిచయమై చాల రోజులైనా కాలంమీద, దూరంమీద అతనికి గల అధికారం మాకు ఎప్పటి కప్పుడు కొత్తగా, వింతగా కనిపిస్తూనే వుంది. అసలు అతనికి కాల దూరాలనేవి

లేవేమోనని కూడా అనిపించేది. కాల దూరాలు మానవకల్పితాలనీ, అని నిజంగా లేవనీ అతడొక సారి చెప్పాడు. భూగోళంలోని దూర దూర ప్రాంతాలకు అనేకసార్లు అతనితో కలిసి వెళ్లాము. వారాలు, నెలలుతరబడి ఆప్రదేశాల్లో సంచరించాము. అయినా వేము నిజానికి సెకండులో అర్థభాగం కంటే ఎన్నడూ మాగామం విడిచి వుండలేదు. ఈ సంగతి మామూలు తిరిగి రాగానే గడిమారం చూస్తే స్పష్టపడేది.

మామూల్లో మంత్రగత్తెల విచారణసంఘం ఒకటి ఏర్పడివుందని ఇదినరకే చెప్పాను. ఈ సంఘం వారికి మంత్రగత్తెలంటే ఎక్కడలేని భయం పట్టుకుంది. ఇదినరకటిలాగా యధేచ్ఛగా విచారణ చేయటానికి జనుస్తున్నారు. మాయలు, మంత్రాలు నేర్పాడని ప్రతీతి వడిన జ్యోతిష్కుణ్ణిగాని, ఇంద్రజాలాలు చేశారని దేశమంతా మామమోగిన మార్గెట్, ఉప్పులొస్తున్నాను గాని విచారణ చెయ్యటానికి వారికి ధైర్యం చాలలేదు. అందుచేత గ్రామస్థులు అధికారులతో నిమిత్తం లేకుండా తమంతట తామే మంత్రగత్తెలను శిక్షించటానికి పూనుకున్నారు. ఒకరోజున ఒక మధ్య వయస్కురాలిని పట్టుకున్నారు. ఆమె సైతాను సహాయంతో రోగాలు నివారణ చేస్తోందని అపవాదు బయల్పడింది. ఆరోజుల్లో వైద్యశాస్త్రం చిత్రహింసలతో కూడివుండేది. కత్తి పుచ్చుకుని పరపర

కోసెయ్యటం, గ్లాసులకొద్దీ రక్తం లాగెయ్యటం మొదలైన మోట పద్ధతుల్లో వైద్యం జరిగేది. ఈ మధ్య వయస్కురాలు అవేమీ లేకుండా రోగులను శుభ్రంగా స్నానం చేయించి, శుభ్రమైన ఆహారం ఇప్పించటంద్వారా రోగాలు నయంచేసేది. రోగాలు ఇంత సులభంగా నయమవటానికి సైతానుతో సంబంధంతప్ప మరేకారణం వుంటుంది? పట్టుకోండంటే పట్టుకోమన్నారు. ఆమె పరిగెత్తసాగింది. జనం గ్రామవీధులవెంట ఆమెని తరమసాగారు. ఆమె ఎవరింట్లో జొరబడి తల దాచుకోబోయినా ఆయింటి తలుపులు భల్లన మూసుకునేవి. చివరి కెలాగయితే నేం పట్టుకున్నారు. గ్రామమధ్యంలో ఉరికొయ్య, ఉరితాడు సిద్ధం చేశారు. పాపం ఆమె ఏడుస్తూ, తా నే పాపం ఎరగనని మొత్తుకుంది. ఆమె కూతురు నిస్సహాయంగా నుంచుని చూస్తూ ఏడ్చింది. అన్నాడు నేనూ సైతాను కూడా అక్కడే వున్నాము.

యథా విధిగా ఆస్త్రీ ఉరితీయబడింది. అందరూ ఆమె శవంమీద రాళ్లు విసురుతున్నారు. ప్రతివాడూ తన పక్కమనిషి రాయి విసిరాడో లేదో ఓరకంటితో గమనిస్తున్నాడు. అందుచేత నేను కూడా లాంఛనంగా ఒక రాయి విసిరాను. అదిచూసి సైతాను పక పక నవ్వు సాగాడు.

నవ్వు విని దగ్గరగావున్న వారంతా నిర్ఘాంత పోయారు. సైతానుమీద (మావూళ్లో అతని పేరు

ఫిలిస్ట్రామ్, అదివరకే అందరికీ అనుమానంగా వుంది. ఎవరికీ గౌరవం చూపించకపోవటం, ఊరికి కొత్తవాడైనా అందరితో నిర్లక్ష్యంగా సంచరించటం, అతని అతౌకిక సంగీతం, మొదలైనవన్నీ చూసి గ్రామస్థులు అదివరకే గుసగుస లాడటం సాగించారు. ఇప్పుడు బహిరంగంగా, ఇంతమంది గ్రామస్థులను వెక్కిరిస్తున్నట్టు నవ్వుటంతో వారికి మరీ ఒళ్లు మండి పోయింది. గుంపులో ఒక వ్రడంగి వున్నాడు; మదిం చిన ఏనుగుపిల్లలా గుంటాడు. అతడు సైతానుకేసి చూసి—

“ఏమిటయ్యా నవ్వుతున్నావు? ఎందుకు నవ్వు తున్నావో చెప్పు అసలు నువ్వు శవంమీద రాయి ఎందుకు వినర లేదో ముందు చెప్పు,” అని గర్జించాడు.

సైతాను నిశ్చలంగా “నేను రాయి వినర లేదని నీకు నమ్మకమేనా?” అని అడిగాడు.

“నమ్మకమేమిటి? ఇండాకట్టించి నిన్నొక కంట కనిపెట్టడం లేదనుకున్నావా?” అన్నాడు వ్రడంగి.

“అవును, నువ్వు రాయి. వినర లేదు. మేమూ చూశాం,” అని మరి ఇద్దరు అరిచారు.

“ముగ్గురు సాక్షులు,” అన్నాడు సైతాను. “మ్యూలర్ అనే పేరుగల వ్రడంగి, క్లీన్ అనే కసాయి దుకాణదారు, ఫీఫర్ అనే సాలెవాడు, ఈ

ముగ్గురూ ఇంద్రుకు సాక్షులు. ముగ్గురూ అబద్ధాలకోర్డు. ఇంకా ఎవరైనా వున్నారా సాక్షులు?”

“ఉన్నారో లేదో తరవాత చూద్దాంలే. మేము అబద్ధాలకోర్డుమోకాదో తరవాత తేలుస్తాం. మేము ముగ్గురం చాలదూ నీ ప్రాణాలికి? ముందు, నువ్వు రాయి విసిరావని ఋజువు చెయ్యి.”

“అవును, ఋజువు చెయ్యి,” అని మిగతా జనం మీదికి తోసుకొచ్చారు.

తనకి ఇంతమంది జనం సహాయంగా రావటం చూసి వ్రడంగికి మరీ ధైర్యం కలిగింది. “అసలు నువ్వెందుకు నవ్వావో ముందు చెప్పు,” అన్నాడు.

పైతాను చిరునవ్వు నవ్వి మృదుస్వరంతో సమాధాన మిచ్చాడు: “చావటానికి సిద్ధంగా వున్న ముగ్గురు పిరికి దుడ్డమ్మలు చనిపోయిన స్త్రీమీద కసితో రాళ్లు వినరటం చూసి నవ్వాను.”

ఈమాటకు జనం హఠాత్తుగా ఎంత భయ కంపితులైందో వర్ణించలేం. వ్రడంగి గుండె ఝల్లు మన్నా, మేకపోతు గాంభీర్యం తెచ్చుకుని అన్నాడు:

“మేము చస్తామని నీకు తెలుసా?”

“నాకా? అన్నీ తెలుసు. అసలు నేను జ్యోతి ముగ్గి, మీగు ముగ్గురూ రాళ్లు వినరటానికి చేతులెత్తినప్పుడే, ముగ్గురి చేతులూ చూశాను. మీలో ఒకడు వచ్చేవారం చస్తాడు. మరొకడు ఈరాత్రికి చస్తాడు. ఇంకొకడు ఇంకో అయిదు నిమిషాల్లో

గుటుక్కుమంటాడు. కావలిస్తే, అదిగో గోపుర గడియారం వుంది. చూడండి.”

గుంపులో పెద్ద సంచలనం కలిగింది. అందరూ అప్రయత్నంగా గడియారంకేసి తిరిగారు. కసాయి వాడు, సాలెవాడు భయంతో పాలిపోయారు. వడ్రంగి మాత్రం ఇంకా ధైర్యంగానే వున్నాడు.

“చూద్దాం, నీ జ్యోతిష్యం ఎంతరైటో. ఇంక అయిదు నిమిషాల్లో నీమాట నిజం కాకపోతే, ఆతరవాత నువ్వు ఒక్కనిమిషం కూడా బతకవు, తెలుసా?” అన్నాడు.

ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు. ఊపిరి బిగపట్టి గడియారంకేసి చూస్తూ నిమిషాలు లెక్క పెడుతున్నారు. నాలుగున్నర నిమిషాలు దాటింది. హఠాత్తుగా వడ్రంగి గుండె పట్టుకుని “బాబోయ్, నాకు చోటివ్వండి, ఊసిరాట్టంలేదు,” అని అడుస్తూ, కిందపడి అరనిమిషం నేపు గిలగిల కొట్టుకుని చనిపోయాడు. జనం ఒక్కసారిగా వెనక్కి తగ్గారు. శవంవంకా, సైతాను వంకా నిర్ఘాంతపోయి చూశారు. అంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది.

“నేను రాయి విసరలేదని ముగ్గురు సాక్ష్యం పలికారు. ఇంకా ఎవరన్నా వున్నారా? ఉంటే చెప్పండి,” అన్నాడు సైతాను.

భయంతో వెర్రెత్తిపోయారు జనం. ఎవరూ అతనికి సమాధానం ఇవ్వలేదు కాని ఒకరి నొకరు తిట్టుకో సాగారు. “నువ్వే అన్నావు, అతడు రాయి విసరలేదని” “కాదు నువ్వే అన్నావు. “నువ్వు అన్నావుగా.” “నువ్వు ముందన్నావు.” జాగ్రత్త నోర్చుకో,” “నేననలేదు.” “తంతాను దొంగ...” మరుక్షణంలో జనం ఒకరినొకరు కొట్టుకుంటూ గలభా మొదలెట్టారు. ఈ గలభాతో నిమిత్తం లేకుండా, ఉరితీయబడిన స్త్రీ ఉరికొయ్యనుంచి గిర గిర వేళ్లాడుతూ, ప్రాణంలేని కళ్లతో అందర్నీ చూస్తోంది.

తరవాత మేము అక్కణ్ణించి వెళ్లిపోయాము. “సైతాను అబద్ధం ఆడాడు. అతడు నవ్వింది వాళ్లని చూసి కాదు; నన్ను చూసి,” అని లోపల అనుకున్నాను.

సైతాను మళ్లీ నవ్వాడు. “అవును నిజంగా నిన్ను చూసి నవ్వాను. నువ్వు ఆస్త్రీ శవంమీద రాయి పిసిరావు. విసరకపోతే నీమీద ఎవరన్నా పిత్రిలు చెబుతారేమో నని భయపడి విసిరావు. అంతేగాని నిజంగా యిష్టమై విసరలేదు. అందుకని నవ్వాను. అయితే నీనొక్కణ్ణే కాదు, మిగతావార్ని చూసి కూడా నవ్వాను.”

“ఎందుకూ?”

“వాళ్లు నీలాగానే రాళ్లు విసిరారు.”

“అంతు?”

“అక్కడ అరవై ఎనిమిది మంది మనుషులున్నారు. వారిలో కనీసం అరవై ఇద్దరికైనా, రాళ్లు వినరాలనే కుతూహలం ఎంత మాత్రమూ లేదు. అయినా నీలాగానే భయపడి విసిరారు.”

“నిజంగానా, సైతాన్?”

“అవును, నిజం. మీజాతి నాకు బాగా తెలుసు. వట్టి గొర్రెలమంద. మీజాతిని ఎప్పుడు చూసినా అల్పసంఖ్యాకులే పరిపాలిస్తూ వుంటారు. అధిక సంఖ్యాకులు తమ భావాలు, విశ్వాసాలు మనస్సులోనే దాచుకుంటారు. అల్పసంఖ్యాకులు నోరు పెట్టుకుని అరుస్తారు. అందుచేత అధికసంఖ్యాకులు తలకాయలు వంచుకొని అల్ప సంఖ్యాకులనే అనుసరిస్తారు. నోరుపెట్టుకుని అరిచే కొద్దిమంది ఒక్కొక్కసారి నిజమే అరుస్తారు; ఒక్కొక్కసారి అబద్ధం అరుస్తారు. వాళ్లు చెప్పింది నిజమైనా, అబద్ధమైనా గుంపు మాత్రం వారినే అనుసరిస్తుంది.

మీ జాతిలో, నాగరికసంఘంలో వారైనా, అనాగరికసంఘంలోవారైనా, అధిక సంఖ్యాకులు దయాహృదయులే; ఇతరులకు హానికలగటం, కలిగించటం సహించలేనివారే. అయినా దౌర్జన్య పరులైన అల్పసంఖ్యాకులు ముందు తమ దయాహృదయం విప్పి, తమ అభిప్రాయం వెల్లడించటానికి జంకుతారు. ఎంత చిత్రమో చూశావా? మీలో

నూటికి తొంభై తొమ్మిదిమందికి మంత్రగత్తెలను చంపటం ఇష్టంలేదని నాకు తెలుసు. అయినా ప్రతి వాడూ “మంత్రగత్తెలని చంపండి” అని బైటి కరుస్తాడు. బహుశా రాబోయే శతాబ్దాలలో ఎవరో కొందరు అల్పసంఖ్యాకులు మంత్రగత్తెల్ని చంప గూడదని నోరు పెట్టుకుని అగుస్తారేమో. బహుశా ఎవడో ఒకడే ధైర్యశాలి అలా అరవ్వచ్చు. ఇహ వెంటనే మిగతా గుంపంతా అతనిమాట శాసనంగా భావించి అతని ననుసరించ ప్రారంభిస్తారు.

మీజాతి చరిత్రలో ఇన్ని సామ్రాజ్యాలు, నియంతృత్వాలు, మతాలు సంభవించాయంటే దానికి ఒకటే కారణం. ప్రతివ్యక్తికీ పొరుగునాడిమీద అప నమ్మకం. ప్రతివ్యక్తికీ పొరుగువాడికి తనమీద సదభిప్రాయం ఉండాలనీ, లేకపోతే తను దూషనాశనమై పోతాననీ భావిస్తాడు. ఇలా భావించటంవల్లనే, ఇది ఆధారం చేసుకుని ఇన్ని రాజ్యాలు, మతాలూ వెలిశాయి. ఇంకా వెలుస్తాయి; మిమ్మల్ని ఇంకా అణగ దొక్కుతాయి; ఇంకా అధోగతికి లాక్కుపోతాయి. ఎందుకంటే మీరు అల్పసంఖ్యాకులకు బానిసలు. ఈ బానిసత్వం మీకు పోదు. మీజాతి గొర్రెలమీద—”

మానవ జాతిని గొర్రెలమీద అనటం బాగులేదను కున్నాను.

“నేనన్నది అబద్ధం కాదు. యుద్ధ సమయంలో చూడరాదూ?”

“ఏమిటి?”

“ఇంతవరకూ జరిగిన యుద్ధాల్లో న్యాయాకోసం ఎవడూ యుద్ధం ప్రారంభించలేదు. మరొక పదిలక్షల వల్ల గడిచినా న్యాయయుద్ధం అంటూ ఉండవని హామీ యివ్వగలను. నోరుగల అల్ప సంఖ్యాకులే ఎప్పుడూ “యుద్ధం, యుద్ధం” అని అరుస్తారు. చర్చి అధికారులు ముందు కొంచెం సందేహిస్తూ “యుద్ధం ఏమంత మంచిదికాదు,” అని ననుగుతారు. అసంఖ్యాక ప్రజలు నిద్రకళ్లు తుడుచుకుంటూ, ఈయుద్ధం ఎందుకో తెలియక ఆలోచిస్తారు; “ఇది అన్యాయం; అసకీర్తి కరం; యుద్ధాననరం లేనేలేదు,” అని వాదిస్తారు. అప్పుడు యుద్ధంకావాలనే అల్ప సంఖ్యాకులు ఇంకా బిగ్గిరిగా అరుస్తారు. అధిక సంఖ్యాకుల్లో కొద్దిమంది ఆలోచించగలిగిన వానుంటే, వారు “యుద్ధం వద్దు. యుద్ధాన్ని త్యజించండి,” అని ఉపన్యాసాలిస్తారు; పుస్తకాలు రాస్తారు. వీరిని మొదట్లో అంతా ప్రశంసిస్తారు. కాని యుద్ధకాములు వీరికంటే బిగ్గిరిగా అరిచి వీరి మాట ప్రజలకి వినబడకుండా చేస్తారు. యుద్ధ వ్యతిరేకులు క్రమంగా పల్కుబడి పోతారు. వారిమాట ఎవరూ వినిపించుకోరు. మరికొద్ది కాలానికి యుద్ధ వ్యతిరేకులను ఇదివరకు పొగడినవారే ఇప్పుడు రాళ్లు రువ్వుతారు; గొంతు నొక్కేస్తారు, లోపల యుద్ధం వద్దనుకుంటున్నవారే ఇదంతా చేసేది. చివరికి వాక్యాతంత్ర్యం మచ్చుకైనా పుండదు. ఎవడైనా

నోరు తెరిచినా నోట్లో కత్తులు దూర్చబడతాయి, దేశం దేశమంతా, చర్చితోనహా “యుద్ధం కావాలి” అని అరవటం మొదలెడుతుంది. తరవాత అధ్యక్షులు, ప్రధాన మంత్రులు మొదలైన బిరుదులు తగిలించు కున్న రాజకీయ వేత్తలు కొన్ని అబద్ధాలు కల్పిస్తారు. తాము ఏదేశంమీద యుద్ధం చెయ్యబోతున్నారో ఆదేశంమీద అబద్ధవేరాలు బోలెడు మోపుతారు. ఈవేరాలు నిజమైనవేనని ప్రజలు నమ్మి “ఆ, మనం తప్పపని చెయ్యటం లేదు. తప్పంతా ఆదేశానిదే” అని తమ్ము తాము నమ్మించుకుంటారు. కాదని ఎవడన్నా అంటే నోరు నొక్కేస్తారు. ఈవిధంగా ఆత్మవందన చేసుకొని తృప్తిపడి యుద్ధానికి ఆయత్త మవుతారు. ఇదీ మీజాతి గొప్పదనం!”

10

రోజులకి రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. కాని సైతాను జాడ ఎక్కడా లేదు. సైతాను సాన్నిధ్యానికి అలవాటయిన తరవాత అతడు లేని క్షణాలు ఎంత నిర్జీవంగా, నిరుత్సాహంగా ఉంటాయో చెప్ప నక్కరలేదు.

జ్యోతిష్కుడు యథా ప్రకారంగా గ్రామంలో పిళ్ళంఖిల విహారంచేస్తూనే వున్నాడు. అతడు మంత్ర గాడనే అభిప్రాయం ప్రబలి వున్నందున ఎవ్వరూ

అతని చాయలకు పోవటంలేదు. కాని అడపా దడపా ఎవడో ఒకడు భయపడుతూ భయపడుతూ రాయి విసిరి పారిపోవటం కూడా జరుగుతోంది.

సైతాన్ను చూసినప్పటి నుండి మార్గెట్, అశవిమీద భ్రమ పెట్టుకున్న మాట వాస్తవం. అయితే సైతాను ఒకటి రెండుసార్లు కంటే ఎక్కువ ఆమె ఇంటికి వెళ్ల లేదు. తనకోసం ఊళ్లో పడుచువాళ్లు అంత మోజుపడుతుండగా, సైతాను తన్ను నిర్లక్ష్యం చెయ్యటం, ఆమెకు ఒకింత గర్వభంగమే అయింది. ఆ కారణంచేత మార్గెట్, సైతాను మీద మోజు క్రమంగా తగ్గించివేసుకోసాగింది. అటు విహ్వల్త మిడ్లింగ్ పరిస్థితి కూడా మొదట్లో అలాగే అయింది. తన ప్రియురాలు మార్గెట్ సైతాను మీద మరులు కొన్నదని అతడు దిగులు పెట్టుకున్నాడు. విరక్తితో పొద్ద స్తమానమూ మద్యం తాగుతూ గడపసాగాడు. రోజు రోజుకీ విహ్వల్త చెడిపోతున్నాడని వృద్ధదాసి ఉర్చులా మార్గెట్ చెవిలో ఇల్లుకట్టుకుని నూరేది. విహ్వల్త ఇలా పాడైపోవటానికి తన చపల చిత్తమే కారణం గదా అని మార్గెట్ ఎంతో పశ్చాత్తాపపడి ఏడ్చింది. చివరి కొకరోజున అతనికి కబురుచేసింది; తన పినతండ్రి కేసు త్వరలో విచారణకు రాబోతోంది కనుక ఆయన పతన వకాల్తా పుచ్చుకుని వాదించ వలసిందని కోరింది. మార్గెట్ నుంచి ఇన్నాళ్లకు కబురందగానే విహ్వల్త విరక్తి పటాపంచలై పూర్వపు

ఉత్సాహం తిరిగి వచ్చింది. తాగుడు వదిలి వేశాడు. ఫాదర్ పీటర్ కేనుమీద శ్రద్ధవహించాడు. సన్నా, సెప్పీని చాలాసార్లు తన ఆఫీసుగదిలో కూర్చుండ బెట్టుకుని కేసు వివరాలన్నీ మళ్ళీ మళ్ళీ చెప్పించు కున్నాడు. ఎంత చేసినా అతనికి ఈ కేసు గెలుస్తుందనే నమ్మకం ఏర్పడలేదు. ఫాదర్ పీటర్ మీద, మార్గెట్ మీద అభిమానం కొద్దీ పనిచేయ నిశ్చయించు కున్నాడే గాని కేసు మాత్రం బహు బలహీనంగా వుందని అతడెరుగును.

“ఇప్పుడు గనక సైతాను వస్తే!” అని నిరంతరమూ అనుకునేవాణ్ణి. ఏదో చేసి కేసు గెలిపిస్తాడు. కేసు గెలుస్తుందని అతడు చెప్పనే చెప్పాడు. అందు చేత గెలిచే విధానం కూడా అతనికి తెలిసి వుంటుంది.

కాని ఎన్ని రోజులైనా సైతాను రానే లేదు. కేసు గెలుస్తుందనీ, ఆ పిమ్మట ఫాదర్ పీటర్ కష్టాలన్నీ తొలగి పోతాయనీ, ఆయనకి మంచి రోజులు వస్తాయనీ, నాకు ధైర్యం వున్నప్పటికీ, అదెల్లా జరుగుతుందో తెలియనందున, అదేషనిగా తహతహ లాడి పోయాను. నిజానికి ఫాదర్ పీటర్ ఇక ముందైనా సుఖపడితే గాని లాభంలేదు. ఇప్పటివరకూ ఆయనకి కష్టాలమీద కష్టాలే. అందులో జైలు జీవితం మూలం గానూ, అవమాన భారం వల్లనూ ఆయన మరీ క్రుంగి, కృశించి పోయాడని విన్నాను. త్వరలో విడుదల కాకపోతే ఇంకెన్నాళ్లు బతుకుతాడు!

ఎల్లాగైతే నేం విచారణ దినం వచ్చింది. విచారణ చూట్టానికి ఎక్కడెక్కడి జనం వచ్చారు. మారపు గ్రామాలనుండి కూడా వచ్చారు. కోర్టు మందిరం కిటకిట లాడింది. అందరూ అక్కడఉన్నారు గాని నిందితుడు మాత్రం లేడు. ఆయన మరీ బలహీనంగా వున్నందున కోర్టులోకి తీసుకు రావటానికి వీలేక పోయింది. మార్గాల్ వచ్చింది. లేని ధైర్యం తెచ్చుకుని ఒక వోట కూర్చుంది. కేసుకు మూల కారణమైన డబ్బు కూడా అక్కడ హాజరుపరచ బడింది. ఒకబల్లమీద సంచీ గుమ్మరించాడు. గుప్తిత్వంలో నాణాలు తీసుకుని, దురదపెట్టే వేళ్లతో ముద్దులాడి, జేబులో వేసుకోవటానికి వీలేనందుకు లోపల్లోపల ఏజ్జీ మహద్భాగ్యం కొంతమంది కోర్టు అధికారులకే దక్కింది. మిగతా ప్రేక్షకులంతా అంత డబ్బు చూసి లొట్టలు వెయ్యటం తప్ప ఇంకేం చెయ్యలేక వూరుకున్నారు.

జ్యోతిష్కుడు బోనులో నుంచున్నాడు. ఈ సందర్భానికిగాను అతడు తనకున్న దుస్తుల్లోకల్లా మంచి ఖరీదైనవి ధరించి వచ్చాడు.

ప్రశ్న:—ఈ డబ్బు నీదని వాదిస్తున్నావు కదా?

జవాబు:—అవును.

ప్ర:—ఇంతడబ్బు నీకెక్కడిది?

జ:—నేను ఒకసారి పొరుగుూరి నుంచి మన వూరు తిరిగి వస్తుండగా రోడ్డుమీద దొరికింది.

ప్ర:—ఎంత కాల మైంది?

జ:—రెండేళ్లు దాటింది.

ప్ర:—తరవాత ఏం చేశావు?

జ:—ఇంటికీ తీసుకొచ్చి నాగోపురంలో ఒక రహస్య స్థలంలో దాచాను. ఆడబ్బెవరిదో కనుక్కుని వారికి తిరిగి ఇచ్చి వేయాలను కున్నాను.

ప్ర:—మరి కనుక్కున్నావా?

జ:—చాల నెలలపాటు అతి శ్రద్ధగా వాకబు చేశాను. కాని ఆ పోగొట్టుకున్న మనిషెవరో తెలియ లేదు.

ప్ర:—తరవాత?

జ:—ఇక వాకబు చెయ్యటం అనవసరమను కున్నాను. మనవూళ్లో వున్న అనాథశరణాలయం తాలూకు భవనం పూర్తి చెయ్యటానికి ఈ డబ్బు వినియోగిద్దామను కున్నాను. అప్పుడు రహస్యస్థలం నుంచి డబ్బు ఇవతలకు తీసి అంతా ఉందో లేదో లెక్క బెడుతున్నాను. అప్పుడు—

ప్ర:—చెప్ప. ఆగావే?

జ:—క్షమించాలి, నిజం చెప్పవలసి వస్తున్నం దుకు. డబ్బు లెక్కపెట్టి యధాస్థానంలో దాచి, లేచి నుంచుని చూస్తే నా వెనకాలే ఫాదర్ పీటర్ ఉన్నాడు.

ప్ర:—అప్పుడు నువ్వు కంగారు పడ్డావా?

జ:—ఉహు. అప్పుడు ఆవిషయమై నేనేమీ అనుకోలేదు. అలా అప్పుడప్పుడు ఒకటి అరా అవసమైతే నాదగ్గరికి రావటం ఫాదర్ పీటర్ కి అలవాటే.

ఈనాళ్ళ విని మా రెగ్ ల్ అనసూనంగా భావించింది. తనపినతండ్రి నిచ్చుడైన శ్లోలిష్కుని వద్దకు వెళ్లి చేబడులు తెచ్చుకుంటాడన్నమాట అబద్ధమని చెప్పేద్దామని తేవబోయింది. కాని మళ్ళీ తమాయించుకుని ఆగింది.

ప్ర:—ఊ. తరవాత ?

జ:—చివరికి ఆధనం అనాధశరణాలనూని కిష్టటానికి జరిగాను. మరొక ఏడాదిపాటు ఆగి చూద్దామనుకున్నాను. ఫాదర్ పీటర్ కి డబ్బుదొరికిందనే కలుసుకొని నేనేమీ అనుమానించకపోగా సంతోషించాను. రెండురోజులతరవాత నా వద్ద డబ్బుచూసుకుంటే, లేదు. అప్పుడు కూడా ఫాదర్ పీటర్ మీద అనుమానం కలగలేదు. కాని మూడు కారణాలుబట్టి ఆయనే దొంగిలించి వుంటాడని అభిప్రాయపడ్డాను.

ప్ర:—ఏమిటవి ?

జ:—ఫాదర్ పీటర్ కు కాలిబాటమీద డబ్బు దొరికింది; నాకు రోడ్డుమీద దొరికింది. ఫాదర్ పీటర్ డబ్బు అచ్చగా బంగారపు డకట్లైతప్ప మరొక లోహంకాదు; నాడబ్బూ అంతే. ఇహ డకట్ల సంఖ్య

కూడా సరిపోయింది; సరిగా పదకొండువందల ఏడు డకట్లు.

అక్కడితో జ్యోతిష్కుని సాక్ష్యం ముగిసింది. కోర్టువారు, మిగతావారూ కూడా అతని సాక్ష్యం బలంగా ఉందని భావించారు.

విల్లెల్మ్ మిడ్లింగ్ జ్యోతిష్కుణ్ణి కొన్ని ప్రశ్నలడిగాడు. తరవాత మమ్మల్ని పిలిచాడు. మేము బోనులో కెక్కి మాకథ అంతా చెప్పాము. జనం వేళాకోళంగా నవ్వారు. మేము చాలా సిగ్గుపడ్డాము. విల్లెల్మ్ మిడ్లింగ్ కూడా మైకి నిబ్బరంగా ఉన్నా, లోపల నిరాశ చేసుకునే వున్నాడు. జ్యోతిష్కుడు వట్టి నీచుడని ఊళ్లో అందరికీ తెలుసు; అయినా అతడు చెప్పింది అంతా కాకపోతే కొంతైనా నమ్మటానికి వీలుగా వుంది; ఫాదర్ పీటర్ వైపు సాక్ష్యం బాత్తిగా నమ్మవీలుగాకుండా వుంది.

మా సాక్ష్యం అయిన తరవాత జ్యోతిష్కుని తరపు న్యాయవాది లేచి మమ్మల్ని క్రాసు పరీక్ష చెయ్యననీ, చేస్తే మమ్మల్ని మరీ అవమానించినట్టవుతుందనీ అన్నాడు. ఈమాటలకి జనం మళ్ళీ నవ్వారు. తరవాత అతడు మా కథమీద వ్యంగ్యంగా, హేళనగా చిన్న ఉపన్యాసం ఇచ్చి ప్రేక్షకులను తిరిగి నవ్వించాడు. నాకూ, సెప్పీకి ముఖాలు రాములక్కాయల్లాగ ఎర్రబడిపోయినయ్యే; కళ్లనీళ్లు పర్యంతం అయింది. మార్గెట్ ఇక ఆపుకోలేక ఒక్కసారిగా

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయం

హైదరాబాద్ (తూర్పు)

ఏడుపు మొదలెట్టింది. ఆమెను చూస్తే నాకెంతో జాలి వేసింది.

ఇంతలో నా వొళ్లు ఝల్లుమని పులకరించింది. విల్హెల్మ్ మీడ్లింగ్ పక్కన పైతాను నిలుచుని వున్నాడు. పైతానుకూ మీడ్లింగ్ కూడా పోగి కేలేదు. పైతాను తీవిగా, నిర్భయంగా, ప్రకాశవంతంగా ఉన్నాడు. మీడ్లింగ్ నిరుత్సాహంగా కళ్లు కారుతున్నాడు. పైతాన్ను చూసేసరికి మాకు ధైర్యం కలిగింది. అతడు వచ్చాడుగనక మాపక్షం నెగ్గుతుంది; తెలుపునలుపు, నలుపుతెలుపు అని, లేక అతని ఇష్టంవచ్చిన రంగు అని నమ్మించగలడు. పైతాన్ను చూసి జనం ఏమనుకుంటున్నారోనని చుట్టూ చూశాము. కాని ఎవరూ అతనివంక చూడటమేలేదు. అందుచేత అతడు మిగతా వారికి అగోచరుడై వున్నాడని గ్రహించాము.

జ్యోతిషుని తరపు న్యాయవాది తన ఉపన్యాసము ముగించబోతున్నాడు. ఆ సమయంలో పైతాను నెమ్మదిగా విల్హెల్మ్ లో ఐక్యంకావటం మొదలెట్టాడు. విల్హెల్మ్ లో హఠాత్తుగా మార్పువచ్చింది. అతని కళ్లు, ముఖం తేజస్వంతమైనాయి.

న్యాయవాది ఈ విధంగా ముగించాడు.

“అదుగో చూడండి, బంగారం! ఇదే సమస్త పాపాలకు కారణభూతమైనది. ఇదే యుగయుగాలనుంచి మానవమాత్రులను పాపపంకంలోకి ఈడుస్తు

న్నది. ఆఖరికి భగవంతుని అర్చకుడైన ఈ మతగురువును, ముక్కుపచ్చలారని ఈ షిద్దురు పసిగంనులను కూడా ప్రలోభపరచింది. ఈ బంగారు నాణానికి గనక నోరుంటే తాము ఒక మత గురువును కూడా లొంగదీసుకున్నందుకు గర్విస్తున్నామని తప్పుక చెప్పు గలవు.”

న్యాయవాది కూర్చున్నాడు. విల్లాల్తో లేచాడు.

“ఈ డబ్బు రెండేళ్ల కిందట రోడ్డుమీద ననకు దొరికిందని ఫిర్యాది చెబుతున్నాడు. అంతేకదా డీ?” అని విల్లాల్తో జ్యోతిష్కుని కేసి తిరిగి అడిగాడు. జ్యోతిష్కుడు అవునన్నాడు.

“ఆవిధంగా నోకిన ధనం ఒకానొకరికి సంపరకూ అంటే గత డిసెంబరు మాసం ఆఖరు వేసిన పరకూ తనవద్దనే ఉందనికూడా ఫిర్యాది చెప్పాడు. అంతేకదా డీ?” అని మళ్ళీ అడిగాడు జ్యోతిష్కుడు మళ్ళీ తల ఊగించాడు. విల్లాల్తో జడ్జిల కేసి తిరిగి “కోర్టులో హాజరు పరచబడిన ధనమున్నూ, ఫిర్యాదికి దొరికిన ధనమున్నూ ఒకటి కాదని నేను నిరూపిస్తే ఈ ధనం ఫిర్యాది ధనం కాదని ఋజువైనట్లే కదా?” అన్నాడు.

“అవును. కాని అదెలా గుదురుతుంది? మీకు కొత్తసాక్షు లెవరైనావుంటే ముందుగానే మాకు తెలియపరచవలసివుంది,” అని ఒక జడ్జి అని మేగతా

జడ్జీతో ఏదో సంప్రదించసాగాడు. ఈ లోగా ప్రతి
సక్షిపు న్యాయవాది కోసం తెచ్చుకుని లేచి, ఇప్పుడు
కొత్త సాక్షులను ప్రవేశపెట్టడం అన్యాయమని వాదించాడు.

“ఈను ప్రవేశపెట్టబోయే కొత్త సాక్షినికాదు,
పాత సాక్షి నే. ఆ సాక్షిని కోర్టువారు కొంతవరకూ
పరీక్షించారు కూడాను,” అన్నాడు విల్సన్.

“ఎవరది?”

“ఈ భనమే.”

“ఈ భనమా? ఈ భనం ఏమి చెబుతుంది?”

“ఏమి చెబుతా? ఏమైనా చెబుతుంది. జ్యోతి
స్కూనికి దొరికిన పబ్లికేషన్లు కావసీ, జ్యోతిస్కూని
పద్దెనిమిది పబ్లికేషన్ల తర్వాతే ఈను పుట్టినది చెబు
తుంది. మాట్లాడే చెప్పలేకపోయినా, తనమీద గల
సంవత్సరం సంఖ్య ద్వారా సాక్ష్యాంశం చెప్పగలదు.”

కోర్టులో పెద్ద అలజడి చేలరేగింది. ప్రతి సక్షి
న్యాయవాది, జడ్జీలు కంగారుపడి గబగబ నాణాలుతీసి
పరిశీలించారు. “అరె! అరె.” అని విస్తుపోయారు.
“నిజమే, నిజమే” నన్నారు. అందరూ విల్సన్ను
ఒకటే మెచ్చుకోవటం మొదలెట్టారు. అతనికి అంత
మంచి ఆలోచన, ఎవరికీ తట్టనిది తట్టినందుకు ఆశ్చర్య
పడ్డారు. చివరికి న్యాయమూర్తులు ఇలా తీర్పు
ఇచ్చారు.

“ఈ బంగారు నాణాల్లో నాలుగు తప్ప మిగతా వన్నీ కొత్త సంవత్సరంలో ముద్రించబడినవే. కనుక కోర్టువారు, అమాయకుడు, నిర్దోషి అయిన ముద్దాయికి తమ హృదయపూర్వక సానుభూతి తెలుపుతున్నారు. దురదృష్టవశాత్తు జరిగిన పొరపాటువల్ల ఆయనకి కష్టం కలిగించినందుకు విచారిస్తున్నారు. కేసు కొట్టివేయడమైనది.”

జనం అంతా లేచి ఇవశలకొచ్చారు. మార్గెట్ ను అభినందించారు. తరువాత విల్హెల్మ్ ను అభినందించారు. ఈలోగా సైతాను విల్హెల్మ్ లోనుంచి ఇవతలికొచ్చి నుంచున్నాడు. జనం అతనిగుండా నడిచి పోతున్నారు, అక్కడ ఏమీ లేనట్టే.

విల్హెల్మ్ తనకు నాణాలమీద ఆంకె సంగతి ఎలా తట్టిందో తనకే తెలియటం లేదన్నాడు. తనకు ఆ నాణాలు ఏ సంవత్సరానివో అదివరకు తెలియక పోయినా, ఆక్షణంలో తెలిసినట్టు అనిపించిందన్నాడు. విల్హెల్మ్ మంచివాడు గనక ఆమూలం అన్నాడు. ఇంకొకడైతే తనకు మొదటినుంచీ తెలుసుననీ, గమ్మత్తుచేద్దామని చివరిదాకా బయటపెట్టలేదని కోతలుకోసేవాడే.

సైతాను ఇవతలకు రాగానే విల్హెల్మ్ తేజస్సు తరిగి మామూలు మనిషి అయ్యాడు. మార్గెట్ అతన్ని మెచ్చుకుని ‘నిన్ను చూసి గర్విస్తున్నాను,’ అన్నది. ఆముక్క విని మళ్ళీ అతనికళ్లలోకి ఇందాకటి తేజస్సు వచ్చింది జ్యోతిష్కుడు నేల మట్టానికి కుంగి

పోయి, తనలో తను తిట్టుకుంటూ వెళ్లి పోయాడు. సాలమన్ ఐజాక్స్ డబ్బు తీసుకుని వెళ్లి పోయాడు. ఇప్పుడా డబ్బు ఫాదర్ పీటర్ దే ననటంలో సందేహం లేదు.

సైతాను మాయమయ్యాడు. బహుశా ఖైదీకి విడుదల వార్త చెప్పటానికి జైలుకి వెళ్లివుంటాడనుకున్నాను. మార్గెట్, మిగతావాళ్లం అందరం కలిసిజైలుకి వెళ్లాము.

ఈలోగా సైతాను అక్కడ చేసింది ఇది; ఫాదర్ పీటర్ కు కనిపించి “విచారణ పూర్తయింది. నువ్వు దొంగవని తీర్చు చెప్పాడు,” అన్నాడు. ఇది వినగానే పాపం ఫాదర్ పీటర్ మతి చలించింది. మేము వెళ్లేటప్పటికి పూర్తిగా పిచ్చివాడై పోయాడు. జైలు గదిలోనే అటూ ఇటూ పచార్లు చేస్తూన్నాడు. తానొక సార్వభౌముడినని భావించుకున్నాడు. కాపలావాణ్ణి ద్వారపాలకుడుగాను, జైలు అధికారిని మంత్రునిగాను, భావించుకుని వారికి ఏ వెమో ఆజ్ఞలిస్తున్నాడు. అతని ముఖంలో అదివరకెప్పుడూ కనబడని ఆనందం వెల్లి విరుస్తోంది. భూలోకంలో తనంత గొప్పవాడు, భాగ్యశాలి లేడని గర్వంగా ఉన్నాడు.

మార్గెట్ పిన తండ్రిపై పడి ఏడవ నారంభించింది. ఫాదర్ పీటర్ పరిస్థితి చూస్తే అందరి హృదయాల్నూ ద్రవించాయి. ఆయన మార్గెట్ ను గుర్తు పట్టాడు; కాని ఆమె ఏడవటానికి కారణమేమిటో

తెలియలేదు. బుజుమీద శట్టి అన్నాడు: “ఏడుస్తావేమిటి? యువరాణివై వుండి ఇతమంది ముందు ఏడుస్తావా? తప్పుకాదూ? ఛా, ఏడవబోకు. అసలు నీ కష్టమేమిటో చెప్పు నేను నిమిషంలో తీరుస్తాను. చక్రవర్తినైన నేను చేయలేని దేముంది:” వెనక్కి తిరిగాడు. వృద్ధుడాసి ఉర్బలా కళ్లుతుడుచు కోవటం చూశాడు. “అరెరె! నువ్వు కూడా ఏడుస్తున్నావే? ఎందుకూ?” అన్నాడు.

ఉర్బలా ఏడుస్తూనే “మీరిలా అయిపోయినందుకు” అని సమాధాన మిచ్చింది. ఫాదర్ పీటర్ విల్సన్ నుచూసి “ఓహో! భారత దేశ యువరాజుగారా? మిమ్మల్ని గూర్చే మా యువరాణి విచారిస్తోందనుకుంటాను. ఆమెకు సౌఖ్యం చేకూర్చటం నావిధి. కనుక మీ కిద్దరికీ నేనడ్డం కాను. ఇకమీద ఆమె మీదే. మీకు నారాజ్యం కూడా అప్పగిస్తాను ఏం యువరాణి? నే చెప్పింది బాగుందా? బావుంది కదూ? మరి ఇప్పుడు నవ్వు. ఒక్కవారి నవ్వు.”

మార్గెట్ ను ప్రేమతో నిమిరి ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. ఫాదర్ పీటర్ అమిత సంతోషంగా ఉన్నాడు. ఆయన మనస్సులో ఏ విధమైన చీకూ, చింతా, అనంతృప్తి లేవు. మమ్మందరినీ చూస్తుంటే ఆయనకు ఊరికే ప్రేమ పుట్టుకొస్తున్నట్లుంది. కనిపించిన ప్రతివాడికీ ఒక రాజ్యమో, పరగణాయో ఏదో ఒకటి బహూకరించటం మొదలెట్టాడు. మార్గెట్ ‘ఇక ఇంటికి

పోదాము' అని ఎంతో నేపు బ్రతిమలాడిన పిదప ఆయన ఇంటికి రాజుగారిలాగ బయలుదేరాడు. దోన పోడుగునా జనం ఆయన్ను చూసి పేడుదల అయినందుకు హర్షధ్వనాలు చేశారు. అవన్నీ తను చక్రవర్తి అయినందుకు ప్రజలు చేసే జయజయ శబ్దాలుగా భావించి ఆయన తలవంచి కృతజ్ఞత తెలిపాడు. ఆదృశ్యం హృదయ విదారకంగా వుంది.

దోనలో నాకు సైతాను కనిపించాడు. “నాతో దొంగమాట లెందుకు చెప్పావని” అడిగాను. అతడు చలించలేదు. ఇలా అన్నాడు:

“నువ్వు పొరపడ్డావు మిత్రమా! నేను చెప్పింది అబద్ధం కాదు; అక్షరాలా నిజం. జీవితాంతం వరకూ ఫాదర్ పీటర్ ఆనందంలో మునిగి తేలుతూ వుంటాడని చెప్పాను. అలాగే వుంటాడు కూడాను. ఎందుకంటే తను చక్రవర్తిననే నిత్యమూ భావిస్తూ వుంటాడు. ఈభావం జీవితాంతంవరకూ ఉంటుంది. అందుచేత అతని కంటే గొప్ప సంతోషవంతుడు ఈ దేశంలో మరొక డుండడు.”

“అతనికి సంతోషం ఉన్నమాట నిజమే, కాని ఆసంతోషం ఉన్నానంవల్ల వచ్చినది. ఉన్నానంతో తప్ప మరొక విధంగా ఆయనకు సంతోషం కలిగించలేవా?” అని అడిగాను.

సాధారణంగా సైతానుకు చిరాకు పుట్టించటం కష్టం. కాని నాక్షత్రితో అతనికి కొంచెం చిరాకు కలిగింది.

“వాజమ్మ లాగా మూట్లాడబోకు. నీకింత మాత్రం తెలియదూ? నుతి సరిగ్గా పున్న వాడేవడూ సంతోషంగా ఉండలేదు. మతికీ సంతోషానికీ విరోధం. ఎందుకంటే మతి పున్న వాడు జీవిత యధార్థస్వరూపం చూడగలడు; చూసి, జీవితం ఎంత భయంకరమైనదో గ్రహించగలడు. పిచ్చివాళ్లు మాత్రమే సంతోషం పొందగలరు అదైనా, అందరు పిచ్చివాళ్లూ కాదు; రాజులమనో, దేవతలమనో ఊహించుకునే కొద్దిమంది పిచ్చివాళ్లు మాత్రమే సంతోషంగా వుంటారు. మిగతా పిచ్చివాళ్లు మంచివాళ్ల మాదిరిగానే బాధ లనుభవిస్తారు. అంటే, మంచివాళ్లనంటే వాళ్లకి ఎప్పుడూ పూర్తి మతి ఉంటుందని కాదు నేననేది. అయితే వాగు పిచ్చివాళ్ళంత అన్యాయంకాదు గనక మంచి వాళ్లంటున్నాను.

మానవజాతి ‘మనస్సు’ అని గొప్పగా చెప్పుకునే ఆ పదార్థాన్ని ఫాదర్ పీటర్ నుండి లాగేసుకున్నాను. దాని ఫలితం చూసి నువ్వు విమర్శిస్తున్నావు. అతనికి ఎడతెగని సంతోషం ఇస్తానని అన్నాను. అట్లాగే ఇచ్చాను. మీజాతికి సంతోషం కలిగించేందు కొకటే విధానం ఉంది; ఆ విధానంతోనే

అతనికి సంతోషం కలిగించాను. అయినా నువ్వు విమర్శిస్తున్నావు.”

సైతాను కొంచెం ఆగి నిస్పృహగా నిట్టూర్పు విడిచి “ఈజాతిని తృప్తిపరచడమొక కష్టం మరోటి లేదు,” అన్నాడు.

మానవజాతి దుర్లక్షణ అన్నిటిలోకీ ముఖ్యమైనది ఆత్మవంచన అని సైతాను చెప్పాడు: “శైశవం నుంచి వృద్ధాప్యంవరకూ మానవుడు తన్ను తను మోసం చేసుకుంటూ తాను నిజమైన శీవితము గడుపుతున్నానను కుంటాడు. తనకు ఉన్నాయని మానవుడూ హించుకునే మంచి గుణాల్లో ఒక్కటి అతనికి లేదు. తను బంగారమని అనుకుంటాడు గాని అతడు వట్టి ఇత్తడి సరుకు. ఉదాహరణకి హాస్యం తీసుకో—”

“ఆ, అది మాకున్నది. మా తత్త్వంలోనే హాస్యం ఉన్నది—” అన్నాను నేను.

“ఆమాట అంటావో అనవో నని చూస్తున్నాను. అనేశావు. తనకులేని ప్రతి సద్గుణమూ తనకున్నదని భావిస్తాడు మానవుడు. మీకు హాస్యం ఉన్నదంటావా? లేదు. మీకు ఉన్న ఆకొద్ది హాస్యమూ చాలా తక్కువ తరగతికి చెందినది. నేను చెప్పేది ఉత్తమమైన, ఉదాత్తమైన హాస్యం.”

మేము ఆ సమయంలో ఆ కాశంలో ప్రయాణం చేస్తున్నాము. ఇండియాలో ఒక చిన్న పట్టణం వద్ద ఆగాము. గారడీవాడొకడు తన విద్య ప్రదర్శిస్తు

న్నాడు. చాలమంది జనులు అతని చుట్టూ మూగి గారడీ చూస్తున్నారు. గారడీ చాల బావుంది. కాని సైతాను ఇంతకంటే అద్భుతమైన పనులు చెయ్యగలడని నాకు తెలుసు. కొన్ని ప్రమామాలు చేసి ఈ జనులకి చూపించమని అడిగాను. సైతాను చేస్తానన్నాడు. భారతీయుడుగా మారిపోయాడు. పంచ, తలపాగా ధరించాడు. నాకు కూడా తాత్కాలికంగా భారతీయుల భాష తెలిసేటట్లు చేశాడు.

గారడీ వాడు ప్రేక్షకులకు ఒక కత్తు చూపించాడు. నిండా మట్టిగల ఒక కుండీలో దాన్ని పాతి పెట్టాడు కుండీమీద గుడ్డ కప్పాడు. ఒక నిమిషం అయిన తర్వాత గుడ్డ మెల్లిగా లేవ నారంభించింది. పది నిమిషాల్లో ఒక అడుగుత్తున లేచింది. తరవాత గారడీ వాడు గుడ్డ తీసివేసి ఒక చిన్న చెట్టు, ఆకులు, ఒక పండు ప్రదర్శించాడు. మేము పండు తిన్నాము. తియ్యగావుంది. సైతాను గారడీవాణ్ణి అడిగాడు:

“కుండీమీద గుడ్డ కప్పతా వెందుకు? అది లేకుండా చెట్టు మొలిపించ లేవా?”

“ఉహు” అన్నాడు గారడీ వాడు. “ఎవ్వడూ చెయ్యలేడది.”

“అబ్బే, నీకేమీ తెలియదు. నువ్వు నేర్చుకోవలసింది చాలా వుంది. ఆవిత్తు ఇలాగియ్యి. నేను చూపిస్తాను,” అని విత్తు తీసుకున్నాడు. “ఈవిత్తు లోంచి ఏం మొలిపించ ముట్టావు?”

మోడు చెట్టు చూసి ఆశ్చర్య చకితుడయ్యాడు.
సైతాను విదేశీయునితో ఇలా గన్నాడు:

“ఈ చెట్టును జాగ్రత్తగా పోషించు. ఎందుకంటే
నీ ఆరోగ్యానికి ఈ చెట్టు ఆరోగ్యానికి అవినాభావ
సంబంధం వుంది. ఈ చెట్టు ఇక పళ్లుకాయదు. కాని
నువ్వు జాగ్రత్తగా నీళ్లు పోస్తూంటే చాల కాలం
బతుకుతుంది. ప్రతిరాత్రి గంటకొకసారి ఈ చెట్టు
మొదట్లో నీళ్లు పోస్తూండాలి. నువ్వే పాయ్యాలి;
నేనకులచేత పోయిస్తే లాభంలేదు. రాత్రిళ్లే పాయ్యాలి;
పగలు పోస్తే లాభంలేదు. ఏరాత్రైనా, ఏగంట
అయినా పాయ్యంకుండా మానేశావా, చెట్టు చచ్చి
పోతుంది; నువ్వు కూడా వెంటనే చచ్చిపోతావు. మీ
దేశానికి తిరిగి వెడదామని అనుకుంటున్నావేమో.
ఆ ఆలోచన విరమించు. నువ్వక్కడికి వెళ్లకముందే
ఈ చెట్టు చచ్చిపోతుంది; నువ్వు చచ్చిపోతావు!
రాత్రిళ్లు విలాసంగా గడపటం నీకు అలవాటుందేమో.
లాభంలేదు, మానెయ్. విలాసాల్లో పడితే నీళ్లు
పాయ్యలానికి వీలుండదు; నిష్కారణంగా చచ్చి
పోతావు. ఈస్థలం అమ్మేద్దామను కుంటావేమో.
అలాంటి పిచ్చిపని చెయ్యకు; చచ్చిపోతావు.”

ఈ శాపం వింటూ విదేశీయుడు ఇంకా గర్వం
గానే నిలబడ్డాడు. కాళ్లమీద పడి ప్రాధేయపడదామా
అని భావిస్తున్నట్టు కనిపించాడు. ఇంతలో మేము

క్రమంగా అంశర్హితులమై పోయి సింహాళ దేశంలో
తేలాము.

ఆ విదేశీయునిపై నాకు జాలి కలిగింది. సైతాను
ఇంత క్రూరమైన శాపం ఇచ్చినందుకు, మామూలుగా
చేసినట్లు చంపేయ్యటమో, పిచ్చివాడుగా మార్చ
టమో చెయ్యనందుకు విచారం కలిగింది. నా ఆలో
చన సైతాను విన్నాడు. విని అన్నాడు:

“చంపేసే వాణ్ణేగాని అతని భార్యమీద దయ
తలచి ఊరుకున్నాను. ఆమె ఇప్పుడు వాళ్ల స్వదేశ
మైన పోర్చుగల్ నుంచి బయలుదేరి వస్తోంది. ఆమె
నాకేమీ అవమానం చెయ్యలేదు కనుక ఆమెకు నేను
బాధకలిగించను. ఆమె ఇప్పుడు ఆరోగ్యంగానే వుంది
గాని త్వరలో మరణించబోతున్నది. భర్తను చూసి
చాలా ఏళ్లయినందున ఎంతో ఆతంగా ఆమె వస్తు
న్నది. వచ్చేఏడు పోర్చుగల్ వెళ్లిపోదామని ఆమె
ఇతన్ని బలవంతం చేస్తుంది. భర్త ఇక్కణ్ణించి కదల
టానికి వీల్లేదని తెలియకుండానే ఆమె చనిపోతుంది.”

“ఇతడు భార్యతో ఈ విషయం చెప్పడా?”

“ఉహు. చెప్పాడు. ఇదంతా రహస్యంగా
ఉంచుతాడు. భార్యకు కూడా చెప్పటానికి జడుస్తాడు”

“ఈ భారతీయులెవరికీ నీ శాప వాక్కులు
అర్థం కాలేదా?”

“ఉహు. ఎవరికీ అర్థం కాలేదు. కాని కొందరికి
అర్థమైందని అతడు అనుమానిస్తాడు. ఆ అనుమానం

అతన్ని నిరంతరం పీక్కు తింటుంది. ఎందుకంటే అతనికి భారతీయుల పట్ల క్రూరంగా ప్రవర్తించే అలవాటున్నది. అందుకు ప్రతిక్రియగా వాళ్లు ఈ చెట్టు నడికి వేస్తున్నట్లు అతడు కలలు కంటాడు. ఈ కలలతో అతని పగటినికే భ్వంస మవుతుంది; మనశ్శాంతి ఉండదు. రాత్రిళ్లు శాంతిలేకుండా నేను ఏర్పాటు చెయ్యనే చేశాను గదా.”

పోర్చుగీసు వాణ్ణి హింసించి సైతాను ఆనందం పొందుతున్నందుకు నాకు విచారం కలిగింది.

“సైతాన్! నువ్వు చెప్పింది అతడు నమ్ముతాడా?”

“నమ్మగూడదని మొదట అనుకున్నాడు గాని మనం అంతర్ధానులం. కావటంతో నమ్మక తప్పలేదు. అదీగాక అదివరకు ఏమీలేనివోట చెట్టు మొలవటం, దానికి వివిధ ఫలాలు కాయటం, తరవాత చెట్టు మోడ్డైపోవటం, ఇవన్నీ చూసి నమ్మక తప్పలేదు. నమ్మనీ, నమ్మకపోనీ, అతడు ప్రతిరాత్రీ విధిగా చెట్టుకు నీళ్లుపోసి తీరుతాడు. అంతేగాదు, అతడు నీళ్లుపోసే కార్యక్రమం ప్రారంభించబోయే ముంగు మరొక చిన్నపని కూడా చేస్తాడు.”

“ఏమిటది?”

“ఒక మతగురువును పిలిపించి చెట్టును పవిత్రం చెయ్యమని కోరుతాడు.”

“మతగురువును మది ఈ రహస్యం చెబు
తాడా?”

“ఉహూ. చెప్పడు. బాంబాయి నుంచి ఒక
గారడీ వావొచ్చి ఈ చెట్టు మొలిపించాడనీ, ఆ గారడీ
వాడు ఈ చెట్టులో ఒక పిశాచాన్ని ప్రవేశ
పెట్టాడనీ, ఆ పిశాచాన్ని పోగొడితే చెట్టు తిరిగి
కాయలూ, పళ్లూ కాస్తుందనీ అబద్ధం ఆడతాడు.
మతగురువు పిశాచాన్ని వెళ్లగొట్టటానికి ప్రయత్నించి
విఫలుడవుతాడు. అప్పుడు పోర్చుగీసు వాడు సీత
బిందె పుచ్చుకుని తయారవుతాడు.”

“కాని మతగురువు ఊరుకుంటాడా? చెట్టును
కాల్చి వేయించడా?”

“అవును. మూరవీలో అయితే చెట్టునే కాక
ఆమనిషిని కూడా కాల్చి వేస్తారు. కాని ఇండియాలో
ప్రజలు నాగరికులు. అందుచేత మూరవీలో జరిగే
దారుణాలు ఇక్కడ జరగవు. పోర్చుగీసు దొర మత
గురువును పొమ్మని చెట్టును ప్రాణ సమానంగా
కాపాడు కుంటాడు.”

కొంత సేపు మానంగా ఉన్నాము. “సైతాన్!
పాపం అతని జీవితం చాలా కఠినం చేశావు,”
అన్నాను.

“అవును కొంచెం కఠినమే. జీవితం అంటే ఆట
విడుపులాటిది కాదు.”

మేము ప్రపంచంలో ఇంకా అనేక చిత్ర విచి

త్రాలు దర్శించాము. సైతాను ఎన్నో విశలు
చూపించాడు. ఏమింత చూపించినా క్రితినీ మానవ
జాతి దౌర్బల్యాలను ఎత్తిచూపేదిగానే వుంది

11

సైతాను మరొక సంవత్సరం పాటు ఇలాగే అప్పు
డప్పుడు నన్ను చూట్టానికి వచ్చేవాడు. నెమ్మది
నెమ్మదిగా రావటం తగ్గించాడు. తరవాత ఒకనారి
చాలాకాలం వరకూ రానేలేదు. అతడు రానప్పుడు
ఏమిత్తోచక దిగులు పెట్టుకునే వాణ్ణి. విశాల పశ్చిం
ఎరిగిన సైతానుకు భూలోకం సైకత రేణువు లాంటిది.
అందుచేత నామీద అతనికి క్రమంగా కౌతుకం తగ్గి
పోతోందేమో నని అనుమానించాను. చివరి కొక
రోజున అతడు ప్రత్యక్షమయ్యాడు. సంతోషంతో
పరవశించి పోయాను. కాని ఆ సంతోషం తుణ
భంగురం లాగా మరుక్షణంలోనే మాయమైంది.
శాశ్వతంగా వీడుకోలివ్వటానికి వచ్చాడు. తనకు
ఖగోళంలోని ఇతర ప్రాంతాల్లో పరిశోధనలు సాగించ
వలసిన పని వున్నదనీ, ఆ పరిశోధనలు నేను వేచి
వుండగల కాలంకంటే ఎక్కువకాలమే పడతాయనీ,
అందుచేత తుద వీడ్కోలిస్తున్నాననీ సైతాను చెప్పాడు.

“మళ్ళీ ఎన్నటికీరావా? అనిగద్గదంగా అడిగాను.

“రాను,” అన్నాడు. “మనం చాలరోజులు స్నేహం చేశాము. ఈ స్నేహం ఉభయులకూ సంతోష ప్రదమే అయినప్పటికీ నేను వెళ్లక తప్పదు.”

“ఈజీవితంలో కాకపోయినా మరొక జీవితంలో నైనా నిన్ను చూడలేనా?”

నాశ్రన్నకు సైతాను వేఘ గంభీర స్వరంతో సమాధాన మిచ్చాడు: “ఉన్నది ఈ ఒక్క జీవితమే. మరొక జీవితంలేదు.”

విద్యుత్తరంగం సోకినట్టయి తుణుకునీపు స్తంభించాను. నెమ్మదిగా అవ్యక్తమైన, ఆనంద తరళితమైన ఆశా తేజస్సు మనస్సులో విస్తరించుకో సాగింది. సైతాను వాక్కులు నిజం కావచ్చుననీ; నిజమే నేమోననీ అనిపించింది.

“థియోడోర్! అలా ఆశ్చర్యపడతా వేం? ఈసంగతి నీకిదివరకు తెలియదా?”

“నాకా? ఎలా తెలుస్తుంది? అదే నిజమైతే—”

“ముమ్మాటికీ నిజం నేను చెప్పింది.”

ఒక్కసారిగా ఇంత మనశ్శాంతి ప్రసాదించినందుకు సైతానుపట్ల కృతజ్ఞతా భావంతో నిండిపోయాను. కాని ఎక్కడో ఒకమూల సందేహ రేఖ తోచింది. “కాని—కాని—నువ్వే ఒకసారి చూపించావు గదా అనంతర జీవితక్రమం? అది యథార్థం కాదా?”

“కాదు. అది కేవలం మాయ. దానికి అస్తిత్వం లేదు,” అన్నాడు సైతాను.

“మాయ—మాయ—మా—” చంద్ర దర్శనంతో ఉప్పొంగిన సముద్రంవలె ఉవ్వెత్తున లేచి ఉక్కిరి బిక్కిరైంది నాహృదయం.

“అవును. జీవితం మాయ. స్వప్నాలవల.”

ఆ! జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఇదే భావం ఎన్ని వేల సార్లు నామానసిక పథంలో తొంగిచూసి తొలిగి పోయింది!

“ఏదీలేదు. అంతా మాయ. రంగు రంగుల కలలవల. ఏదీలేదు. దేవుడు—మానవుడు—భూమి—సూర్యుడు—చంద్రుడు—నక్షత్రాలు—ఆకాశం—అన్నీ, అంతా మాయ, భ్రాంతి; నువ్వు, నీచుట్టూ నిన్నా వరించుకుని, అగాధం, అనంతం, అమేయం అయిన ఈమహా శూన్యమూ తప్ప మిగతాదంతా అస్తిత్వ రహితం.”

“నేనా? నేను ఉన్నానా?”

“అవును. నువ్వంటే నువ్వుకాదు. నీకు శరీరం లేదు, రక్తంలేదు, ఎముకలు లేవు—నువ్వు కేవల భావానివి. నాకు కూడా అస్తిత్వంలేదు. నేను స్వప్నాన్ని; నీ స్వప్నాన్ని; నువ్వే నన్ను సృష్టించావు. మరి కాసేపటిలో ఇది నువ్వు గ్రహిస్తావు. గ్రహించి నన్ను నీమనస్సు నుంచి తొలగిస్తావు.

అప్పుడు నేను ఏశూన్యమనంచి నువ్వు సృష్టించావో ఆశూన్యంలోకి కరిగిపోతాను.....

అప్పుడే కరిగిపోతున్నాను, కలిసిపోతున్నాను... ఇంకా సేపట్లో నువ్వు తీరంలేని శూన్యతా సముద్ర మధ్యంలో స్నేహితులూ, సన్నిహితులూ, నా అనే వారూ లేక, ఏకాకివై సంచరిస్తూ, భావంగా సంభ్రమిస్తూ—ఒక్కడివే, ఒంటరిగా యుగాలదాకా మిగిలి పోతావు. నువ్వు భావానివి. నీకు చావులేదు, తుది లేదు, మొదలులేదు. కాని నేను నీ నేవకుణ్ణి. నిన్ను నీకు తెలియజేశాను; నిన్ను విముక్తుణ్ణి చేశాను. నాజని అయిపోయింది, వెళ్లిపోతున్నాను. మళ్ళీ కలలు కను. ఇంతకంటే మంచి కలలు కను.

ఈవిషయం నీకింత కాలంవరకూ తెలియక పోవటం వింతగావుంది. సంవత్సరాలు, శతాబ్దాలు, యుగాలు, కల్పాలు, మహాకల్పాలు నీ కళ్లముందే గడిచిపోయినా ఈవిషయం తెలుసుకోలేక పోయావు. ఈ ప్రపంచం, అందులోని వస్తుకోటి, అన్నీ స్వప్నా లనీ, అబద్ధాలనీ తెలుసుకోలేక పోయావు. ఆ స్వప్నాలైనా అర్థం లేని, ఉన్మాదయుతమైన స్వప్నాలు. దేవుడట దేవుడు! సుజనులను సృష్టించ గలిగివుండి కూడా దుర్జనులను సృష్టించాడు. తన పుత్రులైన మానవుల నందరినీ సౌఖ్యవంతులుగా చేయగలిగి కూడా దుఃఖితులను చేశాడు. ఈదుఃఖ జీవితాన్నే ప్రేమించేట్టు చేసి, మధ్యలోనే దాన్ని

తుంచివేశాడు. దేవతలకు అడక్కుండా ఆనందం ఇచ్చి, తన మిగతా సంతానాన్ని అది కష్టపడి సంపాదించుకోమన్నాడు. దేవతలకు బాధారహిత జీవితం ఇచ్చి, మిగతా సంతానానికి లక్ష మానసిక బాధలు లక్ష శారీరక వ్యాధులు తగిలించాడు. దేవుడట దేవుడు! లక్ష ధర్మపన్నాలు చెబుతూ నరకలోకం సృష్టించాడు. దయగా వుండాలని చెబుతూ నరకలోకం సృష్టించాడు. ఇతరులకు నీతి అవినీతులు అంటగడుతూ తనకేమీ లేకుండా చేసుకున్నాడు. ఇతరులు నేరం చేస్తే శిక్షిస్తూ తను అన్ని నేరాలూ చేశాడు. అడక్కుండా, పెట్టకుండా మనిషిని సృజించి మనిషి చేసే చర్యల బాధ్యత తనపై వేసుకోవలసిందిపోయి, మనిషిపైకే నెట్టివేశాడు. ఇంత అన్యాయంచేసి పైగా దుఃఖ భాజనుడైన మానవుడు తన్ను భక్తితో కీర్తించాలని శాసించాడు. దేవుడట దేవుడు.

చూశావా థియేటర్! ఈపిచ్చి తనమంతా స్వప్నంలో కాకపోతే వాస్తవంగా జరగటానికి వీలుందంటావా? ఇదంతా పిచ్చితనం కాకపోతే మరేమిటి? ఈపిచ్చి తనం తన్ను తాను తెలుసుకోలేని నీ మనస్సు తప్ప మరెవరు సృష్టిస్తారు? ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ఇందతా మిథ్య, స్వప్నం. నువ్వే దీనికి కర్త.

నేను చెప్పింది నిజం. దేవుడులేడు, ప్రపంచం లేదు, మానవజాతి లేదు; జీవితంలేదు, స్వర్గంలేదు, నరకంలేదు. ఇదంతా అర్థం పర్థంలేని స్వాప్నికభ్రాంతి.

నువ్వుతప్ప మిగతాదంతా అసత్యం. నువ్వెవరివి?
భావానివి, ఉపయోగం లేని భావానివి. నిలకడ లేని,
నిలవనీడ లేని భావానివి. శరిధి లేని శూన్యపథంలో,
యుగాల రథంలో నిస్సహాయంగా ప్రయాణంచేసే
భావానివి."

ఈమాటలు ముగిస్తూ సైతాను అంతర్ధాను
డయ్యాడు. అతడు చెప్పిన ప్రతిముక్కా నిజమనే
ప్రబోధంతో అప్రతిభణ్ణుని నిలిచిపోయాను.

సమాప్తం

శ్రీ వేద సంగ్రహాలయం
తేలదోకూరు. (కృష్ణా జిల్లా.)

కాంచనద్వీపం

రాబర్ట్ లూయీస్ స్టీవెన్సన్

అనువాదం:

నందూరి రామమోహనరావు

వెల: రూ. 1-8-0

రాజూ - పేద

మార్క్ ట్వేన్

ఈ కథ 1547 వ సంవత్సరంలో ఇంగ్లండులో జరిగినట్లు వ్రాయబడింది. ఆ రోజుల్లో ఇంగ్లండు దేశంలో ప్రజలు ఎలా జీవించేవారో, వారి ఆచారవ్యవహారాలు, కష్టసుఖాలు ఎలాంటివో ఈ నవలద్వారా బాగా తెలుస్తాయి.

అనువాదం:

నందూరి రామమోహనరావు

వెల: రెండు రూపాయలు

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం

ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు-1

మహానగర పంచాయితీ పునర్వ్యవస్థీకరణ పరిశీలనావర్తి

పునర్వ్యవస్థీకరణ సంఖ్య	TPLA119B157
పునర్వ్యవస్థీకరణ పేరు	విద్యుత్ వ్యక్తి
తారీఖు	28/10/24
ముందు లెక్క	NO
వెనుక లెక్క	NO
మొత్తం పేజీలు	205
విద్యుత్ సౌకర్య పేజీలు	NO
భూమి పేజీలు	NO
లేన్ పేజీలు	145,146
తయారు చేసినది	Rehana
పేజీలు విడదీసినది	Rehana
స్కాన్ చేసినది	MOUNKA
పరీక్ష చేసినది	PRATHYUSHA
పేజీలు పరిశీలించినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్రకటించు చేసినది	
పరిశీలించు	